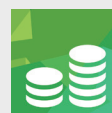

Īpašais ziņojums

levešanas procedūras: trūkumi tiesiskajā regulējumā un neefektīva īstenošana ietekmē ES finanšu intereses

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu)

4
1977 - 2017

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Revīzijas darba grupa

ERP īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti, revidējot ES politikas jomas un programmas vai vadības aspektus konkrētās budžeta jomās. ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, konkrēti, tiek ņemts vērā risks, kādam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu un izdevumu apjoms, paredzamie notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo ziņojumu sagatavoja IV revīzijas apakšpalāta, kuru vada ERP loceklis *Baudilio Tomé Muguruza* un kura revidē tirgu regulējumu un konkurētspējīgu ekonomiku. Revīziju vadīja ERP loceklis *Pietro Russo*, un viņam ziņojumu izstrādāt palīdzēja locekļa biroja vadītāja *Chiara Cipriani*, locekļa biroja atašejs *Benjamin Jakob*, atbildīgais vadītājs *Paul Stafford* un darbuzdevuma vadītājs *Carlos Soler Ruiz*. Revīzijas darba grupā strādāja *Dan Danielescu*, *Maria Echanove*, *Josef Edelmann*, *Benny Fransen* un *Francois Gautier*.

No kreisās uz labo: *Paul Stafford*, *Dan Danielescu*, *Benjamin Jakob*, *Maria Echanove*, *Benny Fransen*, *Pietro Russo*, *Josef Edelmann*, *Chiara Cipriani*, *Carlos Soler Ruiz*.

SATURS

	Punkts
Akronīmi	
Glosārijs	
Kopsavilkums	I–XII
Ievads	1–21
Revīzijas tvērums un pieeja	22–24
Apsvērumi	25–141
Pašreizējā sistēmā muitas nodokļu kā ES budžeta finansējuma avota nozīmei netiek piešķirta prioritāte	25–40
Komisija nav aplēsusi muitas iztrūkumu	26–28
Pastāv apstākļi, kas demotivē dalībvalstis veikt kontroles pasākumus	29–32
Eiropas IT sistēmu nepietiekams finansējums var aizkavēt Savienības Muitas kodeksa īstenošanu	33–38
Dalībvalstu muitas infrastruktūras finansējums no rīcības programmas <i>Hercule</i> ne vienmēr ir saistīts ar ES finanšu interešu aizsardzību	39–40
ES instrumenti un programmas muitas informācijas apmaiņai un padziļinātai sadarbībai nav pilnībā īstenojuši savu potenciālu	41–69
ES ir izveidojusi daudzsološus instrumentus informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm un starp Komisiju un dalībvalstīm, taču šo instrumentu saturā un izmantošanā vērojamas nepilnības	42–55
Uzlabojas sadarbība un informācijas apmaiņa ar trešām valstīm	56–61
ES rīcības programmas ir veicinājušas zināšanu apmaiņu un sadarbību starp dalībvalstīm, bet nav spējušas efektīvi nodrošināt, lai visas muitas pārvaldes rīkotos vienoti	62–69
ES ir panākusi progresu muitas tiesību aktu vienotas piemērošanas virzienā	70–88
Kopumā <i>TARIC</i> nodrošina tarifa pasākumu vienotu piemērošanu	72–81
Komisija ir īstenojusi Palātas ieteikumus attiecībā uz saistošo izziņu par tarifu	82–84
Joprojām nav ES mēroga novērtējuma lēmumu	85–88

Dalībvalstis nepiemēro vienotu muitas kontroles pieeju importam, tāpēc muitas nodokļu nomaksa var būt nepilnīga	89–110
Tā kā nav vienotas muitas kontroles pieejas attiecībā uz pazeminātas vērtības norādīšanu, tas sagroza lēmumus par to, kuru dalībvalsti izraudzīties par ieviešanas dalībvalsti	91–104
Dalībvalstis izmanto atšķirīgas pieejas, lai cīnītos pret izcelsmes un klasifikācijas krāpšanu	105–107
Dalībvalstis izmanto atšķirīgas pieejas soda režīmu piemērošanā	108–110
Muitas kontrolē attiecībā uz importu ir nepilnības	111–141
Dalībvalstis neveic pirmsierašanās kontroles pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt ES finanšu intereses	114–115
Dalībvalstis ne vienmēr īsteno kontroles pasākumus, ko ierosina to riska pārvaldības sistēmas	116–118
Pēcizlaišanas kontroles pasākumu apjoms nekompensē preču izlaišanas kontroles samazināšanos, piemērojot vienkāršotās procedūras	119–125
Pēcizlaišanas kontroles pasākumi reti attiecas uz ievadumiem citās dalībvalstīs	126–131
Tā kā netiek veiktas pārbaudes attiecībā uz muitas atbrīvojumu mazas vērtības sūtījumiem, muitas nodokļu nomaksa ir nepilnīga	132–141
Secinājumi un ieteikumi	142–149
I pielikums. Palātas pieeja Komisijas līmenī veiktajā revīzijā	
II pielikums. Palātas pieeja dalībvalstīs veiktajā revīzijā	
Komisijas atbilde	

AKRONĪMI

- ADD** — antidempinga maksājumi
- AEO** — atzītais uzņēmējs
- AFIS** — krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma
- AS** — administratīvā sadarbība
- ASN** — administratīvās sadarbības nosacījumi
- B2C** — piegāde no uzņēmuma patērētājam
- BTI** — saistošā izziņa par tarifu
- CSM** — konteinera statusa paziņojums
- CUP** — muitas savienības darbība
- CVD** — kompensācijas maksājumi
- ENS** — ieviešanas kopsavilkuma deklarācija
- EP** — Eiropas Parlaments
- ES** — Eiropas Savienība
- ESAO** — Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
- FCLO** — ārvalstu muitas sadarbības koordinators
- ĢD BUDG** — Budžeta ģenerāldirektorāts
- ĢD TAXUD** — Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāts
- HMRC** — Viņas Majestātes Ieņēmumu un muitas dienests
- JRC** — Kopīgais pētniecības centrs
- KMRPS** — Kopējā muitas riska pārvaldības sistēma
- MIS** — muitas informācijas sistēma
- 42. MP** — 42. muitas procedūra
- NKI** — nacionālais kopienākums
- OLAF** — Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai
- OLO** — aizjūras sadarbības koordinators
- P2P** — piegāde no privātpersonas privātpersonai
- PMO** — Pasaules Muitas organizācija
- PTR** — preferenciālas tirdzniecības režīms
- PVN** — pievienotās vērtības nodoklis
- RIV** — riska informācijas veidlapa

SMS — paraugu pārvaldības datubāze

SP — savstarpēja palīdzība

SPN — savstarpējās palīdzības nolīgumi

TARIC — Eiropas Savienības integrētais muitas tarifs

TPR tradicionālie pašu resursi

UCC DA — Savienības Muitas kodeksa deleģētais akts

UCC IA — Savienības Muitas kodeksa īstenošanas akts

UCC — Savienības Muitas kodekss

VAD — vienots administratīvais dokuments

GLOSĀRIJS

Ārpussavienības preces: preces, kas nav Savienības preces vai kas ir zaudējušas Savienības preču muitas statusu.

Citi pēcizlaišanas kontroles pasākumi: muitas deklarācijās ievadītās informācijas pareizības, pilnīguma un derīguma pārbaude (piemēram, attiecībā uz preču aprakstu, vērtību, daudzumu) vai citu dokumentu (piemēram, ievēšanas licenču, izcelsmes sertifikātu) pārbaude, ko veic pēc preču ievēšanas.

Dokumentu pārbaude: muitas deklarācijā ievadītās informācijas pareizības, pilnīguma un derīguma pārbaude (piemēram, attiecībā uz preču aprakstu, vērtību, daudzumu) vai citu dokumentu (piemēram, ievēšanas licenču, izcelsmes sertifikātu) pārbaude.

Fiziska pārbaude: preču pārbaude, tostarp precīza skaitīšana un paraugu pārbaude, lai pārlicinātos, ka tie atbilst precēm pievienotajai muitas deklarācijai.

Ievedmuitas nodoklis: muitas nodoklis, kas jāmaksā, preces importējot.

Ievēšanas kopsavilkuma deklarācija: darbība, ar ko persona noteiktā veidā un kārtībā un konkrētā termiņā informē muitas dienestus, ka Savienības muitas teritorijā ievēdīs preces.

Ievēšanas procedūra: muitas procedūras "laišana brīvā apgrozībā" piemērošana, lai pēc tam preces varētu pārdot vai patērēt ES tirgū.

Ievēšanas punkta izraudzīšanās: ievēšanas punkta, kurā tiek piemērots mazāk kontroles pasākumu, izraudzīšanās, lai nelikumīgi maksātu mazāku muitas nodokli.

Importētājdalībvalsts: dalībvalsts, kurā preces fiziski importē Eiropas Savienībā un laiž brīvā apgrozībā.

Lēmums: jebkāds muitas dienestu akts attiecībā uz tiesību aktiem muitas jomā, ar kuru tiek pieņemts nolēmums par konkrētu gadījumu un kurš izraisa juridiskas sekas attiecīgajai personai vai personām.

Muitas deklarācija: darbība, ar ko persona noteiktā veidā un kārtībā paziņo par savu vēlmi precēm piemērot noteiktu muitas procedūru, vajadzības gadījumā norādot jebkurus īpašus pasākumus, kuri būtu jāpiemēro.

Muitas dienesti: dalībvalstu muitas administrācijas, kas ir atbildīgas par tiesību aktu muitas jomā piemērošanu, un citas iestādes, kam saskaņā ar valsts tiesību aktiem piešķirtas pilnvaras piemērot konkrētus tiesību aktus muitas jomā.

Muitas kontrole: īpašas darbības, ko veic muitas dienesti, lai nodrošinātu atbilstību tiesību aktiem muitas jomā un citiem tiesību aktiem, kas reglamentē tādu preču ieviešanu, izvešanu, tranzītu, pārvietošanu, uzglabāšanu un galapatēriņu, kuras pārvietotas starp Savienības muitas teritoriju un valstīm vai teritorijām ārpus minētās teritorijas, kā arī ārpus Savienības preču un galapatēriņa procedūrai pakļauto preču atrašanos un pārvietošanu Savienības muitas teritorijā.

Muitas procedūra: jebkura no šādām procedūrām, ko saskaņā ar Kodeksu var piemērot precēm: laišana brīvā apgrozībā, īpašas procedūras, eksports.

42. muitas procedūra: režīms, ko importētājs izmanto, lai saņemtu atbrīvojumu no PVN, ja importētās preces transportēs uz citu dalībvalsti. PVN ir maksājams galamērķa dalībvalstī.

Muitas risks: tāda gadījuma iespējamība (izvērtēta attiecībā pret ietekmi), kas notiek saistībā ar to preču ieviešanu, izvešanu, tranzītu, pārvietošanu vai galapatēriņu, kuras pārvieto starp Savienības muitas teritoriju un valstīm vai teritorijām ārpus šīs teritorijas, vai attiecībā uz ārpus Savienības preču klātbūtni Savienības muitas teritorijā, un tas liegtu pareizi piemērot Savienības vai valsts pasākumus, apdraudētu Savienības un tās dalībvalstu finanšu intereses vai apdraudētu Savienības un tās iedzīvotāju drošību un drošumu, cilvēku, dzīvnieku vai augu veselību, vidi vai patērētājus.

Muitas savienība: preferenciālas tirdzniecības režīms, ar ko saskaņā tirdzniecības partneri piešķir preferenciālu piekļuvi saviem produktiem un pakalpojumiem, lai veicinātu savstarpējo tirdzniecību. Rezultātā attiecīgajās teritorijās tiek savstarpēji atcelti tarifi un kvotas, kā arī netiek diskriminēta tirdzniecība ar trešām valstīm, kuru precēm piemēro kopējo muitas tarifu.

Muitas statuss: preču kā Savienības vai ārpus Savienības preču statuss.

Muitošana: muitas formalitāšu izpildes process, lai pieteikuma iesniedzējs varētu saņemt preces savā rīcībā.

Pēcizlaišanas revīzija: tirgotāju kontrole, pārbaudot to pārskatus, ierakstus un sistēmas, lai nodrošinātu atbilstību muitas noteikumiem un izvērtētu ar to darījumdarbību saistītos riskus.

Preču izlaišana: darbība, ar kuru muitas dienesti atļauj izmantot preces mērķiem, kas paredzēti muitas procedūrā, kuru tām piemēro.

Preču uzrādīšana muitai: paziņošana muitas dienestiem par to, ka preces ir nogādātas muitas iestādē vai citā muitas dienestu norādītā vai apstiprinātā vietā un ir pieejamas muitas kontrolei.

Prioritārās kontroles jomas: kopējās riska pārvaldības sistēmas daļa, kas aptver noteiktas muitas procedūras, preču veidus, satiksmes maršrūtus, transporta veidus vai uzņēmējus, kam noteiktā laika posmā ir jāpiemēro padziļināta riska analīze un muitas kontrole.

Riska pārvaldība: sistemātiska riska apzināšana, tostarp ar izlases veida pārbaudēm, un visu to pasākumu īstenošana, kas vajadzīgi, lai ierobežotu risku.

Riska profils: riska kritēriju un kontroles jomu apvienojums (piemēram, preču veids, izcelsmes valsts), kas norāda uz riska esamību un ir pamats priekšlikumam par kontroles pasākuma veikšanu.

Savienības preces: preces, kas ietilpst jebkurā no šādām kategorijām:

- a) preces, kas ir pilnībā iegūtas Savienības muitas teritorijā un nesatur preces, kuras ievestas no valstīm vai teritorijām ārpus Savienības muitas teritorijas;
- b) preces, kas Savienības muitas teritorijā ievestas no valstīm vai teritorijām ārpus Savienības muitas teritorijas un ir laistas brīvā apgrozībā;
- c) preces, kas iegūtas vai ražotas Savienības muitas teritorijā vai nu tikai no precēm, kuras minētas b) apakšpunktā, vai no precēm, kuras minētas a) un b) apakšpunktā.

Savstarpējā palīdzība: jebkura muitas administrācijas darbība citas muitas administrācijas vārdā vai sadarbībā ar to, lai pienācīgi piemērotu muitas tiesību aktus un lai novērstu, izmeklētu vai ierobežotu pārkāpumus muitas jomā.

Tiesību akti muitas jomā: tiesību aktu kopums, ko veido viss turpmākais: Kodekss un Savienības vai valsts līmenī pieņemti noteikumi, kas to papildina vai īsteno, kopējais muitas tarifs, tiesību akti, ar kuriem izveido Savienības sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļa, starptautiski nolīgumi, kuros iekļauti muitas jomas noteikumi, ciktāl tie ir piemērojami Savienībā.

KOPSAVILKUMS

Par šo ziņojumu

I. Precēm, ko Eiropas Savienībā ievēd no trešām valstīm, pirms to laišanas brīvā apgrozībā Eiropas Savienībā dalībvalstis piemēro muitas kontroles pasākumus. Palāta pārbaudīja, vai Eiropas Komisija un dalībvalstis nodrošina, ka ievēšanas procedūras aizsargā ES finanšu intereses. Palāta atklāja būtiskas nepilnības un trūkumus, kas liecina, ka kontroles pasākumi netiek efektīvi piemēroti. Tas negatīvi ietekmē ES finanses. Palāta sniedz Komisijai un dalībvalstīm vairākus ieteikumus ar mērķi uzlabot kontroles pasākumu izstrādi un īstenošanu.

Par muitas kontroles pasākumiem

II. Muitas kontroles pasākumi var nodrošināt ES finanšu interešu aizsardzību tikai tad, ja to pamatā ir kopīgi noteikumi un ja dalībvalstis tos piemēro saskaņoti un standartizēti.

III. Ievēšanas laikā importētājdalībvalsts muitas dienestiem ir jāprasa, lai importētājs samaksātu piemērojamo muitas nodokli par ievestajām precēm vai garantētu šā nodokļa samaksu. Tomēr importētāji var apzināti samazināt vai nemaksāt pienācīgo muitas nodokli, piemēram, norādot pazeminātu ievesto preču vērtību, deklarējot nepatiesu izcelsmes valsti vai iekļaujot preces produktu kategorijā, kam piemēro zemāku nodokļa likmi.

IV. Muitas nodokļi veido 14 % no ES budžeta. To nemaksāšana rada muitas iztrūkumu, kas ir jākompensē ar lielākām dalībvalstu NKI iemaksām. Izmaksas galu galā sedz Eiropas nodokļu maksātāji.

Palātas veiktā revīzija

V. Palāta izskatīja, vai ES muitas kontroles pasākumi aizsargā ES finanšu intereses un vai Komisija un dalībvalstis ir izstrādājušas stingras ievēšanas procedūras, kas aizsargā šīs intereses.

Revīzijā konstatētais

VI. Palāta atklāja būtiskas nepilnības, kuras liecina, ka muitas tiesiskajā regulējumā ir trūkumi un ka muitas kontroles pasākumu īstenošana ir neefektīva, kas negatīvi ietekmē ES finanšu intereses.

VII. Dalībvalstīm nav pietiekamas finansiālas motivācijas īstenot muitas kontroles pasākumus. Dalībvalstis, kuras īsteno muitas kontroles pasākumus, bet kurām neizdodas sekmīgi atgūt ES ieņēmumiem radītos zaudējumus, var saskarties ar finansiālām sekām, savukārt tās, kuras kontroles pasākumus nepiemēro, ar šādām sekām, iespējams, nesaskaras.

VIII. Dalībvalstis ir panākušas progresu muitas tiesību aktu vienotas piemērošanas virzienā. Taču muitas kontroles pasākumu īstenošanā tās izmanto atšķirīgas pieejas, lai risinātu tādus jautājumus kā pazeminātas vērtības noteikšana, nepatiesas izcelsmes norādīšana un neatbilstoša klasifikācija un lai piemērotu muitas sodus. Apgrūtinot muitas kontroles pasākumi var ietekmēt to, kuru ieviešanas muitas iestādi tirgotāji izvēlas, un lidostas/ostas, kurās veic mazāk muitas kontroles pasākumu, var piesaistīt lielāku satiksmes plūsmu.

IX. Ieviešanas kontroles pasākumu īstenošanā dalībvalstīs joprojām pastāv vairāki trūkumi.

Palātas ieteikumi

X. Palāta Komisijai un dalībvalstīm sniedz šādus ieteikumus:

XI. Komisijai,

- a) lai būtu ievērots Eiropas Parlamenta lūgums, sākot no 2019. gada, jāizstrādā muitas iztrūkuma noteikšanas metodoloģija, šis iztrūkums periodiski ir jāaplēš un rezultāti jāņem vērā, sadalot resursus un nosakot darbības mērķus;
- b) jāapsver visas pieejamās iespējas, kādā veidā pastiprināt atbalstu valstu muitas dienestiem, ņemot vērā to svarīgo lomu ES mērogā saistībā ar jaunās daudzgadu finanšu shēmas īstenošanu, tostarp jāpārskata, vai iekasēšanas izmaksu likme ir atbilstoša;

- c) saistībā ar nākamo daudzgadu finanšu shēmu jāierosina, lai nākamās ES rīcības programmas, kuras paredzētas muitas savienības atbalstam, izmantotu muitas Eiropas informācijas sistēmu finansiālās ilgtspējas veicināšanai;
- d) precīzāk jāformulē prasības savstarpējās palīdzības pieprasījumos, lai dalībvalstis tās varētu vienādi īstenot;
- e) 2018. gadā jāierosina grozīt tiesību aktus muitas jomā ar mērķi padarīt par obligātu nosūtītāja norādīšanu muitas importa deklarācijā.

XII. Dalībvalstīm

- a) jānosaka, ka konkrēta riska filtra ieteiktos kontroles pasākumus var neveikt tikai tad, ja ir saņemts iepriekšējs vai tūlītējs vadītāja apstiprinājums;
- b) jāievieš savu elektronisko preču izlaišanas sistēmu pārbaudes, lai bloķētu importa deklarācijas, kurās prasīts nodokļa atvieglojums precēm ar deklarēto vērtību virs 150 EUR vai komerciāliem sūtījumiem, kas deklarēti kā dāvanas; un
- c) jāizstrādā izmeklēšanas plāni, lai risinātu jautājumu par šā atvieglojuma ļaunprātīgu izmantošanu elektroniskajā preču tirdzniecībā ar trešām valstīm.

IEVADS

1. ES 2018. gadā atzīmēs muitas savienības 50. gadadienu. Muitas savienība nozīmē, ka uz dalībvalstu iekšējām robežām netiek piemēroti muitas nodokļi un kvotas un ka tiek noteikts kopējs ievad muitas nodoklis importam no trešām valstīm. Muitas savienība un kopējā tirdzniecības politika ir ES ekskluzīvā kompetencē¹, tātad ES definē lielāko daļu muitas politikas un pieņem tiesību aktus. Tomēr par muitas tiesību aktu īstenošanu pirmām kārtām ir atbildīgas dalībvalstis².
2. Lai gan iekšējās robežas tika atceltas, precēm, ko dalībvalstī ievad no valstīm, kuras atrodas ārpus ES muitas teritorijas, piemēro muitas kontroles pasākumus un muitas nodokļus, pirms tās Eiropas Savienībā laiž brīvā apgrozībā.
3. Ievestu preču laišana brīvā apgrozībā nozīmē, ka preces var brīvi pārvietot ES vienotajā tirgū tāpat kā jebkuru citu produktu, kura izcelsme ir ES³. Tādējādi ieviešanas laikā importētājdalībvalsts muitas administrācija prasa, lai importētājs samaksātu piemērojamo muitas nodokli par ievestajām precēm vai garantētu šā nodokļa samaksu.
4. Muitas nodokļi kopā ar cukura ražošanas maksājumiem (kopā tos sauc par tradicionālajiem pašu resursiem (TPR)) ES budžetam ir svarīgs ieņēmumu avots. Tos budžetā ieskaita, atskaitot ieturējumu par iekasēšanas izmaksām. TPR 2016. gadā veidoja 14 % no ES ieņēmumiem un sasniedza 20,1 miljardu EUR.
5. Muitas dienesti īsteno vairākus mērķus, un ierobežotie resursi ir jāsadala starp visiem šiem mērķiem. Muitas dienesti cenšas piemērot nefiskālus pasākumus, kas paredzēti

¹ LESD 3. pants. Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) konsolidētā redakcija (OV C 202, 7.6.2016., 47. lpp.).

² LESD 291. pants.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (pārstrādāta versija) (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.), 201. pantā ir noteikts, ka tad, kad ārpus Savienības preces izlaiž brīvā apgrozībā, tās iegūst Savienības preču muitas statusu, un šajā saistībā iekasē jebkuru maksājamo ievad muitas nodokli un — vajadzības gadījumā — citus maksājumus, piemēro tirdzniecības politikas pasākumus, kā arī aizliegumus un ierobežojumus un pabeidz citas formalitātes attiecībā uz šo preču importu.

ES iekšējās drošības uzlabošanai, Savienības aizsargāšanai pret negodīgu un nelikumīgu tirdzniecību un vides aizsardzībai. Arī terorisma apkarošana ir kļuvusi par muitas dienestu prioritāti. Tāpat muitas dienesti atbild par muitas nodokļu, akcīzes nodokļu un pievienotās vērtības nodokļa (PVN) iekasēšanu, kas jāveic ieviešanas laikā.

6. Muitas dienestiem nav viegli ievērot līdzsvaru starp nepieciešamību sekmēt tirdzniecību, ātri un bez kavēšanās īstenojot ieviešanas procedūras, un pienākumu veikt muitas kontroles pasākumus. Apgrūtinot muitas kontroles pasākumi var ietekmēt to, kuru ieviešanas muitas iestādi tirgotāji izvēlas, un lidostas/ostas, kurās veic mazāk muitas kontroles pasākumu, var piesaistīt lielāku satiksmes plūsmu.

7. Pienākums maksāt muitas nodokli preču izlaišanas brīdī ir atkarīgs no trim faktoriem:

- i) ievesto preču muitas vērtības, ja nodokli nosaka kā šīs vērtības īpatsvaru (*ad valorem*),
- ii) preču izcelsmes un iii) preču tarifu klasifikācijas, kas kopā ar izcelsmi nosaka muitas nodokļa likmi, kura piemērojama muitas vērtībai.

Muitas nodokļu nemaksāšana

8. Importētājs var apzināti samazināt maksājamo muitas nodokli:

- a) norādot pazeminātu vērtību, t. i., ja importētājs ievesto preču vērtību deklarē zemāku nekā patiesā vērtība, turklāt šādos gadījumos bieži tiek viltoti arī komercdokumenti;
- b) norādot nepatiesu izcelsmi, ja importētājs deklarē ievesto preču nepatiesu izcelsmes valsti;
- c) nepareizi klasificējot preces, proti, iekļaujot tās produktu kategorijā, kam piemēro mazāku nodokļa likmi; vai
- d) apvienojot iepriekš minētās iespējas.

9. Visbeidzot, importētāji var ļaunprātīgi izmantot muitas nodokļa atvieglojumu, iesniedzot atbrīvojuma pieteikumu par precēm, kam šāds atbrīvojums nepienākas.

Muitas iztrūkums un tā ietekme

10. Muitas nodokļu nemaksāšana palielina muitas iztrūkumu, kas Eiropas Parlamenta (EP) pētījumā⁴ ir definēts kā ekonomikā kopumā teorētiski iekasējamā ievadmuitas nodokļa līmeņa un faktiski iekasētā ievadmuitas nodokļa starpība. Jebkāds muitas nodokļu iekasēšanas iztrūkums ir jākompensē ar lielākām dalībvalstu nacionālā kopienākuma (NKI) iemaksām un galu galā jāsedz Eiropas nodokļu maksātājiem.

Muitas nodokļu nemaksāšanas novēršana — muitas kontroles pasākumi un informācijas apmaiņa

11. Precēm, ko ievad Eiropas Savienībā, piemēro muitas kontroles pasākumus. Šādi muitas kontroles pasākumi var nodrošināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību un ES finanšu interešu aizsardzību tikai tad, ja to pamatā ir kopīgi noteikumi un ja dalībvalstis tos piemēro saskaņoti un standartizēti.

12. Muitas kontroles pasākumus attiecībā uz importu var īstenot:

- a) pirms preču ierašanās ES teritorijā vai izkraušanas vietā — šādā gadījumā tos sauc par pirmsierašanās kontroles pasākumiem vai kontroles pasākumiem pirms preču izlaišanas;
- b) pie preču ieviešanas — tad tos sauc par kontroles pasākumiem preču izlaišanas brīdī; vai
- c) pēc preču ieviešanas, kad tās ir laistas brīvā apgrozībā, — tie ir pēcizlaišanas kontroles pasākumi. Tie var būt vai nu uz revīziju balstīti kontroles pasākumi (pēcizlaišanas revīzijas), vai uz darījumiem balstīti kontroles pasākumi (citi pēcizlaišanas kontroles pasākumi).

13. Tā kā ES nav saskaņota kontroles un riska pārvaldības regulējuma, katrā dalībvalstī atšķiras triju minēto kontroles pasākumu veidu kombinācijas un dominance. Nepietiekami

⁴ Sk. Eiropas Parlaments, ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, *“From Shadow to Formal Economy: Levelling the Playing field in the Single Market”* [No ēnu ekonomikas uz oficiālu ekonomiku — konkurences apstākļu izlīdzināšana vienotajā tirgū], 2013. gads.

efektīvi kontroles pasākumi pirms preču izlaišanas vai preču izlaišanas brīdī nozīmē, ka pēc preču izlaišanas ir jāmazina pārējie riski, kas skar muitas nodokļu iekasēšanu.

14. Muitas dienestiem ir jāapmainās ar citām valstīm ar informāciju par starptautisko tirdzniecību, lai nodrošinātu atbilstību muitas noteikumiem un pilnīgu ieņēmumu iekasēšanu. To sauc par savstarpēju administratīvo palīdzību.

15. Informācijas apmaiņa var norisināties ES līmenī, proti, starp dalībvalstīm un starp tām un Komisiju, kā arī starptautiskā līmenī ar trešām valstīm. Informācijas apmaiņa ES līmenī tiek īstenota vai nu Savstarpējās palīdzības regulas ietvaros, vai muitas riska pārvaldības sistēmā, kas paredzēta ar risku saistītai informācijai.

16. Muitas dienesti var arī savstarpēji sadarboties un apmainīties ar informāciju un labāko praksi, organizējot kopīgas darbības, seminārus, apmācības kursus, projektu grupas, darba apmeklējumus un pārrobežu operācijas, ko finansē ES rīcības programmas. Ir divas lielas ES rīcības programmas, kas finansē informācijas apmaiņu un sadarbību starp muitas dienestiem, lai aizsargātu ES finanšu intereses, proti, "Muita 2013"/"Muita 2020" un *Hercule II/Hercule III*.

17. "Muita 2013" savu sešu īstenošanas gadu laikā nodrošināja gandrīz 325 miljonus EUR, "lai atbalstītu un papildinātu darbību, ko dalībvalstis uzsākušas nolūkā nodrošināt iekšējā tirgus efektīvu darbību muitas jomā"⁵. "Muita 2020" atbalsta muitas savienības darbību. Šīs programmas regulā ir noteikti vairāki konkrēti mērķi nolūkā atbalstīt muitas dienestu darbu saistībā ar ES finanšu un ekonomisko interešu aizsardzību un 2014.–2020. gada periodam paredzēts finansējums gandrīz 525 miljonu EUR apmērā.

18. *Hercule II* bija ES rīcības programma, kas finansēja darbības nolūkā apkarot krāpšanu, korupciju un jebkādas citas nelikumīgas darbības, kuras skar Savienības finanšu intereses, un nodrošināja gandrīz 100 miljonus EUR krāpšanas apkarošanas darbībām laikposmā no

⁵ Saskaņā ar 2007. gada 23. maija Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 624/2007/EK, ar ko izveido muitas rīcības programmu Kopienā (Muita 2013) (OV L 154, 14.6.2007., 25. lpp.), 1. panta 1. punktu.

2007. līdz 2013. gadam. Šo programmu turpina *Hercule III*, kuras budžets 2014.–2020. gada periodam ir 105 miljoni EUR.

19. Muitas dienesti apmainās ar informāciju un sadarbojas ar trešām valstīm saskaņā ar tādiem starptautiskiem nolīgumiem kā preferenciāli tirdzniecības režīmi (PTR), savstarpējās palīdzības nolīgumi (SPN) un administratīvās sadarbības nosacījumi (ASN).

20. PTR ļauj tirdzniecības partneriem to savstarpējās tirdzniecības attiecībās piešķirt preferenciālus nosacījumus. Tie var būt savstarpēji vai vienpusēji. SPN nodrošina juridisko pamatu informācijas pieprasīšanai no trešām valstīm, it sevišķi lai novērstu, izmeklētu un apkarotu darbības, kas pārkāpj muitas tiesību aktus.

21. Eiropas Komisijas Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) vienojas par ASN ar trešo valstu iestādēm un starptautisku organizāciju administratīvās izmeklēšanas dienestiem. Šo nolīgumu mērķis ir sniegt praktiskus norādījumus par *OLAF* operatīvo sadarbību ar partneriestādēm, it sevišķi, nosakot kontaktpunktu.

REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA

22. Revīzijā novērtēja, vai Komisija un dalībvalstis ir izstrādājušas stingras ieviešanas procedūras, kas aizsargā ES finanšu intereses.

23. Palāta apmeklēja muitas dienestus piecās dalībvalstīs, proti, Spānijā, Itālijā, Polijā, Rumānijā un Apvienotajā Karalistē. Dalībvalstis izraudzījās, pamatojoties uz šādiem riska kritērijiem: i) dalībvalsts tradicionālo pašu resursu ieguldījums ES budžetā; ii) pazeminātas vērtības norādīšanas gadījumu sastopamība dalībvalstī; un iii) uz revīzijām balstītu kontroles pasākumu īpatsvars kopējā pēcizlaišanas kontroles pasākumu skaitā.

24. Revidētais periods attiecas uz laikposmu no 2007. līdz 2017. gadam. Palāta revīziju veica divos posmos (sīkāk par revīzijas pieeju sk. **I** un **II pielikumu**).

a) Pirmais posms: sagatavošanās darbs Komisijā un dalībvalstīs, ietverot Komisijas dienestu (Nodokļu politikas un muitas savienības ĢD, Budžeta ĢD, *OLAF* un Kopīgā pētniecības centra (*JRC*)) un Pasaules Muitas organizācijas (PMO) apmeklējumus, lai apkopotu informāciju un datus, ko varētu izmantot revīzijas praktiskajam darbam dalībvalstīs. Tas

arī jāva Palātai salīdzināt ES muitas tiesību aktu un procedūru kritērijus ar PMO standartiem⁶. Lai pārbaudītu, vai muitas kontroles pasākumi un riska pārvaldības procedūras noris bez aizķeršanās, pirms katras dalībvalsts apmeklējuma Palāta izraudzījās četrus riskantus ieviešanas gadījumus un muitas dienestu veikto revīziju izlasi.

- b) Otrais posms: revīzijas praktiskais darbs gan Komisijā (Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorātā (ĢD *TAXUD*), Budžeta ģenerāldirektorātā (ĢD *BUDG*) un OLAF), gan arī izraudzītajās dalībvalstīs, īpašu uzmanību pievēršot sistēmām un kontroles pasākumiem.

APSVĒRUMI

Pašreizējā sistēmā muitas nodokļu kā ES budžeta finansējuma avota nozīmei netiek piešķirta prioritāte

25. Augsta līmeņa grupas pašu resursu jautājumos ziņojumā⁷ uzsvērts, ka tradicionālie pašu resursi ir patiesu ES ieņēmumu kritērijs. Tomēr ES vēl nav aplēsusi muitas iztrūkumu, pastāv apstākļi, kas demotivē dalībvalstis veikt kontroles pasākumus, un ES muitas programmu finansējums pilnībā nenodrošina muitas savienības finansiālo ilgtspēju un ne vienmēr ir saistīts ar ES finanšu interešu aizsardzību.

Komisija nav aplēsusi muitas iztrūkumu

26. EP 2013. gadā pieprasīja⁸ Komisijai “savākt uzticamus datus par muitas un PVN atšķirībām dalībvalstīs un ziņot par tiem EP reizi sešos mēnešos”. Attiecībā uz muitas iztrūkumu Komisija nav šo prasību izpildījusi, lai gan regulāri finansē pētījumus par

⁶ Pārskatītā Kioto konvencija, PMO riska pārvaldības norādījumi, PMO pamatnostādnes par pēcmuitošanas revīzijām u. c.

⁷ Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos (2016. gads), “*Future financing of the EU — Final Report and recommendations*” [ES nākotnes finansējums — galīgais ziņojums un ieteikumi].

⁸ Sk. Komisijas dienestu darba dokumentu, kas pievienots dokumentam “Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par turpmāko rīcību attiecībā uz 2011. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu” — atbildes uz Eiropas Parlamenta pieprasījumiem (COM(2013) 668 final) (SWD(2013) 348 final).

PVN iztrūkuma apmēru. Komisija, pamatojoties uz savām pārbaudes darbībām un faktiski iekasētajām summām, reizi gadā publicē salīdzinājumu par papildu tradicionālo pašu resursu noteikšanu, bet to nekādā veidā nevar uzskatīt par muitas iztrūkumu, kā tas definēts 10. punktā.

27. *OLAF* ir aprēķinājis muitas nodokļu un PVN iespējamus zaudējumus saistībā ar pazeminātas vērtības norādīšanu tekstilizstrādājumiem un apaviem, ko Apvienotajā Karalistē ievēd no Ķīnas. Muitas nodokļu iespējamie zaudējumi 2013.–2016. gadā tika aprēķināti apmēram 2 miljardu EUR apmērā. *OLAF* pašlaik novērtē, vai zaudējumi varētu būt radušies arī citās dalībvalstīs, tostarp pārējās četrās ERP revidētajās dalībvalstīs.

28. Muitas iztrūkuma gada aplēses ļautu novērtēt muitas savienības darbību ES finanšu aizsardzības jomā. Tāpat tās ļautu Komisijai un dalībvalstīm orientēt resursus uz aktuālākajām vajadzībām.

Pastāv apstākļi, kas demotivē dalībvalstis veikt kontroles pasākumus

29. Dalībvalstu muitas dienesti atbild par muitas nodokļu iekasēšanu. Tiem ir jāveic visi pasākumi, lai nodrošinātu nodokļu pienācīgu pārskaitīšanu ES budžetā un lai aizsargātu ES finanšu intereses⁹. Šajā nolūkā Komisija katru gadu veic dalībvalstu muitas dienestu pārbaudes.

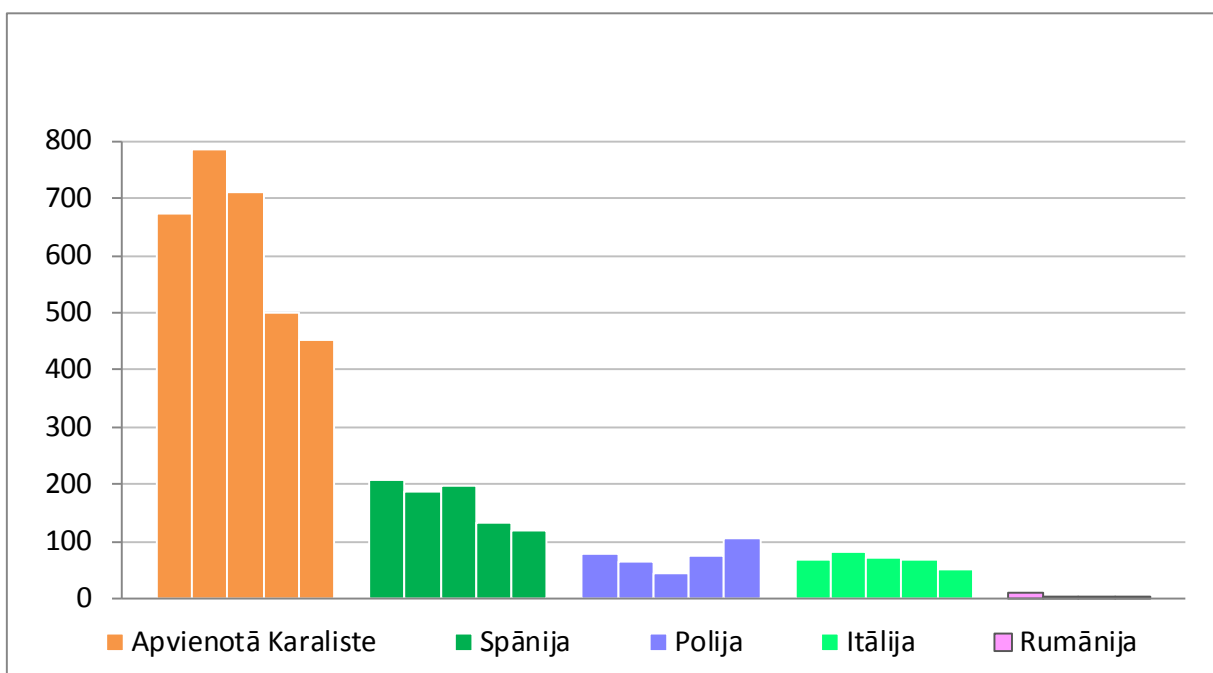
30. Administratīvo kļūdu gadījumā Komisija var dalībvalstīm piemērot finansiālu atbildību¹⁰. Dalībvalstis, kas neīsteno muitas kontroles pasākumus, ar šo risku var nesastapties, piemēram, Palāta atklāja, ka Apvienotajā Karalistē maksātnespējīgi tirgotāji tiek izslēgti no pēcizlaišanas kontroles projekta mērķgrupas. Kāda dalībvalsts faktiski pauda neapmierinātību ar to, ka, jo vairāk tā apkaro krāpšanu, jo lielāks ir risks, ka Komisija tai piemēros finansiālu atbildību.

⁹ Sk. Padomes 2014. gada 26. maija Regulas (ES, Euratom) Nr. 608/2014, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus (OV L 168, 7.6.2014., 29. lpp.), 2. panta 2. punktu un *UCC* 3. panta a) punktu.

¹⁰ Lieta C-392/02, Eiropas Komisija pret Dānijas Karalisti, un lieta C-60/13, Komisija pret Apvienoto Karalisti.

31. Ja muitas dienesti veic pēcizlaišanas kontroli un atklāj, ka muitas nodokļu nomaksa ir nepilnīga, tiem jāiekasē nesamaksātie nodokļi. Muitas dienesti ar pēcizlaišanas pieprasījuma paziņojumu informē parādnieku par maksājamo summu. Komisijas statistikas dati parāda, ka izņemot Poliju, izraudzītajās dalībvalstīs ir samazinājies pēcizlaišanas pieprasījuma paziņojumu skaits¹¹ (skatīt **1. attēlu**).

1. attēls. Pēcizlaišanas pieprasījuma paziņojumu skaits izraudzītajās dalībvalstīs (2012.–2016. gads)

Avots: OWNRES datubāze.

32. Tā kā nav muitas iztrūkuma aplēses, nav iespējams novērtēt, vai šo izmaiņu nosaka pēcizlaišanas kontroles pasākumu efektivitātes samazināšanās tendence vai šā iztrūkuma samazināšanās.

¹¹ Šie dati attiecas tikai uz tiem gadījumiem, kad atklātās summas pārsniedz 10 000 EUR, neatkarīgi no tā, vai tās ir atgūtas vai ne.

Eiropas IT sistēmu nepietiekams finansējums var aizkavēt Savienības Muitas kodeksa īstenošanu

33. Savienības Muitas kodeksa (*UCC*) īstenošana ir nedalāmi saistīta ar atbalsta IT sistēmu izstrādi. Visu *UCC* noteikto elektronisko sistēmu pilnīgu ieviešanu ir paredzēts pabeigt līdz 2020. gada 31. decembrim. Pēc šā datuma būs obligāti jāpiemēro elektroniskas datu apstrādes metodes un ES muitas dienesti virzīsies uz pilnībā elektronisku vidi.

34. Saskaņā ar rīcības programmas “Muita 2013” galīgo novērtējumu¹² valstu nepietiekami ieguldījumi var aizkavēt muitas sistēmu ieviešanu ES mērogā. Šī programma finansēja Eiropas IT sistēmu ES specifikācijas, savukārt dalībvalstis sedza izmaksas, kas bija vajadzīgas, lai nodrošinātu valstu sistēmu atbilstību ES specifikācijām.

35. Tajā pašā novērtējumā ir sacīts, ka saskaņā ar dalībvalstu amatpersonu sniegto informāciju valstu pārvaldes iestāžu izmaksas ir līdzīgas izmaksām, ko sedz Komisija, un ka Eiropas sistēmu īstenošana un modernizēšana var būt dalībvalstīm sevišķi dārga, ja valstu sistēmas ir sarežģītas un ja tās nav pietiekami integrētas. Tomēr dažus Eiropas informācijas sistēmu elementus nefinansē “Muita 2020” un apmaksā dalībvalstis¹³.

36. Valstu budžeta ierobežojumi var apdraudēt Eiropas sistēmu pareizu īstenošanu, un dažas dalībvalstis 2015. gadā ziņoja par līdzekļu trūkumu valsts budžetā. Turklāt atbildēs uz anketu, ko Komisija izsūtīja 2016. gadā, dalībvalstis apstiprināja aizkavēšanās risku.

37. Kā norādījusi Komisija, 2015. gadā septiņas dalībvalstis iekasēja vairāk nekā 80 % TPR un četras dalībvalstis — gandrīz 60 % TOR¹⁴. Tas ir jāsalīdzina ar ieturētajām iekasēšanas

¹² Coffey, “Final Evaluation of the Customs 2013 Programme” [Programmas “Muita 2014” galīgais novērtējums — galīgais ziņojums], 2014. gads.

¹³ Ārpussavienības elementi saskaņā ar 9. panta 3. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulā (ES) Nr. 1294/2013, ar ko izveido rīcības programmu muitas nozarei Eiropas Savienībā laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam (“Muita 2020”) un atceļ Lēmumu Nr. 624/2007/EK (OV L 347, 20.12.2013., 209. lpp.).

¹⁴ Vācija (21 %), Apvienotā Karaliste (17 %), Nīderlande (12 %), Beļģija (9 %), Itālija (9 %), Francija (9 %) un Spānija (7 %).

izmaksu summām, jo, piemēram, viena dalībvalsts¹⁵ ietur vairāk nekā vienu miljardu EUR, savukārt otra galējība ir tāda, ka cita dalībvalsts¹⁶ ietur mazāk par 10 miljoniem EUR. Tomēr muitas sistēmās ir pastāvīgo izmaksu elements, piemēram, saistībā ar IT sistēmām¹⁷.

38. Kā norādīts Augsta līmeņa grupas pašu resursu jautājumos ziņojumā, “*valstis, kurās atrodas galvenās ieviešanas ostas (Beļģija, Nīderlande) un kurās tādējādi tiek iekasēti ievērojami tradicionālie pašu resursi, ir reizēm norādījušas, ka to daļa TPR ir pārmēru liela.*” Savukārt valstis, kas veic mazākas TOR iemaksas, saskaras ar relatīvi lielāku slogu, finansējot tos Eiropas informācijas sistēmu elementus, kurus neapmaksā rīcības programma “Muita 2020”.

Dalībvalstu muitas infrastruktūras finansējums no rīcības programmas *Hercule* ne vienmēr ir saistīts ar ES finanšu interešu aizsardzību

39. Palāta izskatīja *Hercule II* atbalsta saņēmēju sniegto galīgo īstenošanas ziņojumu piemērus un atklāja, ka ne vienmēr pastāv acīmredzama saikne starp finansētā aprīkojuma sniegto iznākumu un ES finanšu interešu aizsardzību. Piemēram, programma finansēja hašiša konfiskāciju ar endoskopu palīdzību, kā arī spiegošanas minikameru, kuru izmantoja vērtīgu transportlīdzekļu konfiskācijā u. c.

40. Palātas Atzinumā Nr. 3/2012 tika konstatēts¹⁸, ka “Ar līdzfinansējumu iegādāto aprīkojumu var izmantot ne tikai ES finansiālo interešu aizsardzībai, bet arī operācijām, kas saistītas ar narkotikām, ieročiem, bēgšanu no cietuma, cilvēku tirdzniecību, fiskālo krāpšanu, krāpnieciskām darbībām ar kredītkartēm, naudas viltošanu un korupciju valstu

¹⁵ Vācija.

¹⁶ Malta.

¹⁷ Komisijas Budžeta ģenerāldirektorāts (Padomdevējas komitejas pašu resursu jautājumos (ACOR) 2016. gada 1. decembra 168. sanāksmes protokols).

¹⁸ Sk. 28. punktu Revīzijas palātas Atzinumā Nr. 3/2012 par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par *Hercule III* programmu, lai veicinātu darbības Eiropas Savienības finansiālo interešu aizsardzības jomā (OV C 201, 7.7.2012., 1. lpp.).

tiesībaizsardzības dienestos". Tas var samazināt muitas efektivitāti ES finanšu interešu aizsardzības jomā.

ES instrumenti un programmas muitas informācijas apmaiņai un padziļinātai sadarbībai nav pilnībā īstenojuši savu potenciālu

41. Informācijas apmaiņa var norisināties ES līmenī, proti, starp dalībvalstīm un starp tām un Komisiju, kā arī starptautiskā līmenī ar trešām valstīm. Palāta konstatēja, ka ES ir izveidojusi sistēmu, kas nodrošina šādas informācijas apmaiņas iespēju, bet tā netiek pilnvērtīgi izmantota.

ES ir izveidojusi daudzsološus instrumentus informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm un starp Komisiju un dalībvalstīm, taču šo instrumentu saturā un izmantošanā vērojamas nepilnības

Dalībvalstis pilnvērtīgi neizmanto Savstarpējās palīdzības regulā paredzētos informācijas apmaiņas instrumentus

42. Dalībvalstis var savstarpēji un ar Komisiju apmainīties ar informāciju par muitas tiesību aktu pārkāpumiem, izmantojot Savstarpējās palīdzības regulā¹⁹ paredzētos instrumentus un datubāzes. Ar šo informāciju apmainās drošajā krāpšanas apkarošanas informācijas sistēmā (AFIS), kas ir elektronisks saziņas instruments, kurš dalībvalstīm palīdz pildīt to pienākumus saistībā ar pārkāpumu paziņošanu.

43. Pamatojoties uz dalībvalstu nosūtīto informāciju, Komisija var pieņemt lēmumu par izmeklēšanas uzsākšanu. Tāpat Komisija var izlemt, izmantojot savstarpējās palīdzības paziņojumus, nosūtīt dalībvalstīm brīdinājumus par krāpšanu.

44. Palāta konstatēja, ka dalībvalstis nepilda saskaņotā veidā OLAF pieprasījumus, ko tas izklāstījis savstarpējās palīdzības paziņojumos, kuri nosūtīti nolūkā novērst krāpšanu saistībā

¹⁹ Padomes 1997. gada 13. marta Regula (EK) Nr. 515/97 par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu (OV L 82, 22.3.1997., 1. lpp.).

ar pazeminātas vērtības noteikšanu, nepatiesas izcelsmes norādīšanu vai iekļaušanu nepareizā kategorijā. Palāta konstatēja arī gadījumus, kad revidētās dalībvalstis nepildīja OLAF pieprasījumus.

45. Dalībvalstis var izmantot citas informācijas sistēmas, piemēram, muitas informācijas sistēmu (MIS), lai tām būtu vieglāk novērst, izmeklēt un sodīt pārkāpumus muitas jomā, nodrošinot informācijas ātrāku pieejamību. Tomēr Palāta konstatēja, ka, izņemot Poliju, pārējo izraudzīto dalībvalstu muitas dienesti reti izmanto MIS²⁰ informācijas apmaiņai par pārkāpumiem/krāpšanu muitas jomā ar citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

46. Dalībvalstis arī puda neapmierinātību saistībā ar divkāršu ziņošanu MIS un ar risku saistītas informācijas apmaiņā riska informācijas veidlapā (RIV). MIS datubāzes ierobežotā izmantošana un tās pārklāšanās samazina šo informācijas apmaiņas darbību efektivitāti.

47. Lai novērstu šo pārklāšanos, Komisija ir izstrādājusi projektu "Viena konfiskācija, viens ziņojums". Komisija 2016. gadā aicināja dalībvalstis aizpildīt anketu. Lielākā daļa dalībvalstu norādīja, ka vairākkārtējā ziņošana ir aktuāla problēma. Turklāt rīcības programmas "Muita 2020" ietvaros ir izveidota projekta grupa²¹, kurā darbojas dalībvalstu un Komisijas pārstāvji un kuras mērķis ir apspriest anketas sākotnējos secinājumus un sniegt ieteikumus, kā risināt šo jautājumus.

Informācijas apmaiņa nolūkā risināt pazeminātas vērtības norādīšanu darbojas labi

48. Lai novērstu pazeminātas vērtības norādīšanas risku, Komisija ir izstrādājusi metodoloģiju "godīgu cenu"²² aprēķināšanai, COMEXT²³ datiem piemērojot statistikas procedūru nolūkā

²⁰ Padomes Regulas (EK) Nr. 515/97 V sadaļa.

²¹ Projekta grupa "Muitas konfiskāciju paziņošana Kopējā muitas riska pārvaldības sistēmā (KMRPS) un AFIS-MIS".

²² Dēvētas arī par vidējām cenām, kurās nav ņemti vērā netipiskie dati. Tās ir statistiskas aplēses, ko aprēķina attiecībā uz tirgoto produktu cenām, pamatojoties uz datiem, kuros nav iekļauti netipiskie dati.

²³ COMEXT ir Eurostat datubāze, kurā ietverti detalizēti preču starptautiskās tirdzniecības statistikas dati.

iegūt ticamas aplēses par ievesto preču cenām²⁴. OLAF šīs aplēses nosūta dalībvalstu muitas dienestiem.

49. Šī informācija par godīgām cenām ir efektīvs instruments riska pārvaldības nolūkā un palīdz apzināt iespējamus pazeminātas vērtības norādīšanas gadījumus, kuros novērojami arī citi riski vai krāpšanas rādītāji, piemēram, ievēšanā iesaistīti aizdomīgi tirgotāji (tādi, par kuriem zināma negatīva informācija). To varētu arī izmantot par pamatu, lai aplēstu muitas iztrūkuma daļu, kam par iemeslu ir pazeminātas vērtības norādīšana.

Pēdējā laikā ir uzlabojusies informācijas apmaiņa nolūkā novērst nepatiesas izcelsmes norādīšanu

50. Importētāji var arī samazināt maksājamo muitas nodokli, deklarējot ievesto preču nepatiesu izcelsmes valsti. Tādējādi tie saņem samazinātu vai nulles muitas nodokļa likmi, kā noteikts preferenciālā tirdzniecības režīmā (*PTR*), un/vai izvairās no antidempinga maksājumiem²⁵ (*ADD*) vai kompensācijas maksājumiem (*CVD*), kas noteikti faktiskajai izcelsmes valstij. Dažreiz preču patieso izcelsmi slēpj ar krāpnieciskas pārkraušanas palīdzību caurvešanas valstī, kurā preces tiek uz laiku uzglabātas noliktavā un tad nosūtītas uz ES ar viltotiem dokumentiem. Palāta internetā atklāja vairākus gadījumus, kad uzņēmumi piedāvā šādu krāpniecisku pārkraušanas “pakalpojumu”.

²⁴ *Spyros Arsenis, Domenico Perrotta, Francesca Torti. The estimation of fair prices of traded goods from outlier-free trade data* [Tirgoto preču godīgu cenu aplēses, izmantojot tirdzniecības datus, kuros nav iekļauti netipiskie dati], EUR 27696 EN. doi:10.2788/57125, 2015. gads.

²⁵ Dampings notiek brīdī, kad ražotāji no trešās valsts pārdod preces ES par cenu, kas mazāka par pārdošanas cenām to vietējā tirgū vai mazāka par ražošanas izmaksām. Ja Komisija ar izmeklēšanas palīdzību noskaidro, ka tiek īstenots damps, tā var novērst ES uzņēmumiem nodarīto kaitējumu, piemērojot antidempinga maksājumus (*ADD*). Parasti tie ietver nodokļu piemērošanu produktu ievēšanai no attiecīgās valsts. Šie nodokļi var būt fiksēti, mainīgi vai atbilst kopējās vērtības īpatsvaram (*ad-valorem*). Subsidēšana notiek, kad kāda valdības, kas nav ES valdība, sniedz finansiālu palīdzību uzņēmumiem preču ražošanai vai eksportam. Eiropas Komisija var pretdarboties šādu subsīdiju izraisītai tirdzniecības kropļošanai ES tirgū pēc tam, kad ir notikusi izmeklēšana par to, vai konkrētā subsīdija ir negodīga un kaitē ES uzņēmumiem. Subsidēto produktu importam piemēro kompensācijas maksājumus (*CVD*). Šie maksājumi var būt fiksēti, mainīgi vai atbilst kopējās vērtības īpatsvaram (*ad-valorem*).

51. Šīs krāpšanas novēršanai Komisija ir izstrādājusi *ConTraffic* un konteineru statusa ziņojumus (*CSM*). Šie instrumenti muitas dienestiem sniedz informāciju par konteineru maršrutiem, kā arī riska novērtēšanas pakalpojumus. Kad sistēma atklāj nesakrītības starp importētāja deklarēto izcelsmes valsti un konteineru ceļu, tā dalībvalstīm automātiski nosūta brīdinājumus par krāpšanu.

1. izcēlums. Nepatiesas izcelsmes norādīšanas piemēri, izmantojot krāpniecisku pārkraušanu, un šo gadījumu finansiālā ietekme

Tirgotājs iegādājas velosipēdus no Ķīnas. No Ķīnas iepirktiem velosipēdiem piemērojami antidempinga maksājumi ir 48,5 % no produkta vērtības. Velosipēdu sūtījums izbrauc no Ķīnas un tiek pārkrauts Singapūrā un pēc tam arī Malaizijā. Ieviešanas laikā uzrādītajā kravas dokumentā par velosipēdu izcelsmi tiek norādīta Bangladeša, neuzrādot konteineru iepriekšējo maršrutu. Saskaņā ar muitai uzrādītajiem dokumentiem importētājam nebūtu piemērojami nekādi antidempinga maksājumi. Ja muitas ierēdnis izmanto *CSM* vai *ConTraffic* uzraudzības sistēmu, viņš var izsekot konteineru maršrutu un pieprasīt importētājam papildu dokumentus, lai pierādītu preču patieso izcelsmi.

OLAF veic izmeklēšanas par izvairīšanos no antidempinga maksājumiem: “ES 2013. gada jūnijā piemēroja antidempinga maksājumu Ķīnā ražotiem saules enerģijas moduļiem. Jau pirmajās nedēļās atklājās sākotnējās liecības, ka no šā maksājuma izvairās, norādot nepatiesu izcelsmi. *OLAF* uzsāka izmeklēšanu 2013. gada decembrī par krāpniecisku pārkraušanu Japānā (nepatiesas izcelsmes, t. i., Japānas, norādīšana) un 2014. gada martā — par krāpniecisku pārkraušanu Malaizijā (nepatiesas izcelsmes, t. i., Malaizijas, norādīšana). *OLAF* lūdza palīdzību Japānas un Malaizijas iestādēm un veica izmeklēšanas kopā ar vairākām dalībvalstīm. *OLAF* līdz šim ir ieteicis atgūt vairāk nekā 50 miljonus EUR un vairākām dalībvalstīm izmantot *OLAF* izmeklēšanu rezultātus kriminālprocesā”²⁶.

52. Laikposmā no 2008. līdz 2015. gadam *OLAF* un *JRC* sadarbībā ar 12 dalībvalstīm īstenoja eksperimentālu pilotprojektu, kura gaitā tika analizēta 5 miljonu importa vienību izcelsme, izmantojot *ConTraffic* sistēmu, un *JRC* informē, ka dalībvalstīm tika nosūtīti 1187 brīdinājumi par krāpšanu saistībā ar izcelsmi. Šo brīdinājumu iespējamā ekonomiskā vērtība bija

²⁶ *OLAF* 2015. gada ziņojums (https://ec.europa.eu/anti-fraud/about-us/reports/olaf-report_en).

19 miljoni EUR. Kopumā 2 % analizēto preču bija norādīta izcelsme un nosūtīšanas valsts, kas neatbilda konteineru maršrutam. Pamatojoties uz *ConTraffic* projektu, Komisija secināja²⁷, ka 2011. gadā ES 27 dalībvalstīs, visticamāk, bija vairāk nekā 1500 nepatiesas izcelsmes norādīšanas gadījumi, kuru rezultātā ES tika radīti ieņēmumu zaudējumi kopā vismaz 25 miljonu EUR apmērā, bet, visticamāk, vairāk nekā 100 miljonu EUR apmērā.

53. Tomēr *ConTraffic* ir zināmi ierobežojumi un preču izcelsmi ne vienmēr izdodas noteikt.

Ar risku saistītas informācijas apmaiņa — pārāk liels informācijas apjoms ir neefektīvs

54. Muitas dienestiem, izmantojot RIV, ir pienākums savstarpēji sniegt ar risku saistītu informāciju, kas attiecas ne tikai uz novērotajiem riskiem, bet arī uz apdraudējumiem, kuri rada lielu risku citviet Savienībā²⁸. Tomēr Palātas iztaujātie muitas pārstāvji pauda bažas par RIV, ko saņem no citām dalībvalstīm, jo tajās ne vienmēr ir pietiekami detalizēta informācija, lai to varētu izmantot. Tāpat tika minēta divkāršās ziņošanas problēma, proti, Kopējā muitas riska pārvaldības sistēmā (KMRPS) un MIS. Turklāt dalībvalstis un *OLAF* ne vienmēr nodrošina atbilstīgu atgriezenisko saiti.

55. Saskaņā ar programmas “Muita 2013” galīgo novērtējumu²⁹ dažas dalībvalstis iesniedza daudzas RIV par samērā maziem un vietēja mēroga riskiem. Līdz ar to tika saņemts pārmērīgi daudz informācijas un bija grūti apzināt galvenos riskus.

Uzlabojas sadarbība un informācijas apmaiņa ar trešām valstīm

56. Ja dalībvalstij ir pamats apšaubīt norādītās preferenciālās izcelsmes apliecinājuma derīgumu un/vai patiesumu, tā var PTR saņēmējvalstij/partnervalstij nosūtīt administratīvās sadarbības pieprasījumu, lai apliecinājumu apstiprinātu. Pamatotas šaubas var rasties gadījumā, ja izmantotais zīmogs izcelsmes apliecinājumā vai tā izdevējiestāde atšķiras no

²⁷ SWD(2013) 483 final.

²⁸ Saskaņā ar *UCC* 46. panta 5. punktu.

²⁹ *Coffey, “Final Evaluation of the Customs 2013 Programme”* [Programmas “Muita 2014” galīgais novērtējums — galīgais ziņojums], 2014. gads.

paraugiem Komisijas uzturētajā paraugu pārvaldības datubāzē³⁰ (*SMS*). Trešo valstu iestāžu atbilde vai — attiecīgā gadījumā — atbildes nesniegšana var pamatot atteikšanos piemērot preferenciālu tarifu³¹.

57. Palāta pārbaudīja, kā Komisija īsteno 5.–13. ieteikumu, ko Komisija ierosināja īpašajā ziņojumā Nr. 2/2014 “Vai preferenciālie tirdzniecības režīmi tiek pienācīgi pārvaldīti?”, un konstatēja, ka Komisija ir īstenojusi rīcības plānu nolūkā uzraudzīt PTR³² darbību un ieviesusi pastāvīgu uzraudzību (anketas, apmeklējumus u. c.).

58. Tomēr dalībvalstis ir informējušas par problēmām, piemēram, novēlotām un nepietiekami kvalitatīvām atbildēm uz administratīvās palīdzības pieprasījumiem, kuras konstatētas tādās valstīs kā Indija, Indonēzija, Afganistāna, Nepāla un Bangladeša. Problēmas saistībā ar Indiju un Vjetnamu Palāta bija jau atzīmējusi iepriekš minētajā revīzijā³³.

59. Savstarpējās palīdzības nolīgumi (SPN) vai starptautiskiem nolīgumiem pievienoti SPN protokoli nodrošina juridisko pamatu informācijas pieprasīšanai no trešām valstīm un sekmīgi pilda savu funkciju. Tomēr Palāta atklāja nepietiekamas sadarbības gadījumus, kuros iesaistīta Ķīna, proti, dalībvalstis informēja par grūtībām iegūt atbildes uz savstarpējās palīdzības ietvaros nosūtītiem pieprasījumiem. Kā norādījis *OLAF*, līdz šim ir saņemta atbilde tikai uz vienu trešdaļu no aptuveni 150 pārbaudes pieprasījumiem, kuri Ķīnai nosūtīti pēc *JCO Snake*³⁴. Apvienotā Karaliste izmanto pati savu ārvalstu muitas sadarbības koordinatoru (*FCLO*) Ķīnā, lai iegūtu informāciju par eksportu uz Apvienoto Karalisti. Arī *OLAF* ir aizjūras sadarbības koordinators (*OLO*) Pekinā.

³⁰ *SMS* ir lietotne, ko Komisija izmanto, lai dalībvalstu muitas pārvaldēm elektroniski nosūtītu informāciju par izcelsmes zīmogiem.

³¹ Sk. Īpašā ziņojuma Nr. 2/2014 68. punktu.

³² COM(2014) 105 final.

³³ Sk. Palātas Īpašā ziņojuma Nr. 2/2014 88. punktu.

³⁴ *OLAF* un dalībvalstu kopīga muitas operācija 2014. gadā, lai risinātu jautājumu par pazeminātas vērtības norādīšanu tekstilizstrādājumiem un apaviem no Ķīnas.

60. Saistībā ar "Rīcības plānu pazeminātas vērtības norādīšanas jomā", kas pievienots 2015. gada dokumentam "Stratēģiskās administratīvās sadarbības kārtība", Ķīnas iestādes ir pievienojušas atrunu Eiropas Savienībai iesniegtajiem dokumentiem, norādot, ka tos nedrīkst izmantot administratīvā tiesvedībā. Ja būtu pierādījumi par tekstilizstrādājumu un apavu cenām, ko deklarē pie izvešanas, dalībvalstu muitas dienestiem būtu vieglāk atgūt zaudējumus, kurus izraisījusi pazeminātas vērtības norādīšana, ja tirgotāji tiesā apstrīd pēcizlaišanas pieprasījuma paziņojumus.

61. Pamatojoties uz operatīvajām vajadzībām, *OLAF* pašlaik ved sarunas ar trešo valstu partneriestādēm un starptautiskām organizācijām par vairākiem ASN. ASN starp *OLAF* un trešo valstu izmeklēšanas iestādēm ir svarīgs papildu instruments Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzībai un papildina spēkā esošo tiesisko regulējumu.

ES rīcības programmas ir veicinājušas zināšanu apmaiņu un sadarbību starp dalībvalstīm, bet nav spējušas efektīvi nodrošināt, lai visas muitas pārvaldes rīkotos vienoti

62. Programmas "Muita 2013", "Muita 2020", *Hercule II* un *Hercule III* nodrošina līdzekļus, lai muitas dienesti varētu savstarpēji sadarboties un apmainīties ar informāciju un labāko praksi i) izmantojot saziņas un informācijas apmaiņas sistēmas un ii) piedaloties kopīgās darbībās, piemēram, semināros, apmācībās, projekta grupās, darba apmeklējumos un pārrobežu operācijās. Palāta konstatēja, ka gan "Muita 2013", gan *Hercule II* ir efektīvi sekmējušas zināšanu apmaiņu un sadarbību starp dalībvalstīm.

63. Tomēr, kā norādīts Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par programmas *Hercule II* mērķu sasniegšanu³⁵, "Lai gan bija vērojami centieni saskaņot dažādu Savienības programmu plānošanu, piemēram, muitas jomā, varētu darīt vēl vairāk, lai uzlabotu Komisijas dienestu sadarbību, gūstot labumu no programmu sinerģijas un novēršot ES programmu un iniciatīvu pārklāšanos".

³⁵ COM(2015) 221 final.

64. Programmas “Muita 2013” konkrētais mērķis ir “lietderības un efektivitātes uzlabošanas nolūkā nodrošināt sistēmu dalībvalstu muitas dienestu snieguma novērtēšanai”³⁶. Tomēr Palātai neizdevās atrast darbības rādītājus, ne lai novērtētu “Muitas 2013” mērķa sasniegšanu, proti, ka visu dalībvalstu muitas pārvaldes rīkojas vienoti, nodrošinot kontroles pasākumus ar līdzvērtīgiem rezultātiem ikvienā ES muitas teritorijas vietā, ne lai novērtētu “Muitas 2013” mērķa sasniegšanu saistībā ar ES finanšu interešu aizsardzību. Palāta konstatēja, ka programma “Muita 2013” nav sasniegusi savu mērķi nodrošināt, lai visas muitas pārvaldes rīkojas vienoti (sk. **89.–110. punktu**).

65. Programmas “Muita 2013” galīgā novērtējuma secinājums par ES finanšu interešu aizsardzību balstījās uz atgriezenisko saiti, kas bija saņemta no lielākās daļas valstu pārvalžu. Šī atgriezeniskā saite par muitas riska pārvaldības sistēmu un *Surveillance 2* ieguldījumu riska pārvaldībā bija pozitīva. Tomēr Palāta atklāja nepilnības, kas skar abas informācijas apmaiņas sistēmas. Tāpat Palāta konstatēja, ka dalībvalstu pārvaldes nerīkojas vienoti.

66. Attiecībā uz kopīgām darbībām programma ir palīdzējusi izveidot un uzturēt tīklus. Kā norādīts galīgajā novērtējumā, ir liela pārlicība, ka programma ievērojami sekmēja attiecīgās informācijas, labas prakses un darba metožu un procedūru apmaiņu starp ES dalībvalstīm, it sevišķi saistībā ar valstu specifikāciju izstrādi IT sistēmām un to īstenošanu.

67. Runājot par “Muita 2020”, lai gan “Muitas 2013” galīgajā novērtējumā bija ieteikums “izstrādāt vispusīgu uzraudzības satvaru, lai izsekotu rezultātus un laikus apzinātu problemātiskus jautājumus”, Palāta nav uzgājusi nekādas liecības par to, ka dalībvalstis apkopotu darbības rādītājus, lai novērtētu dalībvalstu savstarpējās saskaņotības līmeni (t. i., vienotu rīcību).

68. Saskaņā ar *Hercule II* lēmuma³⁷ 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu viens no programmas mērķiem bija starptautiskās un daudznozaru sadarbības uzlabošana starp dalībvalstu

³⁶ Saskaņā ar “Muitas 2013” lēmuma 5. panta c) punktu.

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 878/2007/EK, ar ko izveido Kopienas rīcības programmu, lai veicinātu darbības Kopienas finansiālo interešu aizsardzības jomā (*Hercule II* programma), ar grozījumiem.

iestādēm, Komisiju un *OLAF*. Tomēr galīgajā novērtējumā ir secināts, ka programma *Hercule II* galvenokārt uzlaboja starptautisko un daudznozaru sadarbību starp dalībvalstīm³⁸. Apmācība krāpšanas apkarošanas jomā un apmācība, semināri un konferences, kuros galvenā uzmanība tika veltīta juridiskajiem jautājumiem, bija galvenie virzītājspēki šā mērķa sasniegšanā.

69. Nav pieejama informācija par to, kādā mērā ir izpildīti programmas “Muita 2020” ietekmes rādītāji. Nav arī pieejama informācija par programmas *Hercule III* tiešo rezultātu, koprezultāta un ietekmes rādītāju izpildi. Tas neļauj izdarīt nekādus provizoriskus novērtējumus par šo programmu efektivitāti.

ES ir panākusi progresu muitas tiesību aktu vienotas piemērošanas virzienā

70. Kā muitas savienībai ES ir vienoti jāpiemēro kopējais muitas tarifs un ES muitas tiesību akti, nodrošinot ES finanšu interešu aizsardzību un vienlīdzīgus konkurences apstākļus tirgotājiem, kas darbojas iekšējā tirgū.

71. Tarifs ietver nomenklatūru (vai preču klasifikāciju) un katrai preču kategorijai piemērojamās nodokļa likmes. Visām ES dalībvalstīm šis tarifs ir kopējs, savukārt nodokļa likmes ir atkarīgas no ievesto preču būtības un izcelsmes. Tas ir saistīts ar visiem pārējiem ES tiesību aktiem, kas var ietekmēt par konkrētu importu maksājamā muitas nodokļa līmeni, piemēram, kopējo tirdzniecības politiku³⁹.

Kopumā *TARIC* nodrošina tarifa pasākumu vienotu piemērošanu

72. ES integrētais muitas tarifs (*TARIC*) ir daudzvalodu datubāze, kurā ir integrēti visi pasākumi, kas attiecas uz kopējo muitas tarifu, kā arī tirdzniecības un lauksaimniecības tiesību aktiem. Šī datubāze palīdz visām dalībvalstīm vienoti piemērot tarifa pasākumus un

³⁸ Ramboll, “*Evaluation of the Hercule II programme – Final Report*” (Programmas *Hercule II* novērtējums — galīgais ziņojums), 2014. gads.

³⁹ Sk. https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/what-is-common-customs-tariff_en.

sniedz uzņēmējiem skaidru priekšstatu par visiem veicamajiem pasākumiem, ievadot preces ES vai izvedot preces no ES⁴⁰.

73. Ir divi veidi, kā Komisija uzrauga, vai *TARIC* datubāze ir integrēta vai savienota ar dalībvalstu preču izlaišanas sistēmām: i) dodoties uzraudzības apmeklējumos uz dalībvalstu muitas dienestiem un ii) ar *Surveillance 2* datubāzes palīdzību pastāvīgi uzraugot dalībvalstīs iesniegto muitas deklarāciju kvalitāti/pareizību (t.i., veicot ticamības pārbaudes).

74. Palāta konstatēja, ka Apvienotā Karaliste neizmanto *TARIC* pašreizējo versiju, proti, *TARIC 3*, jo *TARIC 1* ir vienīgā versija, ko spēj izmantot Apvienotās Karalistes muitas elektroniskā preču izlaišanas sistēma. *TARIC 3* dati tiek manuāli konvertēti *TARIC 1* un augšupielādēti. Turklāt Apvienotās Karalistes valsts *TARIC* sistēmā nav ietverti daži *TARIC* ierobežojošie pasākumi. Visbeidzot, Apvienotā Karaliste izmanto atšķirīgus muitas procedūru kodus, nevis tos, ko izmanto pārējās dalībvalstis⁴¹.

75. Turklāt Apvienotā Karaliste neiesniedz Komisijai (*Surveillance 2* datubāzes vajadzībām) atsevišķu ziņojumu par importa deklarāciju ierakstiem vērtībā zem 1000 EUR⁴² saistībā ar vienkāršotām procedūrām, jo piemēro robežvērtību, kas noteikta statistikas datu nodrošināšanai *Eurostat* par ārējo tirdzniecību ar trešām valstīm. Nepārsniedzot šo robežvērtību, importa vienības tiek apkopotas zem īpaša preču koda, ko ir pieņēmis *Eurostat*, lai nodrošinātu atbildību šim tiesību aktu aspektam. 2014. un 2015. gadā Apvienotajā Karalistē 88 % importa deklarāciju preču līmenī iesniedza, izmantojot vienkāršotās procedūras.

76. Tirgotāji, kas Apvienotajā Karalistē ievad preces, saskaras ar risku, ka ES tiesību akti netiks piemēroti vienoti, jo:

⁴⁰ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/what-is-common-customs-tariff/taric_en.

⁴¹ <https://www.gov.uk/government/publications/uk-trade-tariff-customs-procedure-codes/imports-home-use-with-simultaneous-entry-for-free-circulation>.

⁴² Robežvērtība 2017. gadam ir noteikta 873 GBP vērtībā.

- a) muitas elektroniskajā preču izlaišanas sistēmā *TARIC* tiek atjaunināts manuāli, un tas rada neprecizitāšu un nepilnīgas ieņēmumu iekasēšanas risku;
- b) Apvienotās Karalistes *TARIC* nav ierobežojošu pasākumu, un tas rada drošuma un drošības riskus;
- c) netiek veiktas ticamības pārbaudes attiecībā uz importa deklarāciju ierakstiem vērtībā zem 1000 EUR, tādēļ palielinās *TARIC* nepareizas piemērošanas risks; un
- d) ievēšanai tiek izmantoti divi atšķirīgi muitas procedūru kodi, radot apgrūtinājumu tirgotājiem, kas darbojas dažādās dalībvalstīs, un risku, ka muitas noteikumi netiks pareizi piemēroti.

77. Turklāt Komisija veic *TARIC* atjauninājumus ar atpakaļejošu spēku, un tie var skart ES finanšu intereses. Tomēr šie atjauninājumi netiek sistemātiski paziņoti Budžeta ĢD, lai tas varētu pārbaudīt to vienotu piemērošanu dalībvalstīs.

78. Piemērojot tirdzniecības politikas pasākumus, piemēram, tarifa apturēšanu⁴³, tarifa kvotas, kvotas, tarifa ierobežojumus⁴⁴ un uzraudzības pasākumus⁴⁵, būtiska nozīme ir licencēm un uzraudzības dokumentiem. Piemērojot šos pasākumus, ir svarīgi novērtēt ievesto preču daudzumu, ko dažos gadījumos nedrīkst pārsniegt vai kam pēc pārsniegšanas ir jāpiemēro standarta nodokļa likmes.

⁴³ Tarifa apturēšana ietver muitas nodokļa likmes samazināšanu vai atcelšanu konkrētām preču kategorijām noteiktā periodā, lai nodrošinātu konkrētas vajadzības pēc izejmateriāliem un precēm, kas ES iekšzemē nav nodrošinātas pietiekamā daudzumā.

⁴⁴ Tarifa kvotas ir līdzīgas tarifa apturēšanai, bet tām piemēro konkrēta preču daudzuma ierobežojumu. Kad importa daudzums pārsniedz šo robežvērtību, sāk piemērot standarta nodokļa likmes. Tarifa kvotas nedrīkst jaukt ar kvotām, kas ierobežo konkrētas kategorijas preču maksimālo importa daudzumu līdz robežvērtībai, kuru nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt. Tarifa ierobežojumi ir līdzīgi tarifa kvotām, tikai, lai pēc importa robežvērtības pārsniegšanas sāktu piemērot standarta nodokļa likmi, ir vajadzīgs Savienības tiesību akts.

⁴⁵ Konkrētām preču kategorijām, kas apdraud ES ražotāju intereses, piemēram, lauksaimniecības produktiem un tekstilizstrādājumiem, laišanai brīvā apgrozībā ir nepieciešams uzraudzības dokuments. Jebkuras dalībvalsts izdots uzraudzības dokuments ir derīgs visā ES muitas teritorijā. Sk. uzraudzības pasākumu datubāzi šeit:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/surv/surv_consultation.jsp?Lang=en.

79. Licences un uzraudzības dokumentus izsniedz par noteiktu preču daudzumu. Lai nodrošinātu, ka ES tirgū netaisnīgi precas bez derīga dokumenta, daudzums ir jāieraksta licencē un preču izlaišanas brīdī muitai tas jāapstiprina par katru preču ievadumu⁴⁶.

80. Palāta savā īpašajā ziņojumā Nr. 1/2010 "Vai vienkāršotas muitas procedūras ievadumiem kontrolē efektīvi?" ieteica⁴⁷, ka Komisijai "jāmudina visas dalībvalstis datorizēt vienkāršoto procedūru apstrādi, tostarp licenču un tamlīdzīgu dokumentu elektronisko pārvaldību (tiešsaistes norakstīšanu preču izlaišanas brīdī), un izmantot uz IT balstītus riska profilus, kas aptver tradicionālo pašu resursu un kopējās tirdzniecības politikas jautājumus".

81. Šo ieteikumu ir paredzēts īstenot līdz 2020. gada beigām, pilnībā ieviešot UCC noteikumus par vienkāršotajām procedūrām⁴⁸. Tomēr tas neietvers licenču un tamlīdzīgu dokumentu tiešsaistes norakstīšanu preču izlaišanas brīdī visās dalībvalstīs. Imports bez derīga dokumenta negatīvi ietekmē ES ražotāju intereses, ko ir paredzēts aizsargāt ar šo tirdzniecības politikas pasākumu. Turklāt tarifa apturēšanas, tarifa kvotu, kvotu un tarifa ierobežojumu gadījumos tas var skart ES finanšu intereses.

Komisija ir īstenojusi Palātas ieteikumus attiecībā uz saistošo izziņu par tarifu

82. Saistošā izziņa par tarifu (*BTI*) ir oficiāls rakstisks lēmums, kas ir derīgs trīs gadus, kuru izdevis muitas dienests un kurš pieteikuma iesniedzējam nodrošina preču klasifikācijas novērtējumu ES tarifu nomenklatūrā pirms ieviešanas (vai izvešanas). *BTI* ir saistoša visiem ES muitas dienestiem un lēmuma turētājam. Ja importētājs ir *BTI* turētājs, tas ir jānorāda muitas deklarācijā, ar ko ievad tāda veida preces, kādas ir ietvertas *BTI* piemērošanas jomā. *BTI* tirgotājiem nodrošina noteiktību un veicina muitas tiesību aktu vienotu piemērošanu.

⁴⁶ Sk. Īpašā ziņojuma Nr. 1/2010 68. punktu.

⁴⁷ Sk. Īpašā ziņojuma Nr. 1/2010 91. punkta 3. ievilkumu.

⁴⁸ ĢD *TAXUD* 2015. gada darbības pārskats.

83. Palāta pārbaudīja, kā Komisija īsteno Palātas ieteikumus, kas iekļauti iepriekšējā īpašajā ziņojumā⁴⁹. Palāta konstatēja, ka, lai gan ir daži IT elementi⁵⁰, kas būs pieejami, tikai sākot no 2017. gada oktobra, visu ieteikumu īstenošana tika uzsākta, 2016. gada 1. maijā stājoties spēkā *UCC* un tā īstenošanas un deleģēšanas aktiem.

84. Tomēr Palātas izraudzīto dalībvalstu muitas dienesti pie preču izlaišanas nepārbauda, vai *BTI* turētājs to faktiski izmanto tādu preču ievešanai, kas norādītas *BTI*. Arī riska pārvaldības sistēma pēcizlaišanas kontrolei neatzīmē importa deklarācijas, kurās ir deklarēts *TARIC* kods, kas nav tāds pats, bet ir līdzīgs kodam, kurš norādīts *BTI*. Tādējādi *BTI* turētājs, kas nav mierā ar *BTI* lēmumu, var ievestās preces klasificēt citā kategorijā, lai apietu lēmumu, ja dalībvalstis nepārbauda tā piemērošanu, un tādējādi izvairīties no *BTI* noteiktu augstāku nodokļu samaksas.

Joprojām nav ES mēroga novērtējuma lēmumu

85. ES mēroga novērtējuma lēmums būtu oficiāls rakstisks lēmums, ko izdod muitas dienests un kas pieteikuma iesniedzējam sniedz novērtējumu par režīmu, kurš konkrētu laiku jāpiemēro konkrētam muitas vērtības elementam pirms ievešanas. Lēmumā būtu norādīts, kā muitas vērtības noteikšanas vajadzībām ņemt vērā, piemēram, komisijas maksu, honorāra maksājumu vai transfertcenu nolīguma aspektus⁵¹.

86. ES mēroga novērtējuma lēmums nodrošinātu juridisko noteiktību un vienlīdzīgus konkurences apstākļus tirgotājiem, kas darbojas vairākās dalībvalstīs. Palāta ieteica⁵²

⁴⁹ Īpašais ziņojums Nr. 2/2008 par saistošo izziņu par tarifu (BTI) (OV C 103, 24.4.2008., 1. lpp.).

⁵⁰ Piemēram, *EORI* numuru validēšana *EBTI* datubāzē.

⁵¹ Sk. *WCO*, leņēmumu pasākumi, "*Technical guidelines on advance rulings for classification, origin and valuation, and Practical guidelines for valuation control*" [Tehniskās pamatnostādnes iepriekšējiem spriedumiem par klasifikāciju, izcelsmi un novērtēšanu un praktiskās pamatnostādnes novērtēšanas kontrolei], 2015. gads.

⁵² Sk. 86. punktu īpašajā ziņojumā Nr. 23/2000 "*Concerning valuation of imported goods for customs purposes (customs valuation)*" [Par ievesto preču novērtēšanu muitas vajadzībām (muitas vērtības noteikšana)].

Komisijai īstenot atbilstīgu likumdošanas un administratīvo rīcību, lai novērstu situāciju, ka nav Kopienas tiesību aktu, kuri atļautu pieņemt Kopienas mēroga novērtējuma lēmumus.

87. UCC⁵³ ļāva Komisijai ar deleģēta akta palīdzību paplašināt tādu lēmumu piemērošanas jomu, kuri attiecas uz saistošu izziņu, lai attiecinātu tos arī uz “citiem faktoriem, pamatojoties uz kuriem piemēro ievadmuītas vai izvedmuītas nodokļus un citus pasākumus saistībā ar preču tirdzniecību”, tādējādi iekļaujot vērtības noteikšanas jautājumus. Tomēr līdz šim Komisija šo iespēju vēl nav izmantojusi.

88. Komisija vēl nav īstenojusi Palātas ieteikumu. Ir pagājuši 17 gadi, bet joprojām nav iespējams izdot ES mēroga novērtējuma lēmumus.

Dalībvalstis nepiemēro vienotu muitas kontroles pieeju importam, tāpēc muitas nodokļu nomaksa var būt nepilnīga

89. Dalībvalstu muitas dienestiem ir jārikojas vienoti. Tas bija viens no Muitas 2013 mērķiem. Ja dalībvalstis nepiemēro vienotu muitas kontroles pieeju, krāpnieki var izvēlēties vājāko ķēdes posmu, lai īstenotu savas krāpnieciskās ievēšanas darbības.

90. Palāta konstatēja, ka dalībvalstis nenodrošina muitas kontroles pasākumu saskaņotu un standartizētu piemērošanu, lai visā Savienībā panāktu līdzvērtīgu muitas kontroles līmeni nolūkā neļaut dažādās Savienības iebraukšanas un izbraukšanas vietās īstenot pret konkurenci vērstas darbības.

Tā kā nav vienotas muitas kontroles pieejas attiecībā uz pazeminātas vērtības norādīšanu, tas sagroza lēmumus par to, kuru dalībvalsti izraudzīties par ievēšanas dalībvalsti

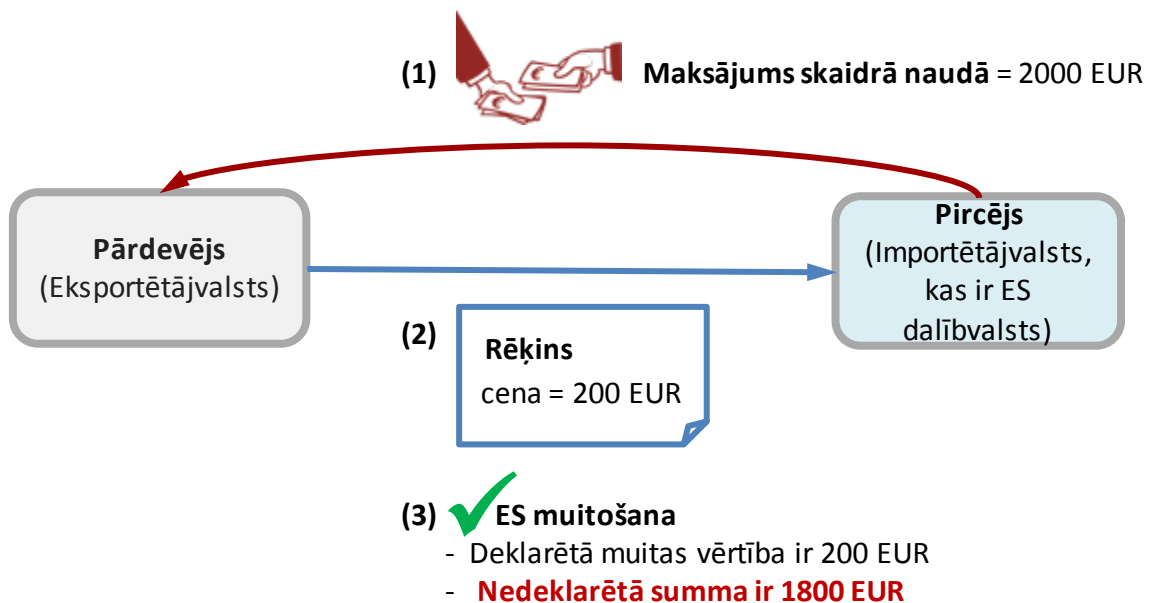
91. Dalībvalstīm ir grūti novērst krāpšanu saistībā ar pazeminātas vērtības norādīšanu. Šajos iespējamās krāpšanas gadījumos prioritāte ir jāpiešķir preču izlaišanas kontroles pasākumiem, jo importētāji var pēc tam kļūt maksātnešpējīgi vai kļūt par “pazudušo tirgotāju”. Ja ir iemesls apšaubīt, vai deklarētā vērtība atbilst faktiskajai darījuma vērtībai, muitas dienesti var preču izlaišanas kontroles laikā pieprasīt papildu informāciju un papildu

⁵³ UCC 35. pants un 36. panta b) punkts.

dokumentācijas iesniegšanu. Pamatotas šaubas var rasties it sevišķi tad, ja deklarētā vērtība ir mazāka par noteikto riska robežvērtību.

92. Riska pārvaldības nolūkā riska robežvērtību var noteikt, pamatojoties uz godīgām cenām (sk. **48. punktu**). Reizēm importētāji iesniedz apliecināšos dokumentus (rēķinus, pārdošanas līgumus, banku izrakstus), kuri visi atbilst deklarētajām (nepatiesajām) zemajām vērtībām. Muitai iesniegtajos dokumentos viss sakrīt, un pazeminātas vērtības norādīšanu ir grūti atklāt. Tādos gadījumos var būt citi maksājumi vai nu skaidrā naudā, vai arī ar trešo personu starpniecību, kuri atbilst deklarētās (pazeminātās) un patiesās cenas starpībai. Turpmāk **2. attēlā** ir parādīts pazeminātas vērtības norādīšanas piemērs ar avansa maksājumu skaidrā naudā.

2. attēls. Pazeminātas vērtības norādīšana ar avansa maksājumu skaidrā naudā

Avots: Palātas dati, balstoties uz WCO piemēru.

93. 42. muitas procedūra (42. MP) ir režīms, ko importētājs izmanto, lai saņemtu atbrīvojumu no PVN, ja ievestās preces pēc tam transportēs uz citu dalībvalsti. Šajā gadījumā PVN ir maksājams galamērķa dalībvalstī⁵⁴. Ja ievēšanu veic saskaņā ar 42. MP, no galamērķa

⁵⁴ Īpašais ziņojums Nr. 13/2011 "Vai ar 42. muitas procedūras kontroli tiek novērsta un atklāta PVN nemaksāšana?".

dalībvalsts muitas dienestiem, izmantojot savstarpējo palīdzību, ir jāpieprasa papildu informācija par faktisko darījuma vērtību, jo šajos gadījumos preču galīgais saņēmējs var, piemēram, Ķīnas piegādātājam veikt maksājumu, kas ir daudz lielāks nekā rēķina vērtība, ko muitas pārstāvis norādījis tās dalībvalsts muitas dienestiem, kurā ievad preces. Tomēr tas var būt laikietilpīgs vai nesekmīgs process, jo deklarētais saņēmējs var nebūt preču galīgais saņēmējs vai būt "pazudušais tirgotājs"⁵⁵.

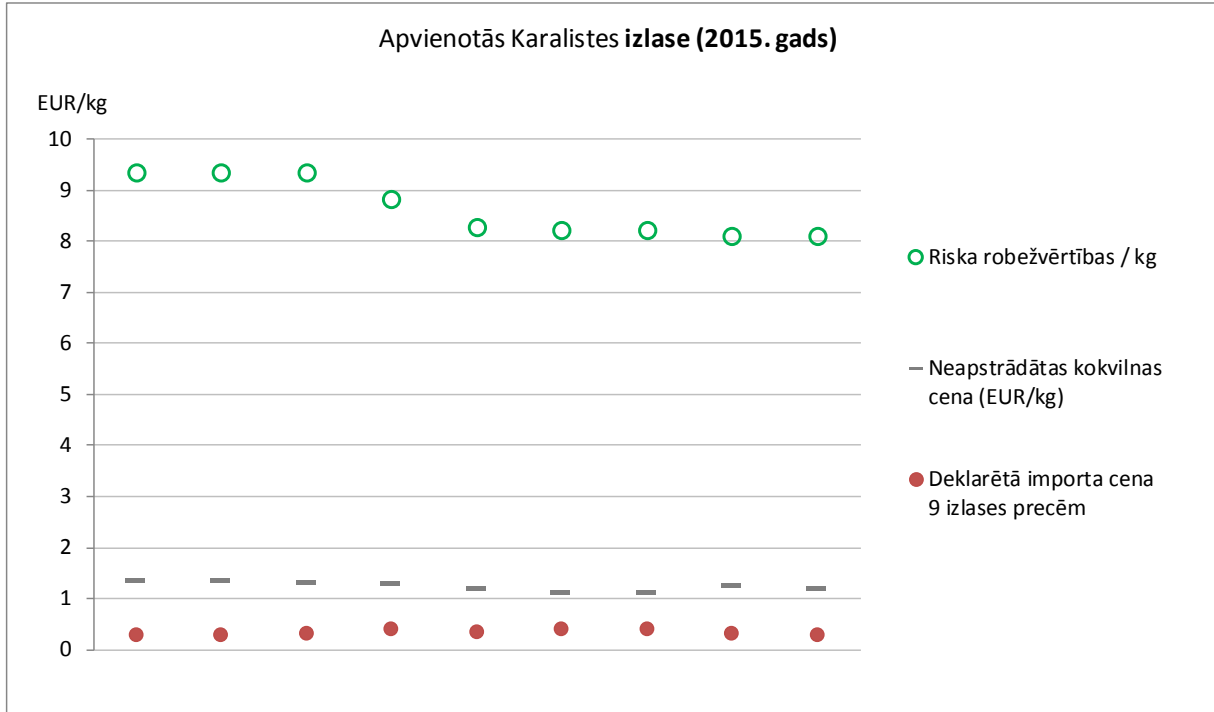
94. Ja joprojām pastāv šaubas, var paņemt ievesto preču paraugus un pieprasīt nodrošinājumu⁵⁶, lai segtu iespējamus nodokļa zaudējumus. Komisija ir sniegusi dalībvalstīm nepārprotamas pamatnostādnes par to, kā rīkoties pazeminātas vērtības norādīšanas gadījumā prioritārās kontroles jomas (PKJ) atlaides piemērošanas laikā attiecībā uz pazeminātas vērtības norādīšanu tekstilizstrādājumiem un apaviem no Āzijas valstīm. Tomēr joprojām pastāv praktiski sarežģījumi.

95. Lai pārbaudītu, vai ir izpildīti *OLAF* savstarpējās palīdzības paziņojumos ietvertie pieprasījumi, kas attiecas uz pazeminātas vērtības norādīšanu, Palāta katrā no apmeklētajām dalībvalstīm izraudzījās 30 gadījumu izlasi saistībā ar tekstilizstrādājumu un apavu ievēšanu no Āzijas valstīm 2015. gadā; šajos gadījumos, iespējams, bija norādīta pazemināta vērtība. Palāta konstatēja, ka dalībvalstis attiecīgos savstarpējās palīdzības paziņojumus bija īstenojušas dažādi un ka *OLAF* pieprasījumi nebija visos gadījumos izpildīti. Tāpat Palāta konstatēja, ka visu izlases preču gadījumā bija norādīta būtiski zemāka vērtība. Dažos gadījumos pie ievēšanas deklarētā apstrādātas kokvilnas cena bija pat zemāka par neapstrādātas kokvilnas cenu. Turpmāk **3. attēlā** un **4. attēlā** ir parādīts salīdzinājums starp apstrādātas kokvilnas riska robežvērtībām, neapstrādātas kokvilnas cenām un cenām, kuras izraudzītajos gadījumos deklarētas pie ievēšanas Apvienotajā Karalistē un Polijā.

⁵⁵ Tirgotājs, kurš reģistrēts PVN uzlikšanas nolūkā un kurš, iespējams, krāpnieciskā nolūkā faktiski vai fiktīvi iegādājas preces vai pakalpojumus, nemaksājot PVN, un piegādā šīs preces vai pakalpojumus ar PVN, taču nemaksā iekasēto PVN valsts nodokļu iestādei.

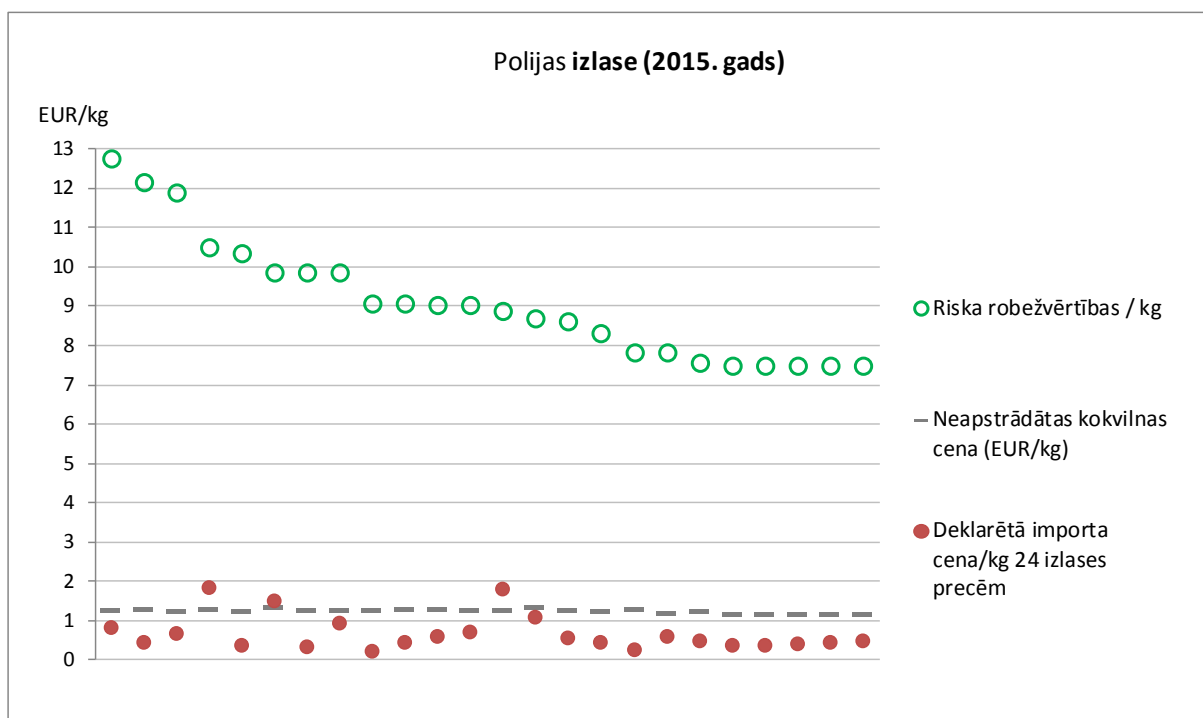
⁵⁶ Saskaņā ar *UCC* 191. pantu un *UCC IA* 244. pantu.

3. attēls. Izlasē ietverto ievesto apstrādātas kokvilnas preču cenas Apvienotajā Karalistē un to salīdzinājums ar riska robežvērtībām un neapstrādātas kokvilnas cenu

Avots: Revīzijas palāta, balstoties uz datiem no *THESEUS* tīmekļa resursiem (<https://theseus.jrc.ec.europa.eu>) un no <http://www.finanzen.net/rohstoffe/baumwollpreis/euro/historisch>.

4. attēls. Izlasē ietverto ievesto apstrādātas kokvilnas preču cenas Polijā un to salīdzinājums ar riska robežvērtībām un neapstrādātas kokvilnas cenu

Avots: Revīzijas palāta, balstoties uz datiem no *THESEUS* tīmekļa resursiem (<https://theseus.jrc.ec.europa.eu>) un no <http://www.finanzen.net/rohstoffe/baumwollpreis/euro/historisch>.

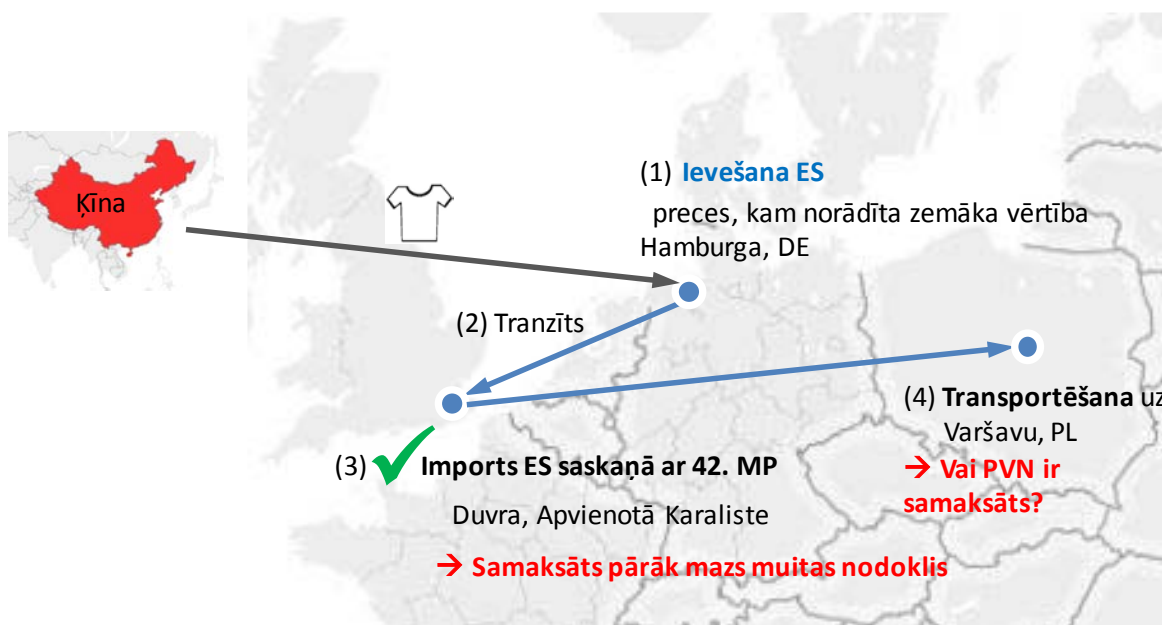
96. Palāta arī konstatēja, ka dalībvalstis, kas veic mazāk preču izlaišanas kontroles pasākumu, piesaista lielāku ievešanas apjomu. Tas it sevišķi vērojams tādu kontroles pasākumu gadījumā, kuri saistīti ar pazeminātas vērtības norādīšanu tekstilizstrādājumiem un apaviem no Ķīnas, jo šajos gadījumos dalībvalstis, kas neveic preču izlaišanas kontroles pasākumus, piesaista satiksmi no citām dalībvalstīm.

97. Apvienotā Karaliste nepiemēro 92. punktā aprakstītās riska robežvērtības un preču izlaišanas brīdī neprasa garantiju par tādu deklarēto preču izlaišanu, kurām, iespējams, norādīta pazemināta muitas vērtība, lai segtu iespējamus nodokļa zaudējumus. Tomēr *OLAF* pieprasīja visām dalībvalstīm īstenot atbilstīgus drošības pasākumus, lai aizsargātu ES finanšu intereses, un iekasēt nodokļa deponējumus par apzinātiem aizdomīgiem sūtījumiem, lai nākotnē novērstu muitas nodokļa zaudējumus.

98. Palāta konstatēja, ka, tā kā Apvienotajā Karalistē netiek pieprasīta garantija par precēm, kurām, iespējams, norādīta pazemināta vērtība, ir sākusies satiksmes novirzīšana,

proti, tādu Ķīnas preču ievēšana, kurām norādīta būtiski zemāka vērtība un kuras tranzītā izvestas cauri citām dalībvalstīm, lai pēc muižošanas saskaņā ar 42. MP Apvienotajā Karalistē tiktu transportētas atpakaļ uz kontinentālo Eiropu, piemēram, tekstilizstrādājumi vai apavi no Ķīnas saskaņā ar ārējo tranzīta procedūru tiek nosūtīti no Hamburgas uz Doveru, kur šīs preces tiek laistas brīvā apgrozībā saskaņā ar 42. MP bez preču izlaišanas kontroles pasākumiem un pēc tam transportētas atpakaļ uz, piemēram, Poliju vai Slovākiju. Turpmāk **5. attēlā** parādīts šādas “ievēšanas punkta izraudzīšanās” piemērs, izmantojot 42. MP.

5. attēls. “Ievēšanas punkta izraudzīšanās” piemērs, izmantojot 42. muižas procedūru (42. MP)

Avots: Revīzijas palāta

99. Francijas muiža sadarbībā ar OLAF 2016. gadā īstenoja operāciju *Octopus*. Tā bija vērsta uz ievēšanu saskaņā ar 42. MP. Šis administratīvās sadarbības pasākums uzskatāmi parādīja, ka krāpšana, norādot pazeminātu vērtību, galvenokārt notiek Apvienotajā Karalistē un ka to vēl vairāk saasina tas, ka galamērķa dalībvalstīs netiek samaksāts PVN. Vērtības, kuras

deklarēja, balstoties uz viltotiem rēķiniem, bija par 5–10 reizēm mazākas par faktisko vērtību, un tas būtiski ietekmē iekasētos muitas nodokļus un nodevas⁵⁷.

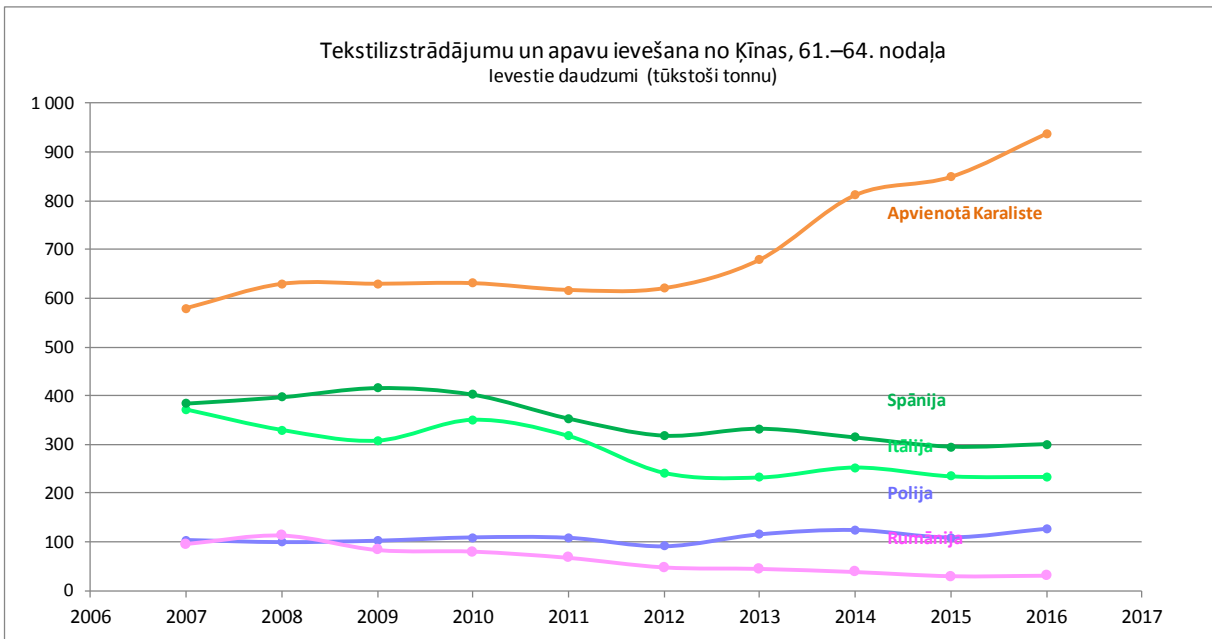
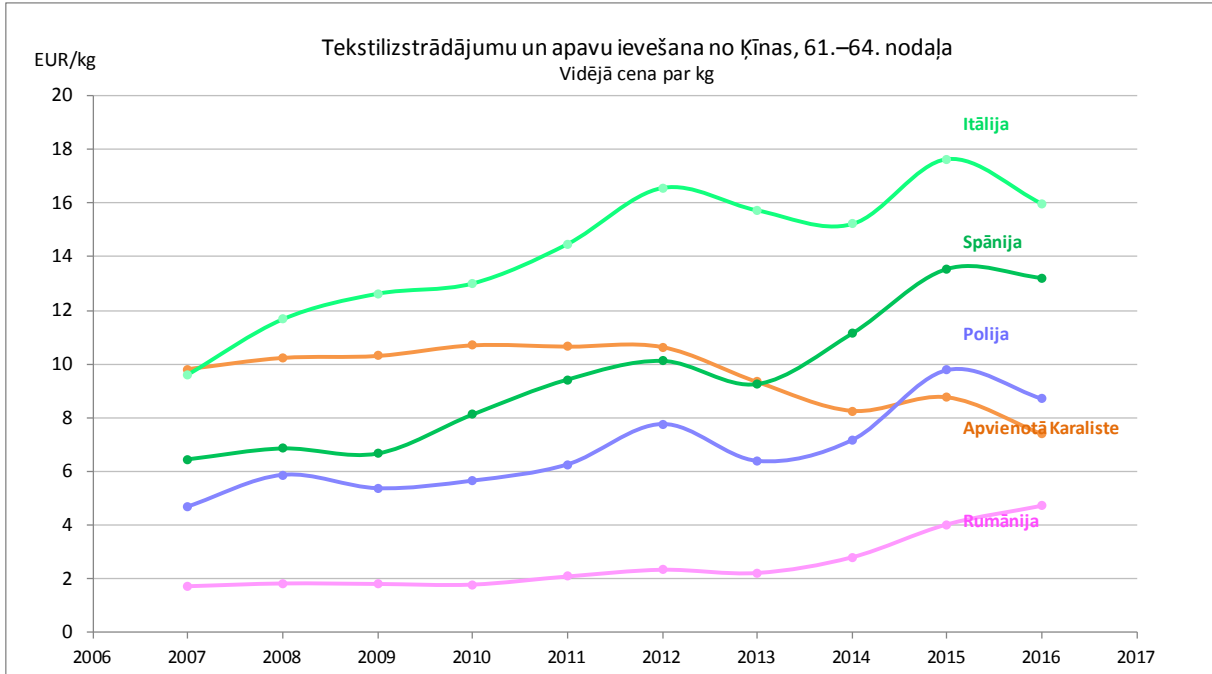
100. Attiecībā uz 42. MP krāpnieciskas izmantošanas ietekmi uz PVN un muitas nodokļa zaudējumiem, kā norādīts Palātas Īpašā ziņojuma Nr. 24/2015⁵⁸ 83. punktā, “Palāta Apvienotajā Karalistē konstatēja divus gadījumus, kad saskaņā ar 42. muitas procedūru importētās preces bija novērtētas par zemu, turklāt Viņas Majestātes leņēmumu un muitas dienests šos gadījumus jau bija identificējis ar *OLAF* koordinēto KMO rezultātā. Viņas Majestātes leņēmumu un muitas dienests bija aplēsis, ka ietekme uz PVN iekasēšanu Apvienotajā Karalistē ir 0,5 miljoni GBP un 10,6 miljoni GBP citās dalībvalstīs. Aplēstā ietekme uz muitas nodokļu iekasēšanu Apvienotajā Karalistē ir 81 miljons GBP. Šādu ietekmi noteicis Viņas Majestātes leņēmumu un muitas dienests attiecībā uz visām precēm, ko importējuši divi izlasē iekļautie tirgotāji trīs gadu laikposmā”.

101. Turpmāk **6. attēlā** ir atspoguļoti *Eurostat* dati par 2007.–2016. gada periodu attiecībā uz Palātas izraudzītajām piecām dalībvalstīm. Dalībvalstis, kas īstenoja rūpīgus preču izlaišanas kontroles pasākumus attiecībā uz pazeminātas vērtības norādīšanu tekstilizstrādājumiem un apaviem no Ķīnas, novēroja vidējo deklarēto importa cenu pieaugumu, taču tajās bija vērojama ievestā apjoma samazināšanās. Ievēšanas apjoms Apvienotajā Karalistē palielinājās par 358 000 tonnām, savukārt kopējais samazinājums pārējās četrās dalībvalstīs bija 264 000 tonnas.

⁵⁷ Sk. kopīgās muitas operācijas *Octopus* rezultātus šeit: <http://www.douane.gov.fr/articles/a12973-la-douane-et-l-olaf-presentent-les-resultats-de-l-operation-octopus>.

⁵⁸ Palātas īpašais ziņojums Nr. 24/2015 “Ar PVN saistītas krāpšanas apkarošana Kopienā: jārikojas aktīvāk”.

6. attēls. Vidējās cenas un ievestie apjomi tekstilizstrādājumiem un apaviem 2007.–2016. gadā

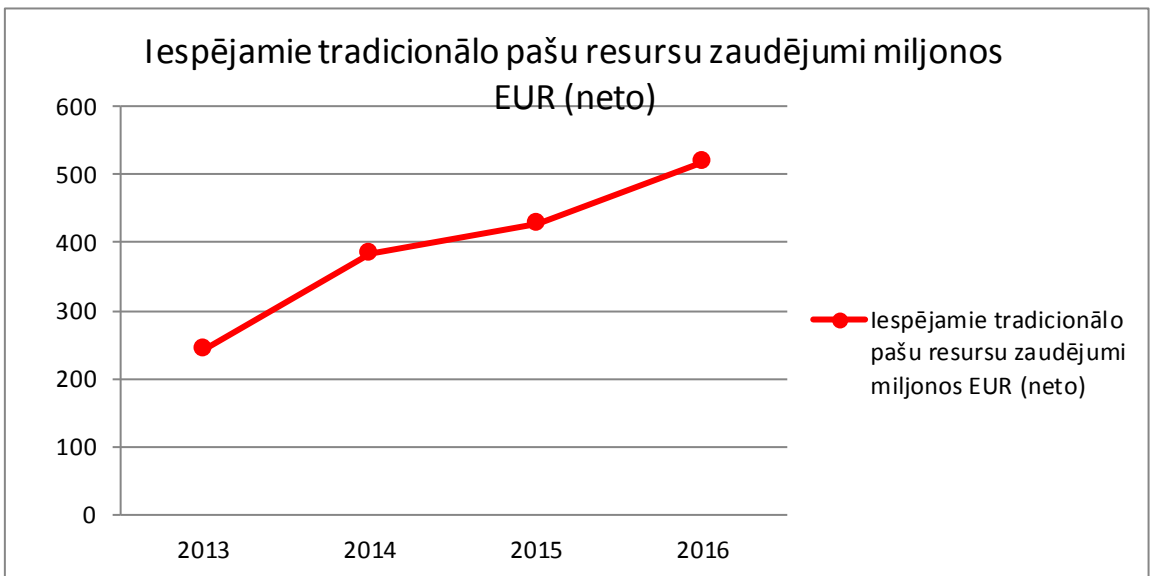
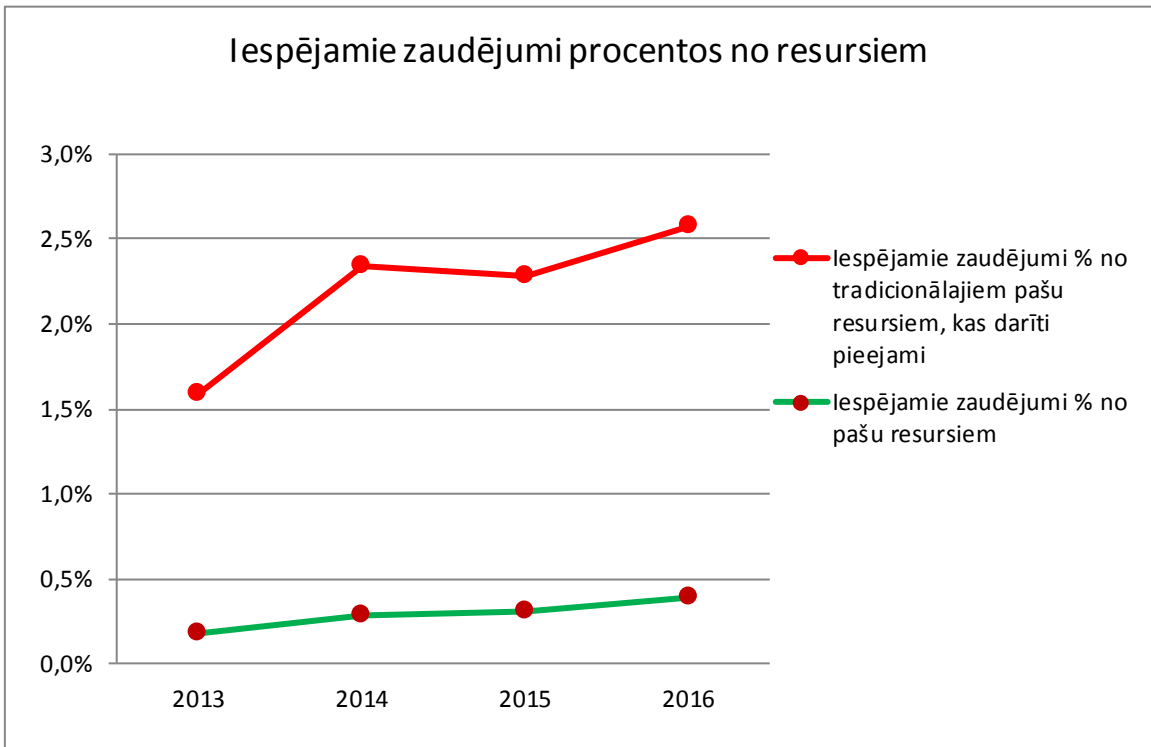
Avots: Eurostat.

102. To papildina *OLAF* aplēses par 2013.–2016. gadu par iespējamiem nodokļa zaudējumiem sakarā ar pazeminātas vērtības norādīšanu tekstilizstrādājumiem un apaviem.

103. Kā norādījis *OLAF*⁵⁹, Apvienotajai Karalistei vajadzēja darīt pieejamus aptuveni 1,9874 miljardus EUR (bruto) vai 1,5736 miljardus EUR (neto), proti, vairāk tradicionālo pašu resursu nekā laikposmā no 2013. līdz 2016. gadam. Turpmāk **7. attēlā** ir kvantificēti iespējami zaudējumi (neto izteiksmē pēc iekasēšanas izmaksu atskaitīšanas) salīdzinājumā ar kopējiem pašu resursiem un tradicionālajiem pašu resursiem, ko dalībvalstis darījušas faktiski pieejamus tajā pašā laikposmā.

⁵⁹ ĢD *BUDG* 2016. gada darbības pārskats.

7. attēls. Iespējamo aplēsto zaudējumu Apvienotajā Karalistē ietekme uz ES budžetu

Avots: ĢD BUDG 2016. gada darbības pārskats.

104. Tas papildina Palātas konstatējumus īpašajā ziņojumā Nr. 23/2016, ka “atšķirības muitas kontroles praksē starp dalībvalstīm var vienu ostu padarīt pasaules kuģniecības līnijām pievilcīgāku par citām”⁶⁰.

Dalībvalstis izmanto atšķirīgas pieejas, lai cīnītos pret izcelsmes un klasifikācijas krāpšanu

105. *OLAF* var dalībvalstīm nosūtīt krāpšanas brīdinājumus, izmantojot savstarpējās palīdzības paziņojumus. Tajos var būt pieprasījumi dalībvalstu muitas dienestiem aizsargāt ES finanšu intereses.

106. Palāta konstatēja, ka piecas izraudzītās dalībvalstis izmanto atšķirīgas pieejas, īstenojot turpmāko rīcību attiecībā uz *OLAF* savstarpējās palīdzības paziņojumu 2015/15 par iekļaušanu nepareizā klasifikācijā un 2014/21–2015/18 par nepatiesas izcelsmes norādīšanu. Negodīgi tirgotāji izmanto visas atšķirīgās muitas kontroles pasākumu pieejas, lai izvairītos no muitas nodokļu maksāšanas.

107. Palāta arī konstatēja, ka turpmākus pasākumus attiecībā uz savstarpējās palīdzības paziņojumiem ir vieglāk īstenot tajās dalībvalstīs, kurās muitas ievešanas deklarācijā ir obligāti jānorāda nosūtītājs (VAD).

Dalībvalstis izmanto atšķirīgas pieejas soda režīmu piemērošanā

108. Eiropas Savienībā muitas tiesību aktu īstenošana ir dalībvalstu pienākums⁶¹, un dalībvalstis var izmantot dažādus civilsodus, administratīvos sodus un/vai kriminālsodus, lai novērstu pārkāpumus. Tas var traucēt likumīgo tirgotāju konkurenci iekšējā tirgū, savukārt krāpnieki var izmantot šīs atšķirības un kaitēt ES finanšu interesēm.

109. Palāta konstatēja, ka Polijā, Beļģijā un Francijā pārkāpumus muitas jomā uzskata par kriminālpārkāpumiem un to sakarā sistemātiski ierosina krimināllietas. Polijā par pārkāpumiem muitas jomā netiek piemēroti ne administratīvie sodi, ne civilsodi.

⁶⁰ Sk. 82. un 93.–99. punktu Īpašajā ziņojumā Nr. 23/2016 “Jūras transporta problēmas Eiropas Savienībā — daudz neefektīvu un ilgtnespējīgu ieguldījumu”.

⁶¹ Pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punktu.

110. Komisija iesniedza priekšlikumu direktīvai par Savienības tiesisko regulējumu attiecībā uz muitas noteikumu pārkāpumiem un sankcijām⁶², kuru pašlaik izskata Padome un Eiropas Parlaments. Direktīvas priekšlikums tika sagatavots pēc pētījuma⁶³ par dalībvalstu tiesiskajiem regulējumiem muitas noteikumu pārkāpumu un sankciju jomā.

Muitas kontrolē attiecībā uz importu ir nepilnības

111. Dalībvalstu muitas dienestu riska pārvaldība ietver dažādu veidu un līmeņu risku, kas saistīti ar preču starptautisko tirdzniecību, apzināšanu, novērtēšanu, analizēšanu un mazināšanu.

112. ES muitas riska pārvaldība notiek saskaņā ar principu, kas paredz risku savlaicīgu izvērtēšanu un — vajadzības gadījumā — kontroli. Atkarībā no iesaistītajiem riskiem tos var risināt pirms preču iekraušanas eksportētājvalstī, pirms to ierašanās ES teritorijā vai izkraušanas vietā, ieviešanas brīdī vai pēc preču laišanas brīvā apgrozībā⁶⁴.

113. Preces var ievest saskaņā ar parastajām vai vienkāršotajām procedūrām. Preču ieviešana saskaņā ar vienkāršotajām procedūrām atvieglo tirdzniecību, jo paātrina preču izlaišanu. Komisija katru gadu sagatavo ziņojumu par muitas savienības darbības rezultātiem (CUP), kurā sniedz pārskatu par dažādo veikto muitas kontroles pasākumu regularitāti un efektivitāti.

Dalībvalstis neveic pirmsierašanās kontroles pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt

ES finanšu intereses

114. Pirmsierašanās posmā muitas dienesti var no kravu sarakstiem un citiem avotiem iegūt iepriekšēju informāciju par gaidāmajām kravām. Eiropas Savienībā pārvadātāji vai to pilnvarotie pārstāvji var konkrētu laiku pirms preču ierašanās elektroniski iesniegt ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas (ENS) pirmajā lidostā vai ostā, caur kuru notiks ieviešana ES muitas

⁶² COM(2013) 884 final.

⁶³ “Muitas 2013” projekta grupas ziņojums par sodiem muitas jomā.

⁶⁴ Sk. COM(2014) 527 final, 21.8.2014.

teritorijā. Muitas riska analīzes grupu dalībnieki var analizēt šos datus un veikt provizoriskas mērķizlases. Tomēr šajā posmā pieejamā informācija ir pārāk ierobežota, lai veiktu detalizētas pārbaudes fiskālām vajadzībām, piemēram, par ievesto preču vērtības noteikšanu vai klasificēšanu⁶⁵.

115. Piecu izraudzīto dalībvalstu muitas dienesti apgalvoja, ka nevar veikt pirmsierašanās pārbaudes fiskālām vajadzībām attiecībā uz *ENS*, jo trūkst būtisku datu. Tomēr aizdomīgu tirgotāju (tādu, par kuriem zināma negatīva informācija) dēļ pirmsierašanās pārbaudes varētu būt svarīgas fiskālām vajadzībām, ja *ENS* ir norādīti nosūtītāja un saņēmēja dati. Lai gan tas tā ir regulāri, šie dati var nebūt norādīti⁶⁶.

Dalībvalstis ne vienmēr īsteno kontroles pasākumus, ko ierosina to riska pārvaldības sistēmas

116. Riska pārvaldības sistēmas ierosinātie preču izlaišanas kontroles pasākumi var būt vai nu fiziskas pārbaudes, vai dokumentu pārbaudes, vai ietvert preču paraugu ņemšanu turpmākai analīzei, tostarp laboratorijā.

117. Palāta konstatēja, ka Palātas apmeklētajās dalībvalstīs, izņemot Apvienoto Karalisti, muitas ierēdnis var neņemt vērā riska filtra ierosināto kontroles pasākumu, tam nesaņemot vadītāja piekrišanu vai apstiprinājumu. Tas nozīmē, ka iekšējā kontroles sistēmā ir nepilnība, kas iedragā muitas riska pārvaldības sistēmas efektivitāti.

118. Apvienotajā Karalistē dokumentu un fiziskās pārbaudes veic tikai attiecībā uz parastajām ieviešanas procedūrām, kas veido 12 % no importa deklarācijām. Palāta konstatēja, ka 99,77 % importa, ko 2015. gadā deklarēja saskaņā ar parastajām procedūrām, tika atmuitoti stundas laikā un ka dokumentu pārbaudēs, kuru mērķis ir pie preču izlaišanas

⁶⁵ Sk. *WCO*, Ieņēmumu pasākumi, “*Technical guidelines on advance rulings for classification, origin and valuation, and Practical guidelines for valuation control*” [Tehniskās pamatnostādnes iepriekšējiem spriedumiem par klasifikāciju, izcelsmi un novērtēšanu un praktiskās pamatnostādnes novērtēšanas kontrolei], 2015. gads.

⁶⁶ Tas notiek gadījumos, kad pārvadātāji iesniedz *ENS* ar galvenā konosamenta datiem, nevis ar ekspeditora konosamenta datiem, ko snieguši kravu ekspeditori.

nepieļaut nepatiesas izcelsmes norādīšanu, nepārbauda ne izcelsmes apliecinājumu oriģinālus, ne *ConTraffic* datubāzi, lai atklātu nesakritības. Tas liek apšaubīt preču izlaišanas kontroles pasākumu efektivitāti Apvienotajā Karalistē. Pārējos 88 % importa deklarāciju iesniedza, izmantojot vienkāršotās procedūras, un tiem neveica preču izlaišanas kontroli.

Pēcizlaišanas kontroles pasākumu apjoms nekompensē preču izlaišanas kontroles samazināšanos, piemērojot vienkāršotās procedūras

119. Tirgotājiem, kuriem ir atļauja izmantot vienkāršotas muitas procedūras ievadumiem, preču izlaišana ir paātrināta. Muita paļaujas uz šo tirgotāju importa deklarāciju pareizību un pirms preču izlaišanas veic mazāk kontroles pasākumu. Tas ir jākompensē, veicot revīzijas pirms atļaujas izsniegšanas un *ex post* revīzijas⁶⁷. Gandrīz četras piektdaļas no visiem ES ievadumiem 2015. gadā veica saskaņā ar vienkāršotajām procedūrām, no kurām 0,2 % piemēroja preču izlaišanas kontroles pasākumus.

120. Tomēr Palāta konstatēja, ka Spānijā un Apvienotajā Karalistē attiecībā uz vienkāršotajām procedūrām neveic nekādus preču izlaišanas kontroles pasākumus. Tas ir sevišķi būtiski Apvienotās Karalistes gadījumā, jo lielāko daļu importa deklarāciju iesniedz saskaņā ar vienkāršotajām procedūrām.

121. Atzītais uzņēmējs (*AEO*) ir uzticams tirgotājs, kam pie muitošanas veic mazāk fizisko un dokumentu pārbaūžu. Muita piešķir *AEO* atļauju, ja tirgotājs atbilst noteiktiem kritērijiem⁶⁸.

122. Viens no *UCC* paredzētajiem vienkāršojumiem ļauj iesniegt importa deklarāciju, uzskaitē norādot atļaujas īpašnieku. Tādā gadījumā tirgotājam ir pienākums informēt muitu par preču uzrādīšanu, bet šajā paziņojumā nav ietverti dati par izcelsmi, tarifu klasifikāciju un

⁶⁷ Īpašais ziņojums Nr. 1/2010 "Vai vienkāršotas muitas procedūras ievadumiem kontrolē efektīvi?"

⁶⁸ *UCC* 39. pantā ir noteikti kritēriji, pēc kuriem var piešķirt atzītā uzņēmēja (*AEO*) statusu.

preču vērtību⁶⁹, kuri muitai ļautu veikt pamatotu riska analīzi fiskālām vajadzībām. Turklāt muitas dienesti var atbrīvot *AEO* no pienākuma uzrādīt preces muitai⁷⁰.

123. Palāta atklāja tādas *AEO*, kas darbojas kurjerpakalpojumu nozarē un ļaunprātīgi izmanto muitas atbrīvojumu mazas vērtības sūtījumiem, un citus *AEO*, kuri Palātas apmeklējuma laikā neatbilda *AEO* nosacījumiem vai kuri kā deklarētājs vai pārstāvji iesniedza importa deklarācijas, norādot pazeminātu vērtību tekstilizstrādājumiem un apaviem no Ķīnas.

124. Palāta konstatēja, ka Itālija neveic pēcizlaišanas revīzijas, kā noteikts Muitas revīzijas rokasgrāmatā, pat ne attiecībā uz *AEO*. Apvienotajā Karalistē Palāta izskatīja 10 pēcizlaišanas revīziju lietas, kas attiecās uz *AEO*, bet neviena no tām faktiski nebija pēcizlaišanas revīzija, drīzāk gan novērtējums vai uzraudzība, kas īstenota saistībā ar pastāvīgu atbilstību *AEO* nosacījumiem.

125. Visbeidzot, 2016. gada jūlijā Komisija norādīja, ka sešas dalībvalstis⁷¹ vai nu neveica pēcizlaišanas revīzijas, vai nesniedza nekādu informāciju par šīm revīzijām. Šīs dalībvalstis bija avots aptuveni 20 % no iekasēto muitas nodokļu kopējās summas ES⁷². Pēcizlaišanas revīziju mērķis ir novērst atlikušos riskus pēc preču izlaišanas un citiem pēcizlaišanas kontroles pasākumiem, un, ja šīs revīzijas neveic, riski netiek novērsti.

⁶⁹ Preču uzrādīšanas muitai paziņojuma I.2. ieraksts, ja deklarācija ir ieraksts deklarētāja reģistros saskaņā ar *UCC DA B* pielikumu.

⁷⁰ Saskaņā ar *UCC* 182. pantu.

⁷¹ Beļģija, Igaunija, Itālija, Portugāle, Rumānija un Slovēnija.

⁷² Sk. Revīzijas palātas 2016. gada pārskata 4.18. punktu.

Pēcizlaišanas kontroles pasākumi reti attiecas uz ievadumiem citās dalībvalstīs

126. Ja importētājs, kura galvenais birojs atrodas vienā dalībvalstī (dalībvalsts Nr. 2), ievad preces citā dalībvalstī (dalībvalsts Nr. 1), muitas kontroles pasākumi ir jāveic dalībvalstij Nr. 1⁷³.

127. Palāta konstatēja, ka dalībvalsts Nr. 1 muitas dienesti nevēršas pie dalībvalsts Nr. 2 muitas dienestiem, lai pieprasītu tās teritorijā esoša tirgotāja uzskaites reģistrus, bankas pārskatus u. c., un ka dalībvalsts Nr. 2 muitas dienesti nav informēti par veikto ievēšanu, jo dalībvalsts Nr. 1 muitas dienestiem nav pienākuma tos informēt.

128. Situāciju saasina tas, ka informācija, kas iekļauta aktuālajā datubāzē *Surveillance 2* par ievadumiem dalībvalstīs, pēcizlaišanas revīzijām nav īpaši noderīga, jo neietver importētāja un/vai deklarētāja vārdu, uzvārdu/nosaukumu. Datubāzes *Surveillance 3* (kurā būs iekļauta iepriekšminētā un cita būtiska informācija) pilnvērtīga ieviešana⁷⁴ netiek plānota ātrāk kā 2018. gada 1. oktobrī.

129. Palāta konstatēja, ka šī situācija it sevišķi attiecas uz 42. MP. Saskaņā ar šo procedūru importētājs, kas atrodas dalībvalstī Nr. 2, var iecelt pārstāvi dalībvalstī Nr. 1, lai tas nokārtotu ievēšanu, tādējādi apgrūtinot pēcizlaišanas kontroles īstenošanu.

130. Kā norādījis *OLAF*, apmēram 57 % no visiem no Ķīnas ievestiem tekstilizstrādājumiem un apaviem, par kuriem ir aizdomas par pazeminātas vērtības norādīšanu, tiek atmuitoti saskaņā ar 42. MP, lai gan tikai 16 % ievadumu tiek muitoti saskaņā ar minēto procedūru.

131. Komisija 2016. gada decembrī pārbaudes laikā Slovākijā arī atklāja, ka galvenais pazeminātas vērtības norādīšanas risks tika konstatēts attiecībā uz ievadumiem saskaņā ar

⁷³ Muitas kodeksa komiteja (Muitas vispārīgo noteikumu nodaļa) savā 30. sanāsmē 2000. gada 19. maijā secināja, ka "...pārbaudes ir jāveic dalībvalstīm, kurās preces tiek muitotas. Komiteja atzīst, ka varētu rasties sarežģījumi gadījumā, ja uzskaitē un preces atrodas dažādās vietās, bet uzskata, ka dalībvalstīm ir pienācīgi jāsadarbojas".

⁷⁴ Saskaņā ar Komisijas 2016. gada 11. aprīļa Īstenošanas lēmumu (ES) 2016/578, ar ko izveido darba programmu par Savienības Muitas kodeksā paredzēto elektronisko sistēmu izstrādi un ieviešanu (OV L 6, 15.4.2016., 6. lpp.).

42. MP, jo šajā gadījumā importētājs parasti atrodas citā dalībvalstī, un tas apgrūtina šīs tendences apkarošanu, veicot pēcizlaišanas kontroles pasākumus.

Tā kā netiek veiktas pārbaudes attiecībā uz muitas atbrīvojumu mazas vērtības sūtījumiem, muitas nodokļu nomaksa ir nepilnīga

132. Muitas tiesību aktos ir noteikts izņēmums vai atbrīvojums no nodokļa mazas vērtības sūtījumiem. Preces, kuru vērtība nepārsniedz konkrētu robežvērtību, ir atbrīvotas no muitas un citiem nodokļiem. Tas tā ir tādēļ, ka iespējamo nelielo ieņēmumu no mazas vērtības sūtījumiem iekasēšanas izmaksas nenosedz administratīvās un darījumdarbības izmaksas, kas rodas, lai izpildītu muitas noteikumus.

133. E-komercijas straujā izaugsme ir izmainījusi šo situāciju. Kā atzīst Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO)⁷⁵, “laikā, kad tika ieviesti jaunākie ievadmuitas nodokļu atbrīvojumi, nenotika iepirkšanās internetā un atbrīvojums attiecās uz ļoti nelielu daļu ievadumu”.

134. Trešās valstīs iegādātu preču piegādei no uzņēmuma patērētājam (B2C) piemēro mazas vērtības sūtījuma atbrīvojumu no PVN (un muitas nodokļiem), ja šādu sūtījumu vērtība nepārsniedz 10 vai 22 EUR robežvērtību. Ja preču vērtība pārsniedz 150 EUR, papildus PVN ir jāiekasē muitas nodokļi. Dāvana, ko viena privātpersona nosūta otrai (P2P), ir atbrīvota no muitas nodokļiem un PVN, ja tās vērtība nepārsniedz 45 EUR. Ja tās vērtība pārsniedz 45 EUR, bet nepārsniedz 700 EUR, papildus PVN var piemērot standarta vienoto muitas nodokļa likmi 2,5 % apmērā. Visi šie atbrīvojumi attiecas arī uz precēm, kuras iegādātas tiešsaistē no trešām valstīm.

135. Palāta konstatēja, ka elektroniskās preču izlaišanas sistēmas izraudzītajās dalībvalstīs pieņem i) ievadumus, kuri pieprasa muitas nodokļa atbrīvojumu mazas vērtības precēm, lai

⁷⁵ ESAO, *Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy* [Nodokļu problēmjautājumu risināšana digitālajā ekonomikā], ESAO/G20 *Base Erosion and Profit Shifting Project*, OECD Publishing, 2014. g.

gan to deklarētā vērtība⁷⁶ pārsniedz 150 EUR; un ii) komerciālu sūtījumu ievadumus, kas deklarēti kā dāvanas.

136. Palāta arī konstatēja, ka pat tādi kurjerpakalpojumu sniedzēji, kas ir saņēmuši AEO atļauju, ļaunprātīgi izmantoja šos muitas atbrīvojumus ievadumiem, kurus veica pēc UCC deleģētā un īstenošanas akta⁷⁷ stāšanās spēkā 2016. gada 1. maijā. Tas ir sevišķi būtiski, jo AEO ir jābūt iekšējiem kontroles pasākumiem, kas spēj novērst un apzināt nelikumīgus vai neatbilstīgus darījumus⁷⁸.

137. Apvienotās Karalistes apkopotie pierādījumi par e-tirdzniecību liecina, ka ļoti bieži tiek norādīta pazemināta vērtība precēm, ko ievad no Tālajiem Austrumiem un aizvien vairāk arī no ASV (norādītā vērtība ir aptuveni 10–100 reizes mazāka par īsto vērtību).

138. Kā informējusi Beļģijas muiža, preces, ko iegādājas ar konkrētu ārpussavienības tīmekļa vietņu starpniecību, tiek sistemātiski deklarētas kā preces, kuru vērtība nepārsniedz 22 EUR, lai gan patērētājs faktiski samaksāja vairāk⁷⁹.

139. Visbeidzot, kā norādīts *Copenhagen Economics* veiktā pētījumā⁸⁰, ievad muitas nodokļus iekasē tikai no 47 % apliekamo pasta sūtījumu, un šī nepilnīgā ievad muitas nodokļa iekasēšana Eiropas Savienībai rada tiešus muitas nodokļa zaudējumus aptuveni 0,25 miljardu EUR apmērā.

⁷⁶ Patiesā vērtība, ko definē kā vienības vērtību bez pārvadāšanas un apdrošināšanas izmaksām.

⁷⁷ Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regula (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (UCC IA) (OV L 343, 29.12.2015., 558. lpp.).

⁷⁸ Saskaņā ar UCC IA 25. panta 1. punkta f) apakšpunktu.

⁷⁹ Sk., piemēram, "Cel Cybersquad spoorde al 858 frauderende webshops op", raksts 2015. gada 27. jūlija *De Standaard*, pieejams: http://www.standaard.be/cnt/dmf20150727_01793127.

⁸⁰ *Copenhagen Economics, E-commerce imports into Europe: VAT and customs treatment* (E-komercijas ievadumi Eiropā — PVN un muitas režīms), 2016. gads.

140. Tādējādi muitas nodokļu zaudējumi rodas divos veidos: i) preču pazeminātas vērtības norādīšanas dēļ, jo preces tiek nepareizi deklarētas kā atbilstīgas atbrīvojumam, ko piemēro zemas vērtības sūtījumam; un ii) piemērojot atbrīvojumu neatbilstīgām precēm, piemēram, precēm, kuru vērtība deklarēta virs 150 EUR un kuras preču izlaišanas sistēma ir pieņēmusi — vai nu savu nepilnību dēļ, vai tādēļ, ka komerciāli sūtījumi (*B2C*) tiek deklarēti kā dāvanas (*P2P*), jo muita tos nepārbauda.

141. Šādi zaudējumi ir vēl jo vairāk iespējami, ja kurjerpakalpojumu sniedzējiem ir *AEO* atļauja, jo tādā gadījumā tiem veic mazāk fizisku un dokumentu pārbaūžu, tas nozīmē arī mazāk kontroles pasākumu ieviešanas vietā, un to var ņemt vērā arī pēcizlaišanas kontroles pasākumu laikā⁸¹.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

142. Revīzijā izskatīja, vai ES ieviešanas procedūras aizsargā tās finanšu intereses. Palāta atklāja būtiskas nepilnības, kuras liecina, ka tiesiskajā regulējumā ir trūkumi un ka dalībvalstis muitas kontroles pasākumus īsteno neefektīvi, tādējādi negatīvi ietekmējot ES finanšu intereses.

143. Tā kā nav muitas iztrūkuma aplēses, ir grūti novērtēt muitas savienības darbību saistībā ar ES finanšu interešu aizsardzību un nav iespējams efektīvi sadalīt resursus tādām jomām, kā, piemēram, jautājums par pazeminātas vērtības norādīšanu vai dalībvalstis, kurās apzināti lielākie iespējamie zaudējumi (sk. **26.–28. punktu**).

1. ieteikums

Lai būtu ievērots Eiropas Parlamenta lūgums, sākot no 2019. gada, Komisijai jāizstrādā muitas iztrūkuma noteikšanas metodoloģija, šis iztrūkums periodiski ir jāaplēš un rezultāti jāņem vērā, sadalot resursus un nosakot darbības mērķus.

Izpildes mērķtermiņš: 2019. gads.

⁸¹ Sk. Komisijas Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāts, "Atzītie uzņēmēji — vadlīnijas", 2016. gads.

144. Dalībvalstīm nav pietiekama finansiāla pamudinājuma īstenot muitas kontroles pasākumus un uzlabot muitas nodokļu iekasēšanu ES budžeta vajadzībām, proti, dalībvalstis, kuras īsteno muitas kontroles pasākumus, bet kurām neizdodas sekmīgi atgūt attiecīgās summas, saskaras ar risku, ka tām būs jāuzņemas šo zaudējumu finansiālās sekas, savukārt dalībvalstis, kas šādus kontroles pasākumus neīsteno, var nesaskarties ar jebkādu negatīvu seku risku, un tas ir aplami. Turklāt kāda dalībvalsts faktiski pauda neapmierinātību ar to, ka, jo vairāk tā apkaro krāpšanu, jo lielāks ir risks, ka Komisija tai piemēros finansiālu atbildību (sk. **29.–32. punktu**).

145. Pat ja ES rīcības programmas nodrošina finansējumu, tas ne vienmēr ir saistīts ar ES finanšu interešu aizsardzību. Dalībvalstis ne vienmēr nodrošina vajadzīgos finanšu resursus, lai ieviestu Eiropas informācijas sistēmu ārpussavienības elementus, ko nefinansē rīcības programmas, un tas var aizkavēt UCC īstenošanu. Dažas dalībvalstis, kurās atrodas galvenās ievēšanas ostas, piekrīt, ka to ieturētoTPR daļa ir pārāk liela (sk. **33.–40. punktu**).

2. ieteikums

Komisijai jāapsver visas pieejamās iespējas, kādā veidā pastiprināt atbalstu valstu muitas dienestiem, ņemot vērā to svarīgo lomu ES mērogā saistībā ar jaunās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) īstenošanu, tostarp jāpārskata, vai iekasēšanas izmaksu likme ir atbilstoša.

Izpildes mērķtermiņš: nākamās DFS sākums.

3. ieteikums

Komisijai jāierosina, lai nākamās ES rīcības programmas, kuras paredzētas muitas savienības atbalstam, tiktu izmantotas muitas Eiropas informācijas sistēmu finansiālās ilgtspējas veicināšanai.

Izpildes mērķtermiņš: nākamās DFS sākums.

146. Informācijas apmaiņa un sadarbība muitas jautājumos noris bez aizķeršanās. Taču revīzija atklāja, ka joprojām pastāv nepilnības, kas saistītas ar informācijas apmaiņas instrumentu saturu un to izmantošanu (sk. 41.–69. punktu).

4. ieteikums

Komisijai

- a) 2018. gadā jāierosina grozīt tiesību aktus muitas jomā ar mērķi padarīt par obligātu nosūtītāja norādīšanu muitas importa deklarācijā (*SAD*);
- b) precīzāk jāformulē prasības savstarpējās palīdzības pieprasījumos, lai dalībvalstis tās varētu vienādi īstenot.

Izpildes mērķtermiņš: nekavējoties.

5. ieteikums

Komisijai 2018. gadā ir jāieceļ *OLAF* aizjūras sadarbības koordinators tajās trešās valstīs, kurās norisinās lielākā daļa krāpniecisko pārkraušanu brīvajās zonās.

147. Attiecībā uz ES muitas tiesību aktu vienotu piemērošanu jānorāda, ka Eiropas Savienības integrētais muitas tarifs (*TARIC*) tiek vienoti īstenots četrās no piecām revidētajām dalībvalstīm. Tomēr *TARIC* ir ieviestas izmaiņas ar atpakaļejošu spēku, kurām ir finansiāla ietekme un kuras dalībvalstīm ir rūpīgi jāīsteno. Dalībvalstis pienācīgi nepārbauda, vai turētāji pie ieviešanas faktiski izmanto izdotos lēmumus attiecībā uz saistošajām izziņām par tarifu (*BTI*). Lai gan saskaņā ar *UCC* Komisija var izdot ES mēroga novērtēšanas lēmumus, Komisija nav šo iespēju izmantojusi (sk. **70.–88. punktu**).

6. ieteikums

Komisijai

- a) līdz 2020. gadam rūpīgi jāseko dalībvalstu veiktajām pārbaudēm attiecībā uz atbilstību *BTI* lēmumiem;
- (b) bez turpmākas kavēšanās jāpadara iespējama ES mēroga novērtēšanas lēmuma izdošana, kā Palāta ieteica Īpašajā ziņojumā Nr. 23/2000.

148. Dalībvalstis izmanto atšķirīgas pieejas muitas kontroles pasākumiem, lai risinātu tādus jautājumus kā pazeminātas vērtības norādīšana, nepatiesas izcelsmes norādīšana un

neatbilstoša klasifikācija un lai piemērotu sodus. Muitas dienestiem nav viegli ievērot līdzsvaru starp nepieciešamību sekmēt tirdzniecību, ātri un bez kavēšanās īstenojot ievēšanas procedūras, un pienākumu veikt muitas kontroles pasākumus. Apgrūtinot muitas kontroles pasākumi var ietekmēt to, kuru ievēšanas muitas iestādi tirgotāji izvēlas, un lidostas/ostas, kurās veic mazāk muitas kontroles pasākumu, piesaista lielāku satiksmes plūsmu. Palāta atklāja "ievēšanas punkta izraudzīšanās" gadījumus, t. i., kad tirgotāji izvēlas preces, kam norādīta pazemināta vērtība, ievest dalībvalstīs, kurās īsteno atvieglotus kontroles pasākumus (sk. **89.–110. punktu**).

7. ieteikums

Komisijai jāierosina grozījumi tiesību aktos, kas tai no 2021. gada ļautu piemērot finanšu korekcijas dalībvalstīm, kuras pienācīgi nerisina riskus un, iespējams, sekmē "ievēšanas punkta izraudzīšanos".

149. Datu trūkuma dēļ dalībvalstis pirmsierašanās posmā vai pēc tirgotāju paziņojuma par preču ierašanos to telpās neveic riska analīzi fiskālām vajadzībām. Turklāt piecās revidētajās dalībvalstīs muitas ierēdņi var neņemt vērā valsts riska pārvaldības sistēmas ierosinātās pārbaudes, tam nesaņemot vadītāja apstiprinājumu. Runājot par vienkāršotajām procedūrām, dalībvalstis nekompensē samazināto preču izlaišanas kontroles procedūru skaitu ar pēcizlaišanas kontroles pasākumiem. Turklāt, ja tirgotājs ievē preces dalībvalstī, kas nav tā atrašanās vietas dalībvalsts, šādiem ievēdumiem reti veic *ex post* pārbaudes. Dalībvalstīm ir grūti nodrošināt tirgotāju atbilstību muitas nodokļa atbrīvojuma nosacījumiem, kas piemērojami mazas vērtības sūtījumiem, tāpēc valstu un ES budžeti cieš zaudējumus. Palāta konstatēja, ka kurjerpakalpojumu nozarē strādājoši atzītie uzņēmēji ļaunprātīgi izmanto šo atbrīvojumu (sk. **111.–141. punktu**).

8. ieteikums

Komisijai 2018. gadā ir:

- a) jāierosina likumdošanas darbības, kas paredzētu obligāti sniegt papildu datus, lai varētu veikt finanšu riska analīzi pirmsierašanās posmā un pēc tirgotāju paziņojuma par preču ierašanos to telpās;
 - b) jāuzlabo datubāze *Surveillance*, lai 42. MP piemērošanas gadījumā identificētu preču saņēmēju;
- un

c) jāizmeklē zemas vērtības sūtījumu atbrīvojumu ļaunprātīga izmantošana elektroniskajā preču tirdzniecībā ar trešām valstīm.

9. ieteikums

Dalībvalstīm ir nekavējoties:

a) jānosaka, ka konkrēta riska filtra ieteiktos kontroles pasākumus var neveikt tikai tad, ja ir saņemts iepriekšējs vai tūlītējs vadītāja apstiprinājums;

b) jāievieš savu muitas elektronisko preču izlaišanas sistēmu pārbaudes, lai bloķētu ievešanas deklarācijas, kurās prasīts nodokļa atvieglojums mazas vērtības sūtījumiem ar precēm, kuru deklarētā vērtība ir virs 150 EUR, vai komerciāliem sūtījumiem (B2C), kas deklarēti kā dāvanas (P2P);

c) *ex post* jāpārbauda tirgotāju, tostarp AEO, atbilstība muitas nodokļa atbrīvojumam mazas vērtības sūtījumiem;

d) jāizstrādā izmeklēšanas plāni, lai novērstu šā atbrīvojuma ļaunprātīgu izmantošanu elektroniskajā preču tirdzniecībā ar trešām valstīm.

Šo ziņojumu 2017. gada 7. novembra sēdē Luksemburgā pieņēma IV apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Baudilio TOMÉ MUGURUZA*.

Revīzijas palātas vārdā —

priekšsēdētājs

Klaus-Heiner LEHNE

Palātas pieeja Komisijas līmenī veiktajā revīzijā

Revīziju Komisijā Palāta īstenoja divos posmos, proti, veicot sagatavošanos un revīzijas praktisko darbu.

1. Sagatavošanās posmā Palāta informācijas vākšanas nolūkā apmeklēja Nodokļu politikas un muitas savienības ĢD, Budžeta ĢD, *OLAF* un Kopīgo pētniecības centru (*JRC*).

Palāta rīkoja apspriedes ar Komisiju par revīzijas metodēm (revīzijas jautājumiem, kritērijiem un standartiem), tostarp revīzijas metodēm dalībvalstīs un Komisijas atbildēm uz Palātas pirmsapmeklējuma anketu. Palāta arī saņēma atgriezenisko saiti un ierosinājumus attiecībā uz pazeminātas vērtības norādīšanu, nepatiesas izcelsmes norādīšanu un neatbilstošu klasifikāciju, kas ir galvenie raksturīgie riski, kuri skar preču laišanu brīvā apgrozībā, un apkopoja attiecīgos dokumentus.

Kopīgajā pētniecības centrā Komisija izklāstīja savus zinātniskos projektus saistībā ar konteineru izsekošanu (*ConTraffic*) un godīgu cenu noteikšanu (*THESEUS*). *JRC* ļāva revidentiem piekļūt *ConTraffic* datubāzei un *THESEUS* tīmekļa resursiem.

Nodokļu politikas un muitas savienības ĢD revidentiem nodrošināja piekļuvi *Surveillance 2*, kas ir ievešanas deklarāciju ierakstu datubāze, un paraugu pārvaldības datubāzei (*SMS*), kurā apkopoti autentiskie zīmogi un iestādes, kas drīkst izdot preferenciālas izcelsmes apliecinājumu vai preču pārvadājumu sertifikātu.

Visbeidzot, Budžeta ĢD nodrošināja revidentiem piekļuvi *OWNRES*, kas ir tādu krāpšanas gadījumu un pārkāpumu datubāze, kuros iesaistītās summas pārsniedz 10 000 EUR, un *WOMIS* datubāzi, kurā iekļauti ziņojumi par noteiktu summu pārsniedošām neatgūstamām summām, ja dalībvalstis nav attiecīgās summas darījušas pieejamas ES budžetam, jo tās uzskata, ka summu neatgūšanas iemesli nav to pārziņā. Komisija sagatavo komentārus par šiem ziņojumiem sešos mēnešos pēc to saņemšanas.

Palāta izskatīja attiecīgo informāciju par rezultātiem, piemēram, gada darbības pārskatus, Nodokļu politikas un muitas savienības ĢD ziņojumus par muitas savienības darbību un

progresu un novērtējuma ziņojumus, kas attiecas uz ES rīcības programmām *Hercule II/Hercule III* un "Muita 2013"/"Muita 2020". Tāpat Palāta izskatīja *RAD* datubāzi, kurā ietverta atjaunināta informācija par turpmākiem pasākumiem saistībā ar Revīzijas palātas iepriekšējiem ieteikumiem.

Palāta apmeklēja Pasaules Muitas organizāciju, kur iepazīstināja ar veikto revīziju, apsprieda tās nozīmi, kā arī pienākumus un problēmas saistībā ar pazeminātas vērtības norādīšanu, novērtēšanas lēmumiem, izcelsmi, ieņēmumu iztrūkumu un e-komerciju. Palāta apsprieda attiecīgos starptautiskos standartus, piemēram, Nolīgumu par Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VI panta īstenošanu (*GATT*), tā saukto muitas vērtības noteikšanas vienošanos; PMO pārskatīto Kioto muitas procedūru vienkāršošanas un saskaņošanas konvenciju; un PMO pamatnostādnes. Šā apmeklējuma mērķis bija novērtēt, vai Komisija ievēro labāko starptautisko praksi. Palāta izskatīja svarīgākās nesenās PMO pamatnostādnes, it sevišķi ieņēmumu pasākumu kopumu. To izmantoja kā kritēriju, lai sagatavotu izraudzītajām dalībvalstīm paredzētās anketas par novērtēšanas, izcelsmes un tarifu klasifikācijas jautājumiem.

2. Revīzijas praktiskā darba gaitā Palāta nosūtīja Komisijai vispārīgu anketu. Tajā tika uzdots jautājums, vai Komisija nodrošina, ka ieviešanas procedūras aizsargā ES finanšu intereses. Palāta arī apkopoja liecības par pašreizējām tendencēm un Komisijas darbībām muitas iztrūkuma novēršanā, ES rīcības programmām dalībvalstu muitas pārvalžu savstarpējās sadarbības veicināšanai, savstarpējo palīdzību, muitas noteikumu vienotas īstenošanas pārbaudēm dalībvalstīs un to, vai Komisija ir izstrādājusi stingras ieviešanas procedūras, lai novērstu nepilnības, kas kavē tradicionālo pašu resursu pilnīgu samaksu.

Atbildes uz šīs vispārīgās anketas jautājumiem sniedza Budžeta ĢD, *OLAF* un Nodokļu politikas un muitas savienības ĢD. Turklāt Palāta nosūtīja divas papildu anketas katrai no minētajām struktūrām un organizēja intervijas ar šo struktūru pārstāvjiem, kuri atbild par dažādām anketās aplūkotajām jomām.

Palāta ir pārbaudījusi, kā Komisija īsteno īpašos ziņojumus, kas attiecas uz šo revīziju, piemēram, īpašo ziņojumu Nr. 2/2008 par saistošo izziņu par tarifu (*BTI*); īpašo ziņojumu

Nr. 1/2010 "Vai vienkāršotas muitas procedūras ievēdumiem kontrolē efektīvi?" un īpašo ziņojumu Nr. 2/2014 "Vai preferenciālie tirdzniecības režīmi tiek pienācīgi pārvaldīti?".

II PIELIKUMS**Palātas pieeja dalībvalstīs veiktajā revīzijā**

Palāta revīziju īstenoja divos posmos, proti, veicot sagatavošanos un revīzijas praktisko darbu.

1. Sagatavošanās posmā Palāta izraudzījās piecas dalībvalstis: Spāniju, Itāliju, Poliju, Rumāniju un Apvienoto Karalisti. Dalībvalstis izraudzījās, pamatojoties uz šādiem riska kritērijiem: i) dalībvalsts tradicionālo pašu resursu ieguldījums ES budžetā; ii) pazeminātas vērtības norādīšanas gadījumu sastopamība dalībvalstī; un iii) uz revīzijām balstītu kontroles pasākumu īpatsvars kopējā pēcizlaišanas kontroles pasākumu skaitā.

Palāta izraudzītajām dalībvalstīm nosūtīja anketu. Tajā tika uzdots jautājums, vai dalībvalstis nodrošina, ka ievēšanas procedūras aizsargā ES finanšu intereses. Palāta saņēma rakstiskas atbildes no visām izraudzītajām dalībvalstīm.

Pirms katras dalībvalsts apmeklējuma Palāta izraudzījās:

- a) 30 ievedumus, kuros, iespējams, norādīta pazemināta preču vērtība. Šai izlasei veica vizuālu datu analīzi attiecībā uz ievedumu populāciju, ko katra no dalībvalstīm 2015. gadā reģistrējusi *Surveillance 2*, izmantojot *Tableau*. Iespējamā pazeminātā vērtība tika salīdzināta ar godīgām cenām par kilogramu, kuras Kopīgais pētniecības centrs publicējis *THESEUS*, un ar vidējo vienības cenu, kas norādīta *Surveillance 2*;
- b) 30 ievedumus, uz ko attiecas *OLAF* izdoti savstarpējās palīdzības paziņojumi, lai novērstu preču neatbilstošu klasifikāciju. Palāta izlases veidā izraudzījās ievedumus, ko katra no dalībvalstīm 2015. gadā reģistrējusi *Surveillance 2*, izmantojot *ACL*;
- c) visu ievedumu populāciju, uz ko attiecas savstarpējās palīdzības paziņojums, lai novērstu nepatiesas izcelsmes norādīšanu (2015. gadā), kā norādīts *Surveillance 2*;
- d) uz risku balstītu 10 revīzijas lietu izlasi, kuras saistītas ar atzītiem uzņēmējiem (*AEO*) un kuras dalībvalstis īstenojušas pēdējos sešos gados;

- e) uz risku balstītu 10 pagaidu uzglabāšanas kopsavilkuma deklarāciju izlasi, lai tās izsekotu uz priekšu līdz preču laišanai brīvā apgrozībā un pārbaudītu atbilstību noteikumiem par maksimālo termiņu preču izlaišanai, novērtēšanu, muitas atbrīvojumiem un vienotas likmes nodokļiem; šādas deklarācijas 2016. gadā bija iesniedzis tipisks atzītais uzņēmējs, kas darbojas kurjerpakalpojumu nozarē, pēc Savienības Muitas kodeksa noteikumu stāšanās spēkā 2016. gada 1. maijā; un
- f) uz risku balstītu 10 preču izlasi, kuras šāds AEO laidis brīvā apgrozībā 2016. gadā pēc Savienības Muitas kodeksa noteikumu stāšanās spēkā 2016. gada 1. maijā, lai izsekotu tās atpakaļ līdz uzglabāšanas kopsavilkuma deklarācijai un pārbaudītu atbilstību noteikumiem par maksimālo termiņu preču izlaišanai, novērtēšanu, muitas atbrīvojumiem un vienotas likmes nodokļiem.

2. Revīzijas praktiskā darba laikā Palāta apmeklēja Spānijas, Itālijas, Polijas, Rumānijas un Apvienotās Karalistes muitas dienestus. Katrā no izraudzītajām dalībvalstīm Palāta apsprieda pirms anketas saņemtās atbildes un intervēja ierēdņus, kas atbild par dažādām anketā ietvertajām jomām un it sevišķi par novērtēšanu, izcelsmi, tarifu klasifikāciju, riska pārvaldību, AEO, pēcizlaišanas kontroles pasākumiem un "Muitu 2013"/"Muitu 2020".

Pamatojoties uz starptautiskajiem standartiem, Palāta pārbaudīja, vai i) ar dalībvalstu pēcizlaišanas kontroles pasākumiem tiek pienācīgi pārvaldīti atlikušie riski pēc preču izlaišanas kontroles pasākumiem; ii) dalībvalstu pēcizlaišanas kontroles pasākumi ietver ievedumus citās dalībvalstīs; iii) dalībvalstu muitas pārvaldes pilda savus pienākumus vienoti; un iv) dalībvalstu muitas pārvaldes pievērš pietiekamu uzmanību kurjeru pārvadātajiem sūtījumiem. Palāta analizēja un apsprieda iepriekš izraudzīto izlašu rezultātus, pamatojoties uz kontrolsarakstu.

Īpašu uzmanību Palāta pievērsa sistēmām un kontroles pasākumiem, tostarp veica izmēģinājumu makslīgā vidē attiecībā uz preču izlaišanas sistēmām, ko piemēro mazas vērtības sūtījumu ticamības pārbaudēm.

**KOMISIJAS ATBILDES PAR EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU
“IEVEŠANAS PROCEDŪRAS: TRŪKUMI TIESISKAJĀ REGULĒJUMĀ UN
NEEFEKTĪVA ĪSTENOŠANA IETEKMĒ ES FINANŠU INTERESES”**

KOPSAVILKUMS

I. Komisija norāda, ka šajā ziņojumā iekļautie būtiskie konstatējumi attiecas uz dalībvalstu veiktās kontroles trūkumiem un īstenošanas uzdevumiem, kas tiek veikti, nodrošinot valstu iestāžu pilnu atbildību. Tomēr Komisija pārbauda, kā dalībvalstis apkopo un dara pieejamus savus tradicionālos pašu resursus; šim pasākumam ir korektīva ietekme.

Ja Komisija konstatē, ka dalībvalstu kontrole nav efektīva un rada tradicionālo pašu resursu zaudējumus, dalībvalstis tiek sauktas pie atbildības par šiem zaudējumiem, kavētajiem maksājumiem piemērojot ļoti būtiskus procentus. Tas nozīmē, ka Komisija savās pārbaudēs ir konstatējusi, ka dalībvalstu neefektīvās kontroles dēļ tiek nelabvēlīgi ietekmētas ES finanses. Procenti par kavētajiem maksājumiem ar uzviju kompensē ES budžetā veicamo maksājumu kavējumus, tādējādi ar Komisijas pārbaudēm tiek vispusīgi aizsargātas ES finanšu intereses.

Komisija atzinīgi vērtē visus ieteikumus, kas attiecas uz kontroles uzlabošanu.

VI. Trūkumi muitas tiesiskajā regulējumā tiek risināti, izmantojot Savienības Muitas kodeksu (*UCC*), kas stājās spēkā 2016. gada 1. maijā. Pilnībā tā sniegs priekšrocības tad, kad sāks darboties visas elektroniskās sistēmas, kas nepieciešamas tās īstenošanai. *UCC* galvenais mērķis ir labāk aizsargāt Savienības finanšu resursus (pašu resursus), i) ar Eiropas muitas tiesību aktiem uzlabojot aizsardzību pret krāpšanu (t. i., novēršot tiesību aktu nepilnības, novēršot noteikumu neatbilstīgu interpretāciju un piemērošanu un nodrošinot muitas dienestu elektronisku piekļuvi būtiskai informācijai), ii) nodrošinot, ka dalībvalstis saskaņotākā un standartizētā veidā piemēro muitas kontroli, pamatojoties uz kopēju riska pārvaldības sistēmu un kontroles īstenošanas elektronisko sistēmu, un iii) izveidojot vienotu garantiju sistēmu. Šie pasākumi ir paredzēti ne tikai tam, lai labāk aizsargātu ES finanšu intereses un ES pilsoņu drošību, bet arī lai novērstu pret konkurenci vērstas darbības dažādās Savienības iebraukšanas un izbraukšanas vietās.

VII. Komisija uzskata, ka dalībvalstīm ir pietiekami finansiāli stimuli muitas kontroles veikšanai. Dalībvalstīm, kas ar pienācīgu rūpību piemēro ES tiesisko regulējumu muitas jomā, nav jāuzņemas finansiāla atbildība par *TOR*, kas kļuvuši neatgūstami tādu iemeslu dēļ, kurus tās nespēj kontrolēt.

VIII. Saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 46. panta 1. punktu dalībvalstu muitas dienesti var veikt jebkuras muitas kontroles, ko tie uzskata par vajadzīgām. Tāpēc katrā dalībvalstī šajā saistībā ir vairāk vai mazāk atšķirīga prakse. Muitas kontroli primāri tomēr veic, pamatojoties uz riska analīzi. Lai veicinātu riska kritēriju un standartu vienādu piemērošanu, tiek izstrādāts īstenošanas tiesību akts par ES vienotiem finanšu riska kritērijiem. Šobrīd tiek izstrādātas nepieciešamās vadlīnijas, lai nodrošinātu vienotu izpratni un īstenošanu. Paredzēts, ka dalībvalstis īstenošanu izmēģinājuma kārtā sāks 2018. gadā.

XI.

a) Komisija nepiekrīt ieteikumam.

Eiropas Parlaments pieprasīja Komisijai “savākt uzticamus datus par [...] neiekasētiem muitas nodokļiem jeb muitas iztrūkumu dalībvalstīs”. Komisija jau sniedz ikgadējos aprēķinus par neiekasētajiem muitas nodokļiem, ko tā konstatējusi savās *TOR* pārbaudēs. Attiecīgās summas ir pieprasītas no dalībvalstīm un iekasētas ieskaitīšanai ES budžetā.

Komisijas aprēķins, kas tiek veikts, pamatojoties uz precīziem datiem, ir uzticamākā šāda iztrūkuma noteikšanas metodoloģija un tiek izmantots operatīviem mērķiem, proti, lai sagatavotu dalībvalstu ikgadējo pārbaudes programmu.

Komisijai nav zināma nekāda cita piemērota metodoloģija, bet tā varētu pozitīvi izvērtēt visus ieteikumus par realizējamu metodoloģiju, ar kuru varētu papildināt Komisijas aprēķinus.

Sk. arī atbildes par 25. un 26. punktu.

b) Komisija pieņem ieteikumu. Komisija pašreiz novērtē iespējas uzlabot valsts muitas dienestu finansējumu nākamajā DFS. Komisija uzskata, ka dalībvalstu muitas darbības un saistītās darbības izmaksas ir atkarīgas no daudziem faktoriem, tostarp no dalībvalstu muitas administrācijas strukturālā veidojuma, valsts muitas dienestiem pieejamajiem resursiem un no tirdzniecības apveida un apjoma, ko nosaka dalībvalsts ģeogrāfiskais stāvoklis. Pašreiz Komisija veic muitas savienības ietekmes novērtējuma pētījumu, lai cita starpā izpētītu iespējas finansēt muitas ieguldījumus no ES finansēšanas instrumentiem.

c) Komisija var daļēji piekrist ieteikumam tādā ziņā, ka piekrīt Palātas ieteikuma mērķim, taču atzīmē, ka pašreizējā posmā tā vēl nevar uzņemties konkrētas saistības attiecībā uz tās priekšlikumiem nākamajai DFS.

d) Komisija piekrīt ieteikumam būt precīzākai darbībā, kas tiek prasītas dalībvalstīm savstarpējās palīdzības pieprasījumos, atzīmējot, ka galvenais mērķis joprojām būs nodrošināt līdzvērtīgus rezultātus. *OLAF* savstarpējās palīdzības pieprasījumi ir noteikti Regulā (EK) Nr. 515/1997, tādējādi tie ir likumīgi un obligāti. Dalībvalstīm ierosinātās darbības ir ieteikumu kopums, kas var arī nederēt visām dalībvalstīm visos gadījumos.

e) Komisija pieņem ieteikumu. Lai arī muitas ievešanas deklarācijās jau ir obligāti jānorāda nosūtītājs dalībvalstīs, kas neizmantoja iespēju atcelt datu pieprasījumu, Komisija 2018. gadā uzraudzīs, lai šī norāde būtu obligāta visās dalībvalstīs. Dalībvalstīm, kurās vēl neapkopo šos datus, tas varētu radīt būtiskas izmaksas. Faktiskais pieņemšanas datums būs atkarīgs no sarunām ar dalībvalstīm.

IEVADS

11. Saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 46. panta 1. punktu dalībvalstu muitas dienesti var veikt jebkuras muitas kontroles, ko tie uzskata par vajadzīgām. Tāpēc katrā dalībvalstī šajā saistībā ir vairāk vai mazāk atšķirīga prakse. Muitas kontroli primāri tomēr veic, pamatojoties uz riska analīzi. Lai veicinātu riska kritēriju un standartu vienādu piemērošanu, tiek izstrādāts īstenošanas tiesību akts par ES vienotiem finanšu riska kritērijiem. Šobrīd tiek izstrādātas nepieciešamās vadlīnijas, lai nodrošinātu vienotu izpratni un īstenošanu. Paredzēts, ka dalībvalstis īstenošanu izmēģinājuma kārtā sāks 2018. gadā.

13. Ar Regulu (EK) Nr. 648/2005 ES muitas tiesību aktos tika ieviesta kopējā riska pārvaldības sistēma (KRPS), un tajā ir ietvertas vairākas darbības, lai palīdzētu dalībvalstīm risināt finanšu riskus sistemātiskā veidā:

- sniegta Muitas revīzijas rokasgrāmata, kurā ietvertas vispusīgas norādes par revīziju un pēcmuitošanas pārbažu veikšanu (tagad — pārbaudes pēc preču izlaišanas);
- sniegta Rokasgrāmata par operatīvām muitas kontrolēm, kurā aplūkotas muitošanas laikā veicamās kontroles un apkopotie dalībvalstīs konstatētie labākās prakses piemēri, tostarp attiecībā uz finanšu riskiem, kas attiecas uz tarifikāciju, vērtēšanu, izcelsmi un antidempinga pasākumiem;
- prioritārās kontroles darbības, kurās sīki aplūkotas konkrētas tēmas, lai noteiktu, kā dalībvalstis var vislabāk sistemātiski risināt riska un muitas kontroles problēmas.

14. Savstarpējas administratīvās palīdzības mērķis ir nodrošināt ieņēmumu iekasēšanu, novēršot, izmeklējot un apkarojot muitas tiesību aktu pārkāpumus.

15. ES līmenī: elektroniskajā muitas riska pārvaldības sistēmā (MRPS), kas ļauj dalībvalstīm savstarpēji un ar Komisiju apmainīties ar riska informāciju elektroniskā veidā reālā laikā, savienota 841 muitas iestāde, tostarp visu starptautisko ostu un lidostu muitas punkti, galveno sauszemes robežu posteņi un visi valsts riska analīzes centri, ko šobrīd izmanto kādi 4000 lietotāju. Dažādiem Komisijas dienestiem ir tieša piekļuve MRPS: *TAXUD, OLAF, SANCO, TRADE, BUDG, JUST, ENV, AGRI, GROW*.

ES līmenī informācijas apmaiņa notiek, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 515/97, bet starptautiskajā līmenī — saskaņā ar starptautiskajiem nolīgumiem.

19. Juridiskais pamats patiešām ir diezgan plašs. Piemēram, uz 79 valstīm/teritorijām attiecas 51 savstarpējās palīdzības nolīgumu noteikums/protokols. Notiek sarunas ar citām, piemēram, *Mercosur*, un dažas (dažas EPN valstis) gaida stāšanās spēkā.

Administratīvās sadarbības nosacījumi (ASN) nesniedz atsevišķu juridisko pamatu attiecībā uz informācijas apmaiņu.

20. SPN noteikumi ir divpusējo preferenciālo tirdzniecības režīmu (PTR) sastāvdaļa, tomēr arī autonomie preferenciālie režīmi, piemēram, vispārējā preferenču sistēma (VPS), nosaka saņēmējvalstij prasību sniegt palīdzību, kas ļauj novērst krāpšanu vai neatbilstības saistībā ar tarifa preferences piešķiršanu.

Efektīvi krāpšanas novēršanas pasākumi, piemēram, klauzula, kas paredz tarifa preferences apturēšanu, ja netiek sniegta palīdzība, nodrošina pienācīgu SPN līmeni no trešām valstīm, kas saņem tarifa preferenci importam ES.

APSVĒRUMI

25. Komisija jau aprēķina iztrūkumu *TOR* iekasēšanā, ko rada nepilnības muitas nodokļu iekasēšanā, kas konstatētas *BUDG* ĢD pārbaūžu rezultātā.

Tiesību aktos pašu resursu jomā ir sniegti spēcīgi stimuli veikt kontroles, proti, dalībvalstīm par kavētiem maksājumiem tiek piemēroti ļoti būtiski procenti.

Dalībvalstis pašreizējai DFS ir saskaņojušas ES muitas programmu finansējumu, un tas tiek pārskatīts nākamajai DFS.

26. Komisija jau sniedz ikgadējos aprēķinus par neiekasētajiem muitas nodokļiem, ko tā konstatējusi savās *TOR* pārbaudēs. Attiecīgās summas ir pieprasītas no dalībvalstīm un iekasētas ieskaitīšanai ES budžetā. PVN ir cita veida ieņēmumu avots, tāpēc neiekasētā PVN aplēsēm izmantotā pieeja nav piemērojama neiekasētajiem muitas nodokļiem.

Komisijas aprēķins, kas tiek veikts, pamatojoties uz precīziem datiem, ir uzticamākā šāda iztrūkuma noteikšanas metodoloģija.

Komisijai nav zināma nekāda cita piemērota metodoloģija, bet tā varētu pozitīvi izvērtēt visus ieteikumus par realizējamu metodoloģiju, ar kuru varētu papildināt Komisijas aprēķinus.

27. Iespējamie zaudējumi, ko aprēķināja *OLAF* Apvienotajai Karalistei, tiek uzraudzīti pretrunu procedūrā, kas tiek īstenota attiecībā pret šo valsti. Komisija nevar sniegt piezīmes par šādām notiekošajām procedūrām. Komisija skatās, vai citās dalībvalstīs nav iespējama pazeminātas vērtības norādīšanas gadījumu.

28. Komisija sistemātiski izmanto savus iztrūkuma aprēķinus, kā arī visus citus attiecīgos riska rādītājus, lai efektīvi sadalītu resursus savām pārbaudēm. Sk. atbildes par 25. un 26. punktu. Komisijai nav zināma nekāda cita piemērota metodoloģija, bet tā varētu izvērtēt visus ieteikumus par realizējamu metodoloģiju, ar kuru varētu papildināt Komisijas aprēķinus.

30. Komisija veic pārbaudes, lai nodrošinātu, ka ES muitas tiesību akti tiek saskanīgi piemēroti visās dalībvalstīs un tiek aizsargātas ES finanšu intereses. Dalībvalstīm, kas neveic kontroli un tādējādi rada tradicionālo pašu resursu zudumus, pastāv risks, ka būs jāuzņemas atbildība par zaudējumiem, šādā veidā dalībvalstis tiek stimulētas būt modrām, lai izvairītos no atbildības.

Ir rūpīgi jāseko maksātnespējīgu tirgotāju uzņemtajiem parādiem, ņemot vērā aktīvu atlikušo daļu un to, ka likvidācijas gadījumā dalībvalstu muitas dienestiem ir prioritāte. Apvienotās Karalistes muitas dienestiem likvidācijas gadījumā nav nekādas prioritātes.

Gatavojoties nākamajai daudzgadu finanšu shēmai, Komisija izvērtēs, vai pašreizējā tiesiskā regulējuma grozījumi pašu resursu jomā var labāk stimulēt dalībvalstis veikt efektīvāku kontroli.

31. ES spēkā esošajos muitas tiesību aktos nav noteikts, ka jādod priekšroka kontrolei pēc preču izlaišanas, un precizizlaišanas pieprasījuma paziņojumu samazinājumu var skaidrot ar dažādiem ietekmējošiem faktoriem, tostarp to, ka kontroles īsteno citas dalībvalstis, nevis tās, kas izlaiž preces.

Komisija atzīmē, ka Palātas minētajās valstīs 2016. gadā ir vērojams pēc preču izlaišanas pārbaudīto ieviešanas deklarāciju skaita pieaugums.

32. Kā norādīts iepriekš (sk. atbildi par 26. punktu), Komisija jau veic iztrūkuma aprēķinus. Turklāt muitas iztrūkuma palielinājumu/samazinājumu var ietekmēt daudzi faktori. Ir visai grūti, ja ne neiespējami, identificēt atsevišķu faktoru cēloņu/seku saistību.

33. Līdz 2020. gada decembrim tiks īstenoti 80 % *UCC* sistēmu darbības. Tomēr sagatavošanā esošā elektroniskās muitas daudzgadu stratēģiskā plāna (*DSP*) 2017. gada revīzijā tika konstatēts, ka līdz 2020. gada 31. decembrim sešas *UCC* sistēmas nevarēs nodot ekspluatācijā cilvēkresursu un finanšu resursu ierobežojumu dēļ. Šī pieeja šobrīd tiek apspriesta ar dalībvalstīm, un Komisija apsvērs atbilstīgus likumdošanas pasākumus.

38. Komisija nezina nevienu dalībvalsti, kas apstiprinātu, ka to *TOR* iekasēšanas izmaksu daļa būtu pārmēru liela. Pašreizējo iekasēšanas izmaksu sistēmu vienprātīgi ir pieņēmušas visas dalībvalstis.

40. Izmantojot tehniskās palīdzības dotācijas, kas piešķirtas programmas “*Hercule*” ietvaros, dalībvalstu valsts un reģionālā līmeņa administrācijas var iegādāties aprīkojumu, ko izmanto operatīvās darbībās, lai izmeklētu tādas pretēji ES finanšu interesēm īstenotus pārkāpumus kā neatbilstības, iespējamā krāpšana un korupcija. Šīs operatīvās darbības ir, piemēram, darbības, ko īsteno, lai identificētu un atklātu organizētas noziedzības grupas, kas nodarbojas ar cigarešu un tabakas kontrabandu, arī ar narkotikām, cilvēku tirdzniecību vai ieročiem. Priekšlaikus nav iespējams ierobežot šo iekārtu izmantošanu darbībās, kas saistītas ar ES finanšu interešu aizsardzību.

41. Komisija pašreiz apsver iespējamās pieejamo datu avotu izmantošanas stiprināšanas iniciatīvas.

44. Savstarpējās palīdzības paziņojumu pieprasījumus dalībvalstis papildina ar savu izlūkošanas darbu. Dažkārt darbību nevienveidība ir attaisnojama, ja vien rezultāti ir līdzvērtīgi.

Komisijas *TOR* pārbaudēs tiek regulāri pārbaudīts, kā dalībvalstis izskata *OLAF* savstarpējās palīdzības paziņojumus. Ja dalībvalstu nepienācīgas izskatīšanas dēļ rodas *TOR* zaudējumi, Komisija tām piemēro finansiālo atbildību par šiem zaudējumiem.

45. Muitas informācijas sistēma (*MIS*) ir pieejama visiem dalībvalstu muitas dienestiem. Lai arī visas dalībvalstis izmanto sistēmu tai paredzētajā nolūkā, katrā dalībvalstī to lieto atšķirīgi.

OLAF šobrīd ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādā jaunu *MIS* versiju, lai iekļautu ar Regulas (EK) Nr. 515/97 grozīšanu saistītās izmaiņas un risinātu dalībvalstu pieprasījumus veikt uzlabojumus.

46. Elektroniskā muitas riska pārvaldības sistēma nodrošina iespēju dalībvalstīm savā starpā un ar Komisiju elektroniski apmainīties ar riska informāciju reālā laikā.

Pilns pārskats par sistēmām, to darbības jomu, mērķiem un grafikiem ir sniegts 2016. gada daudzgadu stratēģiskajā plānā, kas publicēts Eiropas tīmekļa vietnē¹.

Katrai sistēmai ir savi mērķi un motīvi un atšķirīgs juridiskais pamats. Dalībvalstis norādīja, ka galvenā problēma ir vairākkārtēja ziņošana. Sistēmu savstarpējā sinerģija un saiknes ir dokumentāri sniegtas uzņēmējdarbības procesa modeļos, kas arī ir pieejami tīmekļa vietnē “Europa”².

47. Vienlaikus projekta grupa, kas tika izveidota šīs problēmas risināšanai, savā ziņojumā atklāja vairākkārtējās ziņošanas sarežģītību un to, ka šo problēmu nevar atrisināt ar “vienkāršu” IT risinājumu, pārnesot datus no vienas sistēmas uz citu. Šobrīd tiek skatīti grupas ieteikumi.

50. Dalībvalstis izmanto riska pārvaldību un ir izstrādājušas riska profilus, lai atlasītu preču sūtījumus, kas varētu tikt nepareizi klasificēti vai deklarēti, norādot nepatiesu izcelsmi.

Komisija drīzumā ierosinās īstenošanas tiesību aktu par vienotiem finanšu riska kritērijiem, lai risinātu šos jautājumus (sk. arī atbildi par 11. punktu).

Komisija regulāri izskata dalībvalstu procedūras, lai novērstu un apkarotu šādus krāpšanas mehānismus to *TOR* pārbaudēs.

51. Attiecībā ar krāpšanu, kas saistīta ar ievesto preču nepatiesas izcelsmes deklarēšanu, Komisija ir veikusi pētījumu, lai noteiktu izmaksu ziņā efektīvus atbalsta instrumentus. Izmantojot *ConTraffic* sistēmu, tika eksperimentāli izmēģināts un testēts risinājums, kas noteikts, pamatojoties uz konteīnera statusa paziņojumu (*CSM*) datiem. Šī tehnoloģija ļauj automatizēti pārbaudīt importētāju deklarēto izcelsmi divkārsā veidā, izsekojot konteīnera maršrutam un atzīmējot nesakritības.

1. izcēlums.

Jāatzīmē, ka kopš 2016. gada 1. septembra ar *AFIS* platformas starpniecību ir pieejama jauna lietojumprogramma, kas ļauj izsekot konteīneru maršruta trajektorijai. Ar šo lietojumprogrammu, kas nodēvēta par *AFIS-CSM*, tiek noteikta ES teritorijā ienākošo un no tās izejošo konteīneru kustība, par ko jūras pārvadātāji ziņo tieši uz centrālo repozitoriju.

52. Saistībā ar 2008.–2015. gadā veikto ieviešanas deklarāciju izcelsmes analīzi un minētajiem 1187 brīdinājumiem, kas nosūtīti dalībvalstīm, Komisija gribētu precizēt, ka šī analīze tika veikta eksperimentāla pilotprojekta ietvaros, kas tika īstenots sadarbībā ar 12 brīvprātīgi iesaistītajām dalībvalstīm, un sniegtie brīdinājumi identificēja iespējamus muitas pārkāpumu gadījumus. Šī informācija tika sniegta dalībvalstīm, lai tās mērķtiecīgāk veiktu savas pēcmuitošanas kontroles.

Kopīga atbilde par 54. un 55. punktu

UCC 46. panta 5. punktā, kurā noteikts sniedzamās informācijas veids, ir noteikts juridisks pienākums apmainīties ar riska informāciju, izmantojot MRPS. Turklāt Komisija ir izstrādājusi vadlīnijas, kas pieejamas visās ES valodās, lai palīdzētu dalībvalstīm pieņemt lēmumu, kāda attiecīgā informācija ir jānorāda riska informācijas veidlapā (RIV), un jo īpaši par jaunajiem riska un mērķa elementiem. Komisija pēdējos gados nav saņēmusi sūdzības, tā atzīmē, ka ir būtiski uzlabojusies RIV kvalitāte pēdējos piecos gados, un uzskata, ka MRPS valstu kontaktpunktu

¹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en

² https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/union-customs-code/ucc-bpm_en

sistēma, plašā apmērā veiktā apmācība un vadlīnijas nodrošinās nepieciešamo kvalitāti. Sk. arī Komisijas atbildi par 46. punktu.

58. Saskaņā ar Rīcības plānu preferenciālu tirdzniecības režīmu darbības uzraudzībai (COM(2014) 105 final) 2016. gadā tika nosūtītas anketas uzraudzības veikšanai un 2017. gadā Indijā un Indonēzijā tika īstenoti uzraudzības apmeklējumi. Vjetnamai 2016. gadā tika nosūtīta anketa, kuru pārbaudot tika precizētas visas konstatētās neskaidrības. Nepāla un Indija 2017. gada 1. janvārī sāka pašsertifikācijas sistēmu ar reģistrētajiem eksportētājiem (*REX* sistēmu). Komisija šajās valstīs sniedza īpašas mācību sesijas (2017. gada septembrī notika papildu sesija Indijā). Tiklīdz šajās valstīs tiks pilnībā īstenota *REX* sistēma, varēs lemt par jauniem atbilstīgiem uzraudzības pasākumiem. Uzskatāms, ka Bangladeša tiek pastāvīgi uzraudzīta, jo notiek vēstuļu apmaiņa un ir cieši kontakti ar Komisiju. Lai mazinātu pieprasījumu skaitu, kuros lūgts pārbaudīt tekstilpreču sertifikātus, ES valsts muitas dienestiem ir iespējams piekļūt Bangladešas VPS izsekošanas datubāzei un to izmantot, un tas tiek veicināts. Attiecībā uz Afganistānu Komisijai nav zināms par problēmām, ko kāda dalībvalsts bija ziņojusi Palātai. Šai dalībvalstij lūgs sniegt skaidrojumu, un tad tiks lemts par atbilstīgiem pasākumiem. Katrā ziņā šajā valstī *REX* sistēma tiks ieviesta no 2018. gada. Šīs valsts iestādēm tika piedāvātas speciālās mācības, kuras notika 2017. gada septembrī.

59. Reagējot uz SPN pieprasījumiem, būtu jāstiprina sadarbība ar Ķīnu; joprojām nav saņemtas atbildes uz ļoti daudziem dalībvalstu pieprasījumiem vai arī atbildes ir novēlotas vai nepilnīgas, vai arī Ķīnas muitas Galvenās administrācijas (*GACC*) sniegtie dokumenti ir apzīmogoti ar atteikumu (sk. turpmāk). *OLAF* uzrauga informācijas plūsmu saistībā ar šiem ES un Ķīnas SPN pieprasījumiem.

Jau ir veikti šādi pasākumi — ES labāk nosaka pieprasījumu prioritātes, Pekinā ir atjaunots sadarbības koordinators amats, Ķīnai piedāvāts drošs *AFIS* e-pasta savienojums, lai nodrošinātu plūstošāku informācijas apmaiņu. Neskatoties uz šīm iniciatīvām, sadarbība ar Ķīnu joprojām ir nepietiekama.

60. *OLAF* uzskata, ka atruna ir ES un Ķīnas Nolīguma par sadarbību un savstarpējo administratīvo palīdzību muitas jautājumos 17. panta 3. punkta pārkāpums:

[..] Līgumslēdzējas puses var savos pierādījumus pierakstos, ziņojumos, liecībās un administratīvās tiesvedībās kā pierādījumus izmantot informāciju, kas iegūta, un dokumentāciju, kas skatīta saskaņā ar šā nolīguma noteikumiem.

Tomēr Ķīnas iestādes šos noteikumus interpretē citādi.

OLAF ir atkārtoti (divās pēdējās krāpšanas apkarošanas darba grupu sanāksmēs, pēdējā *JCCC* sanāksmē) ierosinājusi apspriest šo jautājumu ar Ķīnu/*GACC* kompetentā divpusējā forumā.

64. Programmas “Muita 2013” noslēguma izvērtējums [galīgais novērtējums] bija pozitīvs attiecībā uz to, kā programma ietekmē politikas līmeņa mērķus un kā tā palīdz muitas dienestiem darboties kā vienam veselumam. Novērtējumā tika arī atzīmēts, ka darbošanās kā vienai administrācijai ir pakāpenisks process, ko nevar īstenot vienā dienā, taču programma palīdz muitas administrācijām sasniegt savus mērķus.

Līdz ar programmas “Muita 2020” sākšanu Komisija projektā “Muitas savienības darbības rezultāti (*CUP*)” ir izstrādājusi muitas savienības darbības snieguma novērtēšanas metodoloģiju. *CUP* galvenais mērķis ir parādīt, kā muitas darbības un operatīvās darbības palīdz sasniegt muitas

savienības stratēģiskos mērķus³. Katram stratēģiskajam mērķim (aizsardzība, muitas kontrole, veicināšana/konkurētspēja, sadarbība plus pamatparametri) *CUP* projektā tika noteikts galveno darbības rādītāju (GDR) un datu vākšanas rādītāju (DVR) kopums; tie sīkāk ir raksturoti *CUP* vadlīnijās⁴.

CUP projekts tiek izstrādāts kā vienota rīcība saskaņā ar programmu “Muita 2020”.. Lai arī, kā minēts iepriekš, *CUP* mērķis ir plašs un saistīts ar muitas savienības stratēģiskajiem mērķiem, dažus *CUP* rādītājus var izmantot arī programmas vispārējo un konkrēto mērķu sasniegšanas noteikšanai. Jāatzīmē tomēr, ka vairāki *CUP* rādītāji ir atzīmēti kā “ES ierobežotai lietošanai”, tāpēc to lietošana ir ierobežota.

65. Piemērojot Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 2015/2447 55. un 56. pantu (un iepriekš *CCIP* 308.d.pantu), dalībvalstu administrācijas datus, kas iegūti no muitas deklarācijām laišanaī brīvā apgrozībā, sūta uz *Surveillance 2* sistēmu. Komisija rūpīgi uzrauga datu pārsūtīšanu, un nekādas vērā ņemamas nepilnības netika atzīmētas.

69. Saskaņā ar programmas “Muita 2020” darbības rezultātu vērtēšanas satvaru programmas ietekmes līmeņa rādītāji tika apkopoti starposma un noslēguma izvērtējumu laikā. Programmas starposma izvērtējuma rezultāti, tostarp ietekmes rādītāji, tiks publicēti 2018. gada jūnijā. *Hercule III*: starposma izvērtējumā tiks vispusīgi risināti Palātas ierosinātie jautājumi, proti, kā ir sasniegti programmas “*Hercule*” konkrētie mērķi, kas novērtēti ar Regulas (ES) Nr. 250/2014 4. pantā uzskaitītajiem galvenajiem darbības rādītājiem. Komisija iesniegs Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par starposma izvērtējumu līdz 2017. gada beigām. Informācija par iznākumu un īstermiņa rezultātiem jau ir pieejama, tā tika sniegta gada pārskatos par programmas “*Hercule III*” īstenošanu.

74. *TARIC* uzraudzības misijas laikā tika stingri uzsvērta *TARIC* datu nepareizas lietošanas problēma, kā rezultātā ziņojumā par šo uzraudzības pasākumu tika izstrādāti vairāki Apvienotajai Karalistei adresēti ieteikumi.

AK ņēma vērā šos ieteikumus un informēja Komisiju par jaunas izlaišanas sistēmas pilnveidošanu.

75. No 2013. gada AK uz datubāzi *Surveillance 2* sāka sūtīt datus, kas iegūti no muitas deklarācijām, kuru vērtība ir mazāka par 1000 EUR.

76. Komisija ir izanalizējusi Palātas ierosinātos jautājumus uzraudzības apmeklējumu ietvaros, kas veikti laikposmā no 2010. līdz 2014. gadam, un attiecīgi šobrīd izmeklē šo tēmu iespējamās pārkāpumu procedūras pret AK ietvaros.

c) Minēto ticamības pārbaūžu neesība ir saistīta ar *TARIC* daļēju piemērošanu. Apvienotā Karaliste nav pilnībā piemērojusi ticamības pārbaudes (sk. arī atbildi par 74. punktu).

77. Gadījumi, kad *TARIC* atjaunināti ar atpakaļejošu datumu, attiecas uz *ES Oficiālajā Vēstnesī* publicētajiem tiesību aktiem, kas tiek piemēroti ar atpakaļejošu datumu. Šie īpašie gadījumi tiek tieši paziņoti dalībvalstu administrācijām, lai tās varētu veikt nepieciešamās finanšu darbības (atmaksāšanu, atgūšanu).

³ Muitas savienības attīstības stratēģija, COM(2008) 169, 1.4.2008.; Padomes secinājumos par muitas savienības attīstības stratēģijas virzību (2013/C 80/05, 19.3.2013.) tika apstiprināts, ka 2008. gadā noteiktie stratēģiskie mērķi “joprojām ir spēkā un tie ir atbilstīgi”.

⁴ Dokuments TAXUD/A1/DB/D(2015) 394984 Rev 1, 2016. gada 3. februāris; jāņem vērā, ka šis dokuments tiek katru gadu janvārī/februārī pārskatīts; šobrīd tiek gatavota 2017. gada redakcija, un tajā tiks iekļauti nepieciešamie grozījumi, pamatojoties uz *UCC* īstenošanu.

81. Saskaņā ar *UCC*, kas piemērojams no 2016. gada 1. maija, ir obligāti jāizmanto elektroniskie datu apmaiņas un uzglabāšanas līdzekļi, tostarp vienkāršoto procedūru veikšanā. Visas sistēmas tiek izstrādātas un izmantotas saskaņā ar *UCC* darba programmu.

Attiecībā uz licencēm un līdzīgiem dokumentiem Komisija kopš 2017. gada jūnija izstrādā juridisku priekšlikumu “ES muitas vienota kontaktpunkta programma”, kurā iekļauta saskarne “ES muitas vienots kontaktpunkts: sertifikātu apmaiņa”.

Šī saskarne savieno valstu muitas sistēmas ar datubāzēm, ko centralizēti uzturēs Komisija, kas atbalsta uzņēmējdarbības procesu elektronisku izpildi. Tajā ir iekļauta funkcionalitāte, kas ļauj automatiski pārbaudīt, vai ir pieejami sertifikāti, kas jāiesniedz muitai, uzrādot preces. Šīs saskarnes nākamajā versijā, kas sāks darboties 2018. gada beigās, šī funkcionalitāte tiks paplašināta, jo īpaši lai palielinātu atbalstīto sertifikātu skaitu un lai nodrošinātu daudzumu vadību un norakstīšanu ES līmenī.

Šī saskarne jau no 2014. gada ir brīvprātīgi pieejama visām dalībvalstīm (pašreiz to izmanto septiņas dalībvalstis), un Komisija ir pārliecināta, ka šis skaits pieaugs reizē ar saskarnes funkcionalitātes palielināšanos. Vairākas dalībvalstis ir izteikušas interesi un nodomu pievienoties projektam nākamajos gados.

84. Komisija ir modernizējusi *EBTI* un *Surveillance* sistēmas, lai palīdzētu dalībvalstīm kontrolēt saistošo izziņu par tarifu (*BTI*) izmantošanu. Tā kā nacionālās sistēmas vēl nav uzlabotas, jo saskaņā ar *UCC* dalībvalstīm šo saistību izpildei ir pārejas periods līdz 2020. gadam, šī kontrole vēl nav iespējama, izmantojot *Surveillance* sistēmu.

Kontroli var īstenot, tikai manuāli pārbaudot muitas deklarācijas.

Komisija sekos tam, kā tiek īstenoti jaunie *UCC* noteikumi, tiklīdz būs pieejami pietiekami dati.

Attiecībā uz šāda veida nepareizu klasifikāciju skatīt arī atbildi par 50. punktu.

86. Kad tika gatavots Īpašais ziņojums Nr. 23/2000, Eiropas Savienībā nebija juridiska pamata, lai izveidotu iepriekšēju spriedumu sistēmu vērtēšanas jomā.

88. Komisija kopā ar dalībvalstu muitas administrācijām un uzņēmēju kopienu ir kopīgi novērtējusi, cik samērīgi un pamatoti izmaksu un ieguvumu ziņā ir ieviest un piemērot saistošās izziņas par vērtēšanu (*BVI*) koncepciju Eiropas Savienībā un kādas saistības tas rada. Komisija prognozē pabeigt šo darbu un lemt par turpmākām darbībām 2018. gada sākumā.

89. Tas, ka dalībvalstis neizmanto vienotu pieeju, nebūt nenozīmē, ka muitas nodokļi netiek pilnībā samaksāti, taču šāda iespēja pastāv. Atšķirīgu pieeju piemērošana var radīt līdzīgas sekas.

Sk. atbildi par 11. punktu.

92. Robežvērtību var izmantot tikai kā riska rādītāju, lai noteiktu sūtījumu, tomēr tas nav samaksātās cenas apliecinājums (sk. arī atbildi par 11. punktu).

95. Komisija jau ir veikusi pārbaudes par pazeminātas vērtības norādīšanu, tostarp devusies misijās uz AK 2016. gada novembrī un 2017. gada maijā un misijā uz Slovākiju 2016. gadā, un šobrīd tā veic saistīto ziņojumu kontroli. Komisija ir arī pieprasījusi informāciju no visām 2017. gadā pārbaudītajām dalībvalstīm par to, kādas procedūras tās īsteno, lai uzskaitītu pazeminātas vērtības norādīšanas riskus, un tās nolūks ir turpmāk uzskatīt šo jautājumu par lielu prioritāti.

96. Šobrīd Komisija sīkāk izmeklē jautājumu par pazeminātas vērtības norādīšanu tekstilprecēm un apaviem no Ķīnas.

97. Komisija veica pārbaudi par pazeminātas vērtības norādīšanu *TOR* pārbaudes laikā Apvienotajā Karalistē 2016. gada novembrī un 2017. gada maijā. Tā tiks turpināta, veicot *TOR* pārbaudi

Apvienotajā Karalistē 2017. gada novembrī. Komisija arī aktīvi seko *OLAF* ziņojumam par pazeminātas vērtības norādīšanu Apvienotajā Karalistē. Komisija turpinās ļoti rūpīgi sekot pazeminātas vērtības norādīšanas jautājumam Apvienotajā Karalistē un attiecīgi rīkosies, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses, attiecīgā gadījumā veicot līgumos noteiktās tiesiskās darbības. Sk. arī atbildi par 96. punktu.

100. 42. muitas procedūra ir nozīmīgs atvieglojums leģitīmiem uzņēmumiem. Tomēr jau vairākus gadus Komisija tāpat kā Revīzijas palāta brīdina dalībvalstis par to, ka šo procedūru ļaunprātīgi izmanto krāpnieki, un ir izstrādāti ieteikumi muitas un nodokļu pārvaldes iestādēm par informācijas kontroli un apmaiņu. Dalībvalstīm ir juridiski un operatīvi rīki, lai pārliedzinātos par darījumiem no muitas un PVN risku skatupunkta, tomēr, lai veiktu šādas kontroles, muitas un nodokļu pārvaldes iestādēm ir ļoti jāsadarbības valsts līmenī.

104. Sk. Komisijas atbildi par Īpašā ziņojuma Nr. 23/2016 82. un 93.–99. punktu.

106. Komisija kopumā ir apmierināta ar to, kādā līmenī sadarbību nodrošina vairums dalībvalstu, neskatoties uz punktuālu problēmu esamību.

Komisija ir veltījusi īpašu uzmanību dalībvalstu muitas procedūru pārbaudēm, lai apturētu un apkarotu nepatiesas izcelsmes deklarēšanu un/vai preču nepatiesu aprakstu sniegšanu, īpaši pievērsties savstarpējas palīdzības paziņojumiem, ko minēja Palāta. Komisija turpinās to darīt.

107. Šobrīd dalībvalstis var noteikt, ka muitas ieviešanas deklarācijā nosūtītāja datu elements nav jānorāda. Tas ir obligāti jānorāda dalībvalstīs, kuras neizmanto šo iespēju. Komisija 2018. gadā uzraudzīs šīs dalībvalstis, un atkarībā no rezultātiem tā var apsvērt iespēju veikt tiesiskas darbības, lai panāktu, ka nosūtītājs ir obligāti jānorāda visās dalībvalstīs. Jāpatur prātā, ka šādas informācijas apkopošana radīs būtiskas izmaksas tām dalībvalstīm, kuras to vēl nedara. Faktiskais pieņemšanas datums būs atkarīgs no sarunām ar dalībvalstīm.

112. Jāņem vērā, ka šis citāts vienlīdz attiecas uz riska pārvaldību drošības un drošuma mērķu nodrošināšanai un nepamato riska analīzes lietderību finansiālu mērķu labad pirms preču ierašanās ES teritorijā.

113. Komisija turpinās gatavot ikgadējos ziņojumus par muitas savienības darbības rezultātiem. Ziņojumā tiks iekļauta arī muitas kontroles joma.

UCC tika paturēta spēkā iespēja izmantot vienkāršotas procedūras. Īpaši izveidota projekta grupa ir izstrādājusi vadlīnijas par vienkāršotu procedūru piemērošanu.

114. Riska analīze fiskālām vajadzībām ir veikta, nevis pamatojoties uz datiem, kas kopumā pieejami pārvaldītājiem, kuri iesniedz ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas (*ENS*) pirms preču ierašanās, bet gan pamatojoties uz muitas deklarāciju datiem. Tomēr *ENS* pieejamos datus var izmantot, lai atzīmētu noteiktus sūtījumus, kad tie ienākuši ES. Sk. arī atbildi par 115. punktu.

115. *ENS* primāri ir paredzētas tam, lai veiktu riska analīzi drošības un drošuma nolūkos (*UCC* 128. pants). Riska analīze fiskālām vajadzībām ir iespējama vienīgi tad, ja muitas deklarācija tiek iesniegta kopā ar *ENS* saskaņā ar *UCC* 130. pantu. Tirgotājiem, kas izmanto šo iespēju, parasti ir izdevīgi tas, ka viņu ievestās preces tiek ātrāk atmuitotas. Nav nepieciešams noteikt, ka *ENS* ir obligāti visos gadījumos jāiekļauj nosūtītāja un saņēmēja dati, jo *ENS* netiek izmantota fiskālām vajadzībām (sk. atbildi par 114. punktu).

118. Komisija uzskata, ka dokumentu un fiziskās pārbaudes, pamatojoties uz riska analīzi, ir jāpiemēro arī precēm, kas tiek deklarētas, izmantojot vienkāršoto procedūru.

Ja šķitīs, ka pastāvošā prakse neatbilst piemērojamiem ES muitas tiesību aktiem, Komisija to izmeklēs iespējamās pārkāpumu procedūras ietvaros.

Sk. atbildi par 106. punktu.

119. Muita izsniedz atļaujas izmantot vienkāršotās muitas procedūras ievēdumiem, pamatojoties uz iepriekšējām pārbaudēm. Tās tiek piešķirtas tirgotājiem, kas sniedz sīku informāciju par savu uzņēmējdarbības praksi.

122. Komisija pašreiz izskata, var vai nevar uzlabot preču uzrādīšanas muitai paziņojumus ieraksta deklarētāja reģistros procedūras ietvaros. Tomēr būtu jā saglabā iespēja noteiktos apstākļos atbrīvot AEO no šī pienākuma, lai ņemtu vērā to, ka šiem uzņēmējiem attiecībā uz sevi ir jāpiemēro stingrāki kritēriji.

UCC IA 233. pants bez tam mazina iespējamo EIDR ļaunprātīgu izmantošanu, nodrošinot, ka ir jāveic stingra pieteikuma iesniedzēju iepriekšējā revīzija, cieši jāuzrauga atļaujas piešķiršana un regulāri jāuzrauga darbības, izmantojot mērķtiecīgu kontroles plānu.

123. Atļaujas piešķiršana AEO tiek nepārtraukti uzraudzīta. Ja netiek izpildīti AEO kritēriji, dalībvalstu muitas dienestiem ir jāaptur vai jāatceļ AEO atļauja. Ja Komisijai ir skaidri zināms, ka dalībvalsts neievieš ES tiesību aktu, tā var attiecīgi vērsties pret šo dalībvalsti.

Komisija pašreiz pēta noteiktu uzņēmējdarbības modeļu risku ietekmi AEO pieteikuma un pārraudzības procesā, tostarp tas attiecas uz ekspreskurjeriem.

124. Komisija mudina dalībvalstis izmantot Muitas revīzijas rokasgrāmatu, vienlaikus paturot prātā, ka tā nav juridiski saistoša.

125. Vairākas dalībvalstis patiešām nav ziņojušas par pēcmuitošanas (pēcizlaišanas) revīzijām vai nav sniegušas datus, kuriem nepieciešami precizējumi. Komisija regulāri sniedz metodiskus skaidrojumus visām dalībvalstīm, uzstāj, lai tiktu sniegti precīzi un ticami ziņojumi, un aicina sniegt trūkstošās ziņas un/vai vajadzības gadījumā precizēt sniegto informāciju. Komisijas analīze parasti tiek sniegta dalībvalstīm un apspriesta ar tām sanāsmēs, ko rīko Padomdevēja komiteja (tradicionālo) pašu resursu jautājumos.

Komisijas arī turpmāk vērtēs dalībvalstu ziņojumus un uzstās, ka tām ir jāveic pienācīgas kontroles, tostarp pēcmuitošanas (pēcizlaišanas) revīzijas. Turklāt Komisija, veicot tradicionālo pašu resursu pārbaudes, vienmēr iesaka dalībvalstīm ievērot Muitas revīzijas rokasgrāmatu, lai arī ne rokasgrāmata, ne pēcmuitošanas (pēcizlaišanas) revīzijas nav obligātas.

127. Šim jautājumam jau ir pievērsta uzmanība vairākās dalībvalstīs, kurām Komisija pieprasa pastiprināt centienus, lai paplašinātu ietekmēto dalībvalstu savstarpējo sadarbību palīdzības jomā.

128. Datubāzē *Surveillance 2* ir iekļautas visas muitas deklarācijas preču laišanai brīvā apgrozībā no 2011. gada. *Surveillance 3* projektā, kas būtu jāievieš līdz 2018. gada oktobrim, tiks būtiski paplašināts apkopojamo datu elementu apjoms.

131. Komisija uzskata, ka kontrole pēc preču izlaišanas ir daudz neefektīvāks rīks, ko izmanto, lai novērstu un apkarotu pazeminātas vērtības norādīšanu, nekā pirms izlaišanas veicamās kontroles. Tā ir sistemātiski mudinājusi dalībvalstis risināt pazeminātas vērtības norādīšanas problēmu, veicot kontroles pirms izlaišanas.

132. Līdz šim kā pamatojums tam, ka mazas vērtības sūtījumi tika atbrīvoti no nodokļa, bija tas, ka administratīvās un darījumdarbības izmaksas varētu pārsniegt iekasētos ieņēmumus.

Tomēr Komisija joprojām ir atvērta iespējai izstrādāt citus nozīmīgus faktorus un novērtēt spēkā esošo tiesību aktu efektivitāti un iedarbīgumu. Šo jautājumu jo īpaši skatīs projekta grupa.

134. Papildus Palātas ziņojumā norādītajiem atbrīvojumiem no muitas nodokļiem pastāv vēl citi atbrīvojumi.

Pašreiz projekta grupa apspriež šos atbrīvojumus un to piemērošanas ietekmi.

135. Attiecībā uz to, ka tiek pieņemti pieteikumi atbrīvojumam no muitas nodokļiem mazas vērtības precēm tādām precēm, kuru deklarētā vērtība ir lielāka par 150 EUR, Komisija uzskata, ka dalībvalstīm ir jākorrigē savas ievedumu muietošanas sistēmas tā, lai šādi pieprasījumi tiktu noraidīti.

Komerčiāliem sūtījumiem, kas nepareizi deklarēti kā dāvanas, var piemērot muitas kontroli, jo muitas dienesti var izlemt pārbaudīt, vai tiek izpildīti atbrīvojuma no ievedmuitas nodokļa piešķiršanas nosacījumi.

136. Sk. atbildi par 123. punktu.

137. Pazeminātas vērtības norādīšana ir viens no nozīmīgākajiem jautājumiem. Projekta grupa izskatīs vairākas iespējas, kā optimizēt muitas formalitātes, lai risinātu visas attiecīgās bažas.

138. Komisija zina par preču pazeminātas vērtības norādīšanas problēmu. Tā jo īpaši asi izpaužas e-komercijā. Projekta grupa nodrošinās iespēju izpētīt, kā šie jautājumi tiek risināti dalībvalstīs un kā šī problēma būtu risināma.

139. Projekta grupā tiks risināts jautājums par to, ka muiita nepilnīgi iekasē ievedmuitas nodokli par pasta sūtījumiem, kas apliekami ar nodokli.

140. Projekta grupa, kas nodarbojas ar mazas vērtības sūtījumu jautājumiem, risinās Palātas norādīto jautājumu par muitas nodokļa zaudējumiem.

Komisija arī atzīmē, ka komerčiāliem sūtījumiem, kas nepareizi deklarēti kā dāvanas, var piemērot muitas kontroli, jo muitas dienesti var izlemt pārbaudīt, vai tiek izpildīti atbrīvojuma no ievedmuitas nodokļa piešķiršanas nosacījumi.

141. *AEO* statuss sniedz iespēju līdzsvarot tirdzniecības veicināšanu un muitas kontroli.

Sk. arī atbildi par 123. punktu.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

142. Tiesiskā regulējuma ziņā jautājumi tiek risināti, izmantojot Savienības Muitas kodeksa (*UCC*) paketi (kodekss, kā arī tā deleģētie un īstenošanas instrumenti), kas stājās spēkā 2016. gada 1. maijā. Pilnībā tā sniegs priekšrocības tad, kad sāks darboties visas elektroniskās sistēmas, kas nepieciešamas tās īstenošanai. *UCC* galvenais mērķis ir labāk aizsargāt Savienības finanšu resursus (pašu resursus), i) ar Eiropas muitas tiesību aktiem uzlabojot aizsardzību pret krāpšanu (t. i., novēršot tiesību aktu nepilnības, novēršot noteikumu neatbilstīgu interpretāciju un piemērošanu un nodrošinot muitas dienestu elektronisku piekļuvi būtiskai informācijai), ii) nodrošinot, ka dalībvalstis saskaņotākā un standartizētā veidā piemēro muitas kontroli, pamatojoties uz kopēju riska pārvaldības sistēmu un kontroles īstenošanas elektronisko sistēmu, un iii) izveidojot vienotu garantiju sistēmu. Šie pasākumi ir paredzēti ne tikai tam, lai labāk aizsargātu ES finanšu intereses un ES pilsoņu drošību, bet arī lai novērstu pret konkurenci vērstas darbības dažādās Savienības iebraukšanas un izbraukšanas vietās. Turklāt šī tiesību aktu pakete tiek pastāvīgi atjaunināta, lai novērstu kļūdas un nepilnības, kas jo īpaši rodas tad, ja noteikumi netiek piemēroti saskaņoti.

143. Sk. atbildi par 25. un 26. punktu.

1. ieteikums

Komisija nepiekrīt ieteikumam.

Eiropas Parlaments pieprasīja Komisijai “savākt uzticamus datus par [...] neiekasētiem muitas nodokļiem jeb muitas iztrūkumu dalībvalstīs”. Komisija jau sniedz ikgadējos aprēķinus par

neiekasētajiem muitas nodokļiem, ko tā konstatējusi savās *TOR* pārbaudēs. Attiecīgās summas ir pieprasītas no dalībvalstīm un iekasētas ieskaitīšanai ES budžetā.

Komisijas aprēķins, kas tiek veikts, pamatojoties uz precīziem datiem, ir uzticamākā šāda iztrūkuma noteikšanas metodoloģija un tiek izmantots operatīviem mērķiem, proti, lai sagatavotu dalībvalstu ikgadējo pārbaudes programmu.

Komisijai nav zināma nekāda cita piemērota metodoloģija, bet tā varētu pozitīvi izvērtēt visus ieteikumus par realizējamu metodoloģiju, ar kuru varētu papildināt Komisijas aprēķinus.

Sk. arī atbildes par 25. un 26. punktu.

144. Komisija joprojām uzskata, ka dalībvalstis, kas neveic kontroli, pakļauj sevi būtiskam riskam, ka būs jāuzņemas finansiāla atbildība par ES budžetam nodarītajiem zaudējumiem, tostarp tiks piemēroti procenti par kavētiem maksājumiem. Komisija uzskata, ka iespēja piemērot dalībvalstīm finansiālo atbildību par administratīvām kļūdām vai parādu neatgūšanu ir spēcīgs stimuls, lai tās veiktu kontroli un censtos, lai izvairītos no atbildības piemērošanas. Ja dalībvalstis neatgūst pienākošās summas un neieskaita tās ES budžetā, tas neatbilst pašu resursu regulējumam un Tiesas attiecīgajai judikatūrai.

Gatavojoties nākamajai daudzgadu finanšu shēmai, Komisija izvērtēs, vai pašreizējā tiesiskā regulējuma grozījumi pašu resursu jomā var labāk stimulēt dalībvalstis veikt efektīvāku kontroli.

145. Komisija nezina nevienu dalībvalsti, kas apstiprinātu, ka to *TOR* iekasēšanas izmaksu daļa būtu pārmēru liela, pašreizējo ieturējuma izmaksu sistēmu ir vienprātīgi pieņemušas visas dalībvalstis.

2. ieteikums

Komisija pieņem ieteikumu. Komisija pašreiz novērtē iespējas uzlabot valsts muitas dienestu finansējumu nākamajā DFS. Komisija uzskata, ka dalībvalstu muitas darbības un saistītās darbības izmaksas ir atkarīgas no daudziem faktoriem, tostarp no dalībvalstu muitas administrācijas strukturālā veidojuma, valsts muitas dienestiem pieejamajiem resursiem un no tirdzniecības apveida un apjoma, ko nosaka dalībvalsts ģeogrāfiskais stāvoklis. Pašreiz Komisija veic muitas savienības ietekmes novērtējuma pētījumu, lai cita starpā izpētītu iespējas finansēt muitas ieguldījumus no ES finansēšanas instrumentiem.

3. ieteikums

Komisija var daļēji piekrist ieteikumam tādā ziņā, ka piekrīt Palātas ieteikuma mērķim, taču atzīmē, ka pašreizējā posmā tā vēl nevar uzņemties konkrētas saistības attiecībā uz tās priekšlikumiem nākamajai DFS.

146. Komisija ir uzlabojusi savu jauno/atjaunināto muitas lietojumprogrammu izstrādes darbu, iesaistot dalībvalstis jau no pašiem pirmajiem izstrādes posmiem. Jautājums par muitas informācijas vairākkārtēju sniegšanu, kas jau tika pieminēta 47. un 54. punktā, tika plaši apspriests ar dalībvalstīm, lai panāktu, ka muitas informācijas apmaiņa ES līmenī kļūst izmaksu ziņā efektīvāka. Papildus tam pašreizējos IT projektos Komisija pievērš īpašu uzmanību to savienojamībai ar *AFIS* un ārējām IT sistēmām, lai ietaupītu dalībvalstu pūles un lai optimizētu šo sistēmu datu kvalitāti, izmantojumu un mērķi.

Lielas pūles tiek veltītas arī tam, lai nodrošinātu efektīvus rīkus uzglabāto datu analītiskai un statistiskai izmantošanai.

4. ieteikums

a) Komisija pieņem ieteikumu. Lai arī muitas ieviešanas deklarācijās jau ir obligāti jānorāda nosūtītājs dalībvalstīs, kas neizmantoja iespēju atcelt datu pieprasījumu, Komisija 2018. gadā

uzraudzīs šīs dalībvalstis, un atkarībā no rezultātiem tā var apsvērt iespēju veikt tiesiskas darbības, lai panāktu, ka nosūtītājs ir obligāti jānorāda visās dalībvalstīs. Dalībvalstīm, kurās vēl neapkopo šos datus, tas varētu radīt būtiskas izmaksas.

b) Komisija piekrīt ieteikumam būt precīzākai darbībā, kas tiek prasītas dalībvalstīm savstarpējās palīdzības pieprasījumos, atzīmējot, ka galvenais mērķis joprojām būs nodrošināt līdzvērtīgus rezultātus. *OLAF* savstarpējās palīdzības pieprasījumi ir noteikti Regulā (EK) Nr. 515/1997, tādējādi tie ir likumīgi un obligāti. Dalībvalstīm ierosinātās darbības ir ieteikumu kopums, kas var arī nederēt visām dalībvalstīm visos gadījumos.

5. ieteikums

Komisija pieņem ieteikumu, ņemot vērā pieejamos resursus, izmeklēšanas prioritātes un trešo valstu vēlmi sadarboties. Pašreiz *OLAF* ir sadarbības koordinatori Ķīnā, Apvienotajos Arābu Emirātos un Ukrainā.

147. Gadījumi, kad *TARIC* atjaunināti ar atpakaļejošu datumu, attiecas uz *ES Oficiālajā Vēstnesī* publicētajiem tiesību aktiem, kas tiek piemēroti ar atpakaļejošu datumu. Šie īpašie gadījumi tiek tieši paziņoti dalībvalstu administrācijām, lai tās varētu veikt nepieciešamās finanšu darbības (atmaksāšanu, atgūšanu).

Komisija palīdzēs dalībvalstīm uzraudzīt *BTI* izmantojumu. No 2017. gada oktobra ir pieejamas uzlabotās *EBTI* un *Surveillance* sistēmas, kas atvieglo šo uzraudzību. Izmantojot vairākus iepriekš definētus ziņojumus, var atklāt, vai *BTI* netiek izmantotas vai tiek izmantotas nepamatoti. Preču daudzumiem, kas ievesti saskaņā ar paplašināto izmantojumu, tiks sekots arī regulārajos ziņojumos.

Tomēr dalībvalstīm ir jākorrigē savas nacionālās sistēmas, kā arī jānosūta jauni datu elementi, izmantojot *Surveillance* sistēmu, lai veiktajai kontrolei būtu jēga. Saskaņā ar *UCC* dalībvalstīm ir noteikts pārejas periods līdz 2020. gadam šā pienākuma izpildei.

Sk. arī atbildi par 88. punktu.

6. ieteikums

a) Komisija pieņem ieteikumu. Tā ir uzlabojusi *EBTI* un *Surveillance* sistēmas, lai palīdzētu dalībvalstīm kontrolēt saistošo izziņu par tarifu (*BTI*) izmantošanu. Tā kā nacionālās sistēmas vēl nav uzlabotas, jo saskaņā ar *UCC* dalībvalstīm šo saistību izpildei ir pārejas periods līdz 2020. gadam, šī kontrole vēl nav iespējama, izmantojot *Surveillance* sistēmu.

Kontroli var īstenot, tikai manuāli pārbaudot muitas deklarācijas.

Komisija sekos tam, kā tiek īstenoti jaunie *UCC* noteikumi, tiklīdz būs pieejami pietiekami dati.

b) Komisija nepiekrīt šim ieteikumam pašreizējā posmā.

Komisija pašreiz veic pētījumu, kurā iesaistīti dalībvalstu eksperti un uzņēmumu pārstāvji, jo īpaši rīkojot sabiedrisko apspriešanu, lai novērtētu, vai Savienībā ir interese un vai ir iespējams īstenot lēmumu sistēmu attiecībā uz saistošo izziņu par vērtēšanu (*BVI*).

148. Komisija savās *TOR* pārbaudēs ļoti aktīvi pievēršas pazeminātas vērtības norādīšanas, nepatiesas izcelsmes deklarēšanas un preču nepatiesas apraksta sniegšanas jautājumiem, īpašu uzmanību pievēršot Apvienotajai Karalistei. Tā arī uzrauga *OLAF* sagatavoto ziņojumu par pazeminātas vērtības norādīšanu attiecībā uz Apvienoto Karalisti. Komisija šim jautājumam arī turpmāk noteiks augstu prioritāti.

7. ieteikums

Komisija nepieņem šo ieteikumu, jo spēkā esošajos tiesību aktos jau ir iekļauti ļoti stingri stimuli dalībvalstīm pienācīgi risināt ES budžetam nodarīto zaudējumu riskus, nosakot augstus procentus par kavētajiem maksājumiem.

Komisija tomēr izskatīs visas stimulu sistēmas pilnveidošanas iespējas nākamajā daudzgadu finanšu shēmā.

149. Pašreiz riska pārvaldības sistēmā netiek prasīts, lai visos gadījumos tiktu veiktas obligātās pārbaudes. Komisija izskata iespējamus veidus, kā varētu uzlabot riska pārvaldību.

Sk. atbildi par 114. un 123. punktu.

8. ieteikums

a) Komisija nepiekrīt ieteikumam, tomēr saistībā ar veicamajām pārbaudēm ir gatava izskatīt Palātas ierosināto jautājumu par to, kā stiprināt kontroles pieeju vienkāršoto procedūru gadījumā. Saistībā ar finanšu riska analīzes veikšanu pirmsierašanās posmā Komisija atsaucas uz savām atbildēm par 114. un 115. punktu.

b) Komisija pieņem ieteikumu; faktiski ierosinātais uzlabojums jau ir noteikts *Surveillance 3* sistēmas uzlabojumu ietvarā, kas jāievieš līdz 2018. gada oktobrim.

c) Komisija pieņem ieteikumu attiecībā uz to, ka jāizmeklē zemas vērtības sūtījumu atbrīvojumu ļaunprātīga izmantošana elektroniskajā preču tirdzniecībā ar trešām valstīm. Šis ir viens no krāpšanas veidiem, kas izpaužas kā pazeminātas vērtības norādīšana, ko šobrīd izmeklē *OLAF*.

Komisija ir izveidojusi projekta grupu, kuras sastāvā ietilpst dalībvalstu un uzņēmēju pārstāvji, kas cita starpā analizē, ar kādām problēmām muitai jāsasakarā, lai pareizi īstenotu tiesiskās prasības šajā jomā.

Notikums	Datums
Revīzijas plāna pieņemšana / revīzijas sākums	31.5.2016
Ziņojuma projekta oficiāla nosūtīšana Komisijai (vai citai revidējamai vienībai)	13.7.2017
Galīgā ziņojuma pieņemšana pēc pretrunu procedūras	7.11.2017
Komisijas (vai citas revidējamās vienības) oficiālās atbildes saņemtas visās valodās	23.11.2017

Precēm, ko Eiropas Savienībā ievēd no trešām valstīm, pirms to laišanas brīvā apgrozībā Eiropas Savienībā dalībvalstis piemēro muitas kontroles pasākumus. Palāta pārbaudīja, vai Eiropas Komisija un dalībvalstis nodrošina, ka ievēšanas procedūras aizsargā ES finanšu intereses. Palāta atklāja būtiskas nepilnības un trūkumus, kas liecina, ka kontroles pasākumi netiek efektīvi piemēroti. Tas negatīvi ietekmē ES finanses. Palāta sniedz Komisijai un dalībvalstīm vairākus ieteikumus ar mērķi uzlabot kontroles pasākumu izstrādi un īstenošanu.

40
1977-2017

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Publikāciju birojs

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/Pages/ContactForm.aspx

Tīmekļa vietne: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors